tevhid

Cemaziye'l Âhir
1436

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır..." (39/Zümer, 17)

Aylık İslamî Eğitim Dergisi | NİSAN 2015 | YIL: 4 | SAYI: 38 | FİYATI: 5 ₺ | ISSN: 2148-4635

BAŞYAZI'12

ORTADOĞUYA SIÇRAYAN KAN: SAFEVİ İRAN

ESMA- İ HÜSNA

HER PERŞEMBE GÜNÜ SAAT 21:00'DA

tevhiddersleri.com ve radyotevhid.com'da

Ebu Hanzala Hoca

CANLI YAYIN

Ortadoğuya Sıçrayan Kan: Safevi İran

CEMAZİYE'L ÂHİR 1436
NİSAN '15 SAYI: 38

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, Allah'a; salât ve selam, Rasûle olsun.

Osmanlı'nın yıkılışından bu yana, Ortadoğu; karışıklık, istihbarat oyunları ve kanla anılır oldu. Bu topraklarda sükûnet ve barış, iki savaş arası verilen molalarda ya da müzakere süreçlerinde mümkündür. *'Arap Baharı'* diye isimlendirilen süreçle beraber, son yüzyılın en karışık ve sıkıntılı günleri yaşandı. Önümüzdeki yüzyılı etkileyecek sıcak ve her gün değişen gelişmeler yaşanmaya devam ediyor. Etnik ve dinî nüfusun kitlesel olarak göçe zorlandığı, buna bağlı olarak güç dengelerinin değişmesi ya da bölgede daha önce asli aktör konumunda olmayan güçlerin süreci direkt etkileyecek ve yönlendirecek bir konum elde etmesi, bu gelişmelerin birkaçıdır.

Bunların yanında en dikkat çekici olanıysa, İran'ın süreçte aldığı pozisyon ve olaylara müdahalesiydi. İran ne istemektedir? Bütün bir İslam dünyasını ve özelde Sünni âlemi karşısına almayı nasıl göze almıştır? İran'ın bölgede bu kadar etkili olmasını sağlayan şey nedir? Devrimle beraber tüm dünyanın inandığı İran-Batı düşmanlığı ve İran'ın vahdet çağrıları yalan mıydı? Ve daha birçok soru zihinleri meşgul etmekte, kalem erbabının köşelerini, bu içerikte yazılar oluşturmaktadır.

'Tarihini bilmeyen insanlar, içinde bulundukları günü anlayamaz ve gelecek inşa edemezler' vecizesinden yola çıkarak, İran'ın İslamlaşma(!) sürecinden bu yana yaptıklarına bakan bu ayki başyazımız ile sizleri baş başa bırakıyoruz.

Editör

İÇİNDEKİLER

tevhid

Aylık Dergi
Cemaziye'l Âhir 1436
Nisan 2015
Sayı: 38
Fiyatı: 5₺

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
Abdullah DEMİR
Yayın Türü:
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik:
info@tevhiddergisi.com
www.tevhiddergisi.com
Adres: Kirazlı Mh. 1 Sk. No:21/A 34210 Bağcılar/İSTANBUL
Abonelik için: 0 545 762 15 15

Yazışma Adresi: Abdullah DEMİR Güneşli Merkez Postane P.K. 51 Bağcılar/İstanbul
Basım: Step Matbaacılık Göztepe Mah. Bosna Cad. No:11 Mahmutbey-Bağcılar/İstanbul
Tel : 0 (212) 446 88 46
Dergi İçerisinde Yer Alan Yazılardan İlgili Yazar Mesûldür.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

Satış Noktaları

İstanbul: Tevhid Kitabevi, Hürriyet Mh. Cumhuriyet Cd. No:3 Bağcılar/İSTANBUL | 0 (545) 762 15 15
Bursa: İkra Kitabevi, İlahiyat Fak. Karşısı Fethiye Mh. Kırlangıç Sk. No:17 Nilüfer/BURSA | 0 (532) 138 02 42
Diyarbakır: Tevhid Kitabevi, Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A Bağlar/DİYARBAKIR | 0 (541) 857 34 20
Konya: Tevhid Kitabevi, Şükran Mh. Fıçıcılar Sk. No: 37 Meram/KONYA | 0 (553) 513 48 48

İrtibat Büroları

MERKEZ: Kirazlı Mh. 1. Sk. No:21/A Bağcılar/İSTANBUL
Büro 1: Güvercin Tepe Mh. Fatih Cd. No:209 Başakşehir/İSTANBUL
Büro 2: İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No:4 Sultangazi/İSTANBUL
Büro 3: 5 Nisan Mh. 749. Sk. No:5 Bağlar/DİYARBAKIR
Büro 4: Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No: 81 Karatay/KONYA
Büro 5: Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 (Erçek Durağı Karşısı) Tuşba/VAN

Ebu Hanzala

İnsanlık Tarihinde Mistisizm ve Tasavvuf

Tasavvuf ehline güvenmek mümkün değildir. Çünkü bize tasavvuf diye anlattıklarıyla, kendi aralarında konuştukları şeyler aynı değildir. Bir kavim düşünün ki, inandıklarının İslam olmadığını, şeriatın bu inancı zındıklık kabul edip onların ölümüne fetva vereceğini biliyor ve ikrar ediyor; İslam şeriatının mürtedlik olarak kabul ettiği şeyinse sırların sırrı, keşiflerin sonucu ve yüce makamların eseri olduğuna inanıyor...

Allah'ın Adıyla...

Bizleri, Yahudilerin ve Hristiyanların sapkınlıklarından sırat-ı müstakimle koruyan, mutlak hakkı bizlere öğreterek beşer ürünü batıllardan muhafaza eden Allah'a hamd; salât ve selam, Rabbini ve O'nu razı edecek olan amelleri tüm açıklığıyla bizlere öğreten, en kâmil mürşid, parıldayan kandil, yol gösterici rehber ve her hâliyle örnek olan Râsule olsun.

Rabbimizin izni ve yardımıyla yeni bir yazı dizisine başlayacağız. Başlıktan da anlaşılacağı üzere, yazı dizimizin konusu Tasavvuf ve onunla alakalı bazı kavramlar olacak. Tasavvufun kaynağı, tarifi, mutasavvıfların Allah tasavvuru, bilgi kaynakları, Peygamberliğe yaklaşımları, şeyh ve keramet anlayışları, farklı dinlere bakışları, ahlak ve adap anlayışları, etkilendikleri dinler ve felsefi akımlar, meşhur tasavvuf öncüleri ve bazı fikirleri ile tasavvufun tağuti düzenlerle nasıl bir ilişki içinde olduğu gibi meseleler; yazımızın mihverini oluşturacak. Kendi kaynaklarından, tasavvuf ehlinin bu konular hakkında ne düşündüklerini aktaracak ve Kur'an-Sünnet bütünlüğü içerisinde bazı değerlendirmeler yapacağız.

Allah *subhanehu ve teâlâ*, insanı yaratırken iki eğilimle yaratmıştır. Kur'an'ın ifadesiyle *'fücur ve takva'* eğilimi, insanın tabiatına yerleştirilmiş ve onun ayrılmaz parçası kılınmıştır.

"(Yemin olsun) nefse ve onu en güzel şekilde yaratana. Ona fücuru ve takvayı ilham etmiştir." [1]

İnsanın bu iki yönünü, dünyevileşme ve ahiret temayülü olarak isimlendirebileceğimiz gibi; buna, maddi ve manevi eğilim de diyebiliriz. İnsanlık var olduğu günden bu yana, insanlar bu eğilimlerine göre bir yaşantı sürmüş ve genel olarak üç kısma ayrılmışlardır:

1. Nefse bu eğilimleri yerleştiren Allah'ın, Peygamberlerine uyan ve şeriatla bu iki eğilimi dengeleyen insanlar.

2. Tabiatında var olan maddi yöne eğilen, dünyaperest, ahiret hayatını önemsemeyen maddeci insanlar.

1. 91/Şems, 7-8

3. Manevi yöne ağırlık veren, dünyadan el etek çekmiş, toplumdan uzaklaşmış münzevi insanlar.

Şeriat yani vahiy, dengedir. İnsan, Allah'tan bir yol olmaksızın sonuca ulaşmak istediğinde, kendi acziyeti ve onu saptırmak için pusuda gizlenen şeytanların saptırmasıyla dosdoğru yolun dışına sapar.

Tarih boyunca insanların çoğunluğu maddeye eğilim göstermiş, dünya hayatını asıl hayat olarak telakki etmişlerdir. Bu durum; toplumların yozlaşmasına, mal biriktirenlerin mazlumları ezmesine, ahlak temelli olmaktan ziyade menfaat temelli ilişkilerin gelişmesine sebebiyet vermiştir. Toplumdaki bu yozlaşma, bazı insanları rahatsız etmiş ve arayış içerisine sokmuştur. Her ne kadar toplumlarda azınlığı temsil etseler de, her dönemde toplumun genel gidişatından rahatsız olmuş, maneviyata önem veren ve kendini dinlemek isteyenler olagelmiştir. Bu duruma, dinlerin egemen olduğu toplumlarda da, felsefi akımların yoğun olduğu veya sanat ve eğlence merkezli toplumlarda da rastlamak mümkündür.

Genel olarak *'Mistisizm'* olarak isimlendirilen bu eğilim hakkında kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır.

'Mistisizm' kelimesi, eski Yunanca'dan alınmadır. Dilsiz olmak, konuşmamak, dudakları ve gözleri yummak gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise; insanı ahlaken yüceltme, ruhî saadete erdirme, özündeki hakikati kavratma, görünen dünyanın üstünde ve ötesinde görünmeyenin şuuruna erdirme çabasıdır. Dinlerin derûni ve ruhani yönüdür. Bu bakımdan din fikri nasıl insanlık kadar eski ise, mistisizm ve ruhani hayat da o kadar eskidir. Dinsiz bir toplum olmadığı gibi, mistik tarafı, ruhani hayatı bulunmayan bir din de mevcut değildir. İlahi menşe'li dinlerde olduğu gibi beşerî dinlerde de vardır. *'Mistik tecrübe'* denilen ruhî duyuş ve derûni anlayışın mahiyeti, bütün dinlerde ve felsefî sistemlerde benzerlikler arz etmektedir...[2]

'Mistisizm' kelimesi, eski Yunanca'dan alınmadır. Dilsiz olmak, konuşmamak, dudakları ve gözleri yummak gibi anlamlara gelir.

2. *Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar, Prof. Dr. H. Kâmil Yılmaz.*

Mistisizm, farklı toplumlarda hep farklı isimlerle var olagelmiştir. Filozoflar, buna hikmet/sophia derken; Hristiyanlıkta bu ruhbanlık olarak açığa çıkmış; Yahudilikte kabala; İslam'a müntesip olanlar arasında da tasavvuf olarak belirmiştir. Farklı toplumlarda bu duruma dair şu örnekleri verebiliriz[3]:

Hindistan:

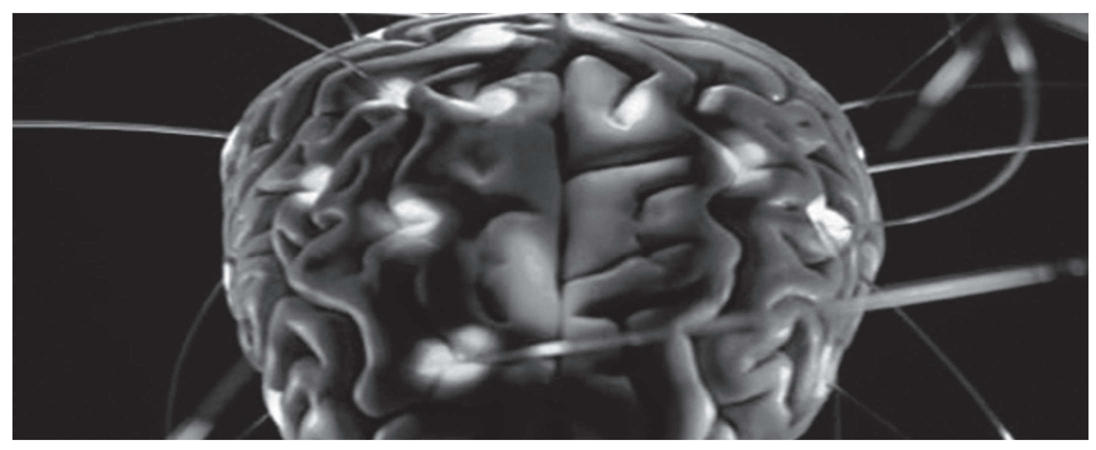
Hint bölgesindeki en eski dinî metin 'Veda'lardır. Bunların tanrısı Brahma'dır. Hindular, Brahma'yı düşünmek için insanlardan uzaklaşmak, münzevi bir hayat sürmek ve hep onu zikretmek gerektiğine inanırlar. Bu dünya, bir rüyadan ibarettir. Her şey fena bulacaktır. Onun için, dünyaya bağlanmak yanlıştır. Dünyaya bağlılık; hırs, rekabet, üzülmek gibi duyguları beraberinde getirir. Asıl saadet, Brahma'nın mutlak vücudunda yok olmak ve kendini kaybetmektir.[4]

Yine bu topraklarda M.Ö. 600'lerde ortaya çıkan Budizm de, insanı maddecilikten kurtarmayı hedeflemiştir. Şerrin kaynağı, şehvet ve ihtirastır. Hayattan gaye; ruhu, nefsin esaretinden kurtarmaktır. Bu da tefekkür ve riyazetle mümkündür. Dünyayla alakayı kesmek ve benlik kayıtlarından kurtulmak, insanı esaretten kurtarır.[5]

Mısır:

Mistik düşüncenin mimarı kabul edilen *'Hermes Toth'* tur. Ona göre, bizim aklımız Allah'ı tasavvur edemez. O, zaman ve mekândan münezzehtir. Ancak kullarından seçkin olanlara bazı pencereler açar. Onları kemalinden bazı tecellilere mazhar kılar.

3. *Tasavvuf ve Tarikatlar, Dr. Selçuk Eraydın, s. 46-50 (özetle).*
4. *Tasavvufçuların 'Fena fillah' dedikleri şeyin aynısıdır.*
5. *Hint dinleri ve bunların İslam tasavvufuyla benzerliklerini detaylı bir şekilde inceleyen eser olarak, El-Biruni'nin 'Tahkiku ma lil'Hint' eseri, en eski kaynaklardandır. Sultan Mahmut'un Hint topraklarını İslam coğrafyasına katmasıyla araştırmacılar, bu bölgeye yoğun ilgi göstermeye başladı. Dönemin tanınmış ilim ve bilim adamlarından Biruni, bu bölgeye gitti. Dillerini öğrenip, orada yaygın dinleri araştırdı. Fark ettiği bazı benzerlikler üzere Tasavvuf ve Hint dinlerini karşılaştırdı. Tasavvuf tarihiyle alakalı kitap yazanlar, onun bu eserine farklı yaklaşmışlardır. Tasavvufa karşı olanlar, özellikle onun İslam kaynaklı olmadığını söyleyenler, bu kitabı överken; tasavvuf taraftarları ve ısrarla onu İslami kaynaklara dayandırmak isteyenler ise bu kitabı eleştirmişlerdir.*

Onlar, yaşadıkları ve hissettikleri bu duyguları anlatacak kelime bulamazlar. İnsanlar, bu mertebeye uzun ve yorucu bir çile mertebesinden sonra ulaşırlar. Bu ilme vakıf olmak isteyenler, mabedlerdeki din adamlarına başvururlar; bazı imtihan ve çile süreçlerinden geçtikten sonra müridliğe kabul edilirler.

Yunanistan:

Pisagor, Eflatun ve Sokrat'ın öncülüğünü yaptığı akımdır. Pisagor, Mısır mabedlerinden öğrendiği Hermes Toth öğretisini, kendi bölgesinde yaygınlaştırdı. Kurduğu okula öğrenci kabul ederken, önce onları imtihana tabi tutar sonra müridliğe kabul ederdi. Çileli imtihan sürecini tamamlayanlar tasfiye mertebesine geçer ve batıni ilimleri öğrenmeye başlarlardı.

Yahudilik:

Milletler arasında dünya malına en fazla düşkün olan ve ölümden korkanların Yahudiler olduğunu, Kur'an'dan öğreniyoruz. Ancak onların içinden mistik eğilimlere sahip ve insan ruhunu arındıracağını iddia eden bir akım var olmuştur. Kabalizm olarak isimlendirilen Kabalacılar, Musa *aleyhisselam* ile beraber Allah'ın huzuruna giden 70 seçkin insanı[6] baz alarak, seçilmişlik ve bu mertebeye ulaşmanın metoduna inanırlar. Bu inancın özü, Tur dağında Musa'nın çektiği sıkıntılara mukabil çile, Allah'ın tecellisine mukabil bazı ilimlerin insana açılması ve ilm-i ledunu elde etmesidir.

Hristiyanlık:

Semavi dinler arasında mistik yönü en fazla olan din, Hristiyanlıktır. Kur'an, onların bu durumunu, dinlerinde bidat olarak çıkardıkları *'Ruhbanlık'* diye isimlendirir. Osman bin Maz'un *radıyallahu anh* geceleri ibadet, gündüzleri oruçla geçirmeye başladığında ve evlenmemeye karar verdiğinde, Rasûlullah onun bu yaptığının ruhbanlık olacağını ve İslam'da ruhbanlık olmadığını bildirmiştir.

Hristiyan ruhbanlığına göre; ruhun semayla bitişmesi ve dünyanın süfli ahlaklarından sıyrılması için münzevi bir hayat, sürekli ibadet etmek ve Allah'ı anmak gerektir. Evlilik de dahil dünyaya dair ne varsa bunları terk etmek, sadece Allah'a yönelmek esastır.

Görüldüğü gibi toplumda var olan ahlaki bozulmalar ve dünyevileşme, her çağ ve ortamda bu eğilimlere sahip insanların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Burada asıl mesele; böyle bir eğilimin, vahyin onayını almaması ve insan fıtratına aykırı olmasıdır. Bu ümmetten önce böyle bir eğilim gösteren Hristiyanların bu yaptıklarının, Allah'ın emri olmadığı açıkça belirtilmiştir.

"...(Bir bidat olarak) Türettikleri ruhbanlığı ise, biz onlara yazmadık (emretmedik). Ancak Allah'ın rızasını aramak için (türettiler) ama buna da gerektiği gibi uymadılar. Bununla birlikte onlardan iman edenlere ecirlerini verdik, onlardan birçoğu da fasık olanlardır." [7]

Bu ümmette de bu tarz eğilimleri olan insanlar olmuştur. Fakat Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* bunlara tepki göstermiş ve yaptıklarının, onun sünnetinden yüz çevirmek olduğunu söylemiştir.

---

6. Bkz. 7/Araf, 155

7. 57/Hadid, 27

"Ey Osman, benim sünnetimden yüz mü çevirdin? Ben ruhbanlıkla emrolunmadım. Benim sünnetim, namaz kılmak ve uyumak, oruç tutup iftar etmek, nikahlanıp boşanmaktır..." [8]

Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* nafile ibadetlerini öğrenmek üzere üç kişilik bir grup, Peygamber efendimizin hanımlarının evlerine geldiler. Kendilerine, Efendimizin ibadetleri bildirilince, onlar bunu azımsadılar ve:

"— Allah'ın Rasûlü nerede, biz neredeyiz? Onun geçmişteki ve gelecekteki günahları bağışlanmıştır, dediler.

İçlerinden biri:

— Ben ömrümün sonuna kadar bütün gece uyumaksızın namaz kılacağım, dedi.

Bir diğeri:

— Ben de hayatım boyunca gündüzleri oruç tutacağım ve oruçsuz gün geçirmeyeceğim, dedi.

Üçüncü kişi de:

— Ben de sağ olduğum sürece kadınlardan uzak kalacak, asla evlenmeyeceğim, diye söz verdi.

Bir müddet sonra Peygamber efendimiz, onlarla karşılaştı ve kendilerine şunları söyledi:

— Biraz önce şöyle şöyle diyen sizler misiniz? buyurdu.

Onlar:

— Evet ey Allah'ın elçisi, dediler.

Rasûlullah:

— Allah'a yemin ederim ki, ben sizin Allah'tan en çok korkanınız ve O'na en saygılı olanınızım. Fakat ben bazen oruç tutarım, bazen tutmam. Geceleri hem namaz kılar, hem de uyurum. Kadınlarla da evlenirim. Kim benim sünnetimden yüz çevirirse, o kimse benden değildir." [9]

Yine Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*, ruhbanlığın İslam'daki karşılığının çok farklı olduğunu beyan etmiştir.

"...Sana cihadı tavsiye ediyorum, benim ümmetimin ruhbanlığı cihaddır." [10]

Bir kesimin ahlaki arayış ihtiyacı, bir başka kesimin de kopmak istemedikleri geleneklerini İslam'da yaşatma fırsatını doğurdu. Bununla beraber, kötü niyetle bu dine giren ve İslam'ın saf tevhid anlayışını bozmak isteyen birileri de bu tarz eğilimleri bir fırsat olarak gördü.

İslam'ın mistisizmi olan tasavvuf, böyle bir eğilimin ürünüdür. Emeviler dönemiyle başlayan, Abbasilerle zirveye ulaşan lüks ve dünya eğlencesine düşkünlük ve buna bağlı olarak toplumda oluşan yozlaşma, insanları bu tarz şeylere sevk etti. Toplumu ıslah edemediklerini düşünen iyi niyetli insanlar, bozulmamak adına toplumu terk etmeyi çare olarak gördüler. Bu, fetihlerin genişlediği ve farklı kültürlerin İslam'a girdiği bir zamana denk geldi. İslam'ı kabul eden ama İslam öncesi hayatlarını cahiliye olarak görüp ondan uzaklaşamayan bu yeni Müslümanlar, kendi kültürlerini bu arayış içinde olan insanlara sundular. Böylece bir kesimin ahlaki arayış ihtiyacı, bir başka kesimin de kopmak istemedikleri geleneklerini İslam'da yaşatma fırsatını doğurdu. Bununla beraber, kötü niyetle bu dine giren ve İslam'ın saf tevhid anlayışını bozmak isteyen birileri de bu tarz eğilimleri bir fırsat olarak gördü. Yazı dizisinde ara ara değineceğimiz gibi tarihte zındıklıkla meşhur ve İslam mahkemelerinin, zındıklıklarına hükmettiği çoğu sapıklık önderi, tasavvuf kisvesi altında faaliyetlerini icra etti.

Modernizm, son iki asırda insanlığa çok şey vadetti. Ancak vadettikleri yerine gelmediği gibi, insanlığı, dönüşü olmayan bir bunalıma sürükledi. Hız, haz ve hayal tanrılarını; ibadet edilesi putlar olarak icat ettiler. *'İnsan özgürdür, hayal ettiği her şeyi hızla yapmalı ve kendini nasıl mutlu*

8. Sünen-i Dârimi, 2215

9. Buhari, 5063; Müslim, 1401.

10. Müsned, 11774

hissediyorsa öyle yaşamalıdır' dediler. Dinlerin insana pranga vurduğu, özgürlüğünü elinden aldığı fikrini inceden inceye, nesillere aşıladılar. *'Mutlak doğru yani 'hak', dinlerin savunduğu şeyler değil, bilimin ve deneyin ispat ettiğidir'* dediler. Böylece insanlık, bu yeni keşfedilen dünya düzeninde daha mutlu olacak ve asırlardır dinlerin ahiret mutluluğu vaadiyle insanların elinden aldığı dünya mutluluğu, yeniden elde edilecekti.

Özellikle son yüzyılda kulağa hoş gelen bu vaadlerin, insanlığa felaketten başka bir şey getirmediği, insanların bırakın mutlu olmayı, yaşamaya dahi tahammüllerinin kalmadığı, yaşayanların da bunalım ve psikolojik rahatsızlıkların pençesinde boğulduğunu müşahede ettik.

Tarihte hiç görülmemiş ahlaki yozlaşmaya, insanlık şahit oldu. Geçmişte olduğu gibi bu durum, insanların arayış içine girmesini sağladı. Kaybolan ve insan için zaruri ihtiyaçlardan olan tapınma, kulluk ve ahlak ilkeleri; insanlara bunları vadeden mistik akımlara yönelişi arttırdı. Uzakdoğu ahlak felsefeleri, Yunan ahlak öğretileri, Buda öğretileri, Yoga ve tasavvufa eğilimlerde artış gözlendi.

Modern dünyanın bataklığında debelenen bağımlı insanların, çareyi Adıyaman/Menzil gibi yerlerde araması; saf İslam anlatıldığında şiddetle karşı çıkıp, tasavvufu sahiplenmeleri de böyledir. Çünkü tasavvufa olan bu teveccüh, din arayışından değildir. Aynı teveccüh, Batı'da da vardır. Bu teveccüh, yitirilen bazı ahlaki değerleri elde etme isteğidir. Fıtrata uygun, kolaylık dini olan İslam'ın öğretileri, bu arayış içinde olanları kesmemekte, onlara yeterli görünmemektedir. Onlar, içinde bulundukları kötü durumdan ancak mucizeyle, gizemli birtakım şifrelerle kurtulacaklarına, direkt Allah'la irtibat hâlinde olan zatların(!), onları kurtaracaklarına ve onları cennete ulaştıracaklarına inanmaktadırlar.

Var olan bu eğilim ve mistisizme olan teveccüh; tasavvufu incelemeyi, onun esas ve ilkelerini Kur'an ve Sünnet'e arz etmeyi zorunlu kılmaktadır.

Tasavvuf Kelimesinin Kökenine Dair

İslam; mistisizm anlayışının, tasavvuf olarak isimlendirildiğini anlattık. Tasavvuf erbabının tasavvuf tariflerini incelediğimizde; diğer mistik akımlarla neredeyse aynı şeyleri savunduğu ve bu

yolla insanlara aynı şeyleri vadettiğini göreceğiz. Kur'an ve Sünnet terminolojisinde bulunmayan *'tasavvuf'* kelimesi nedir ve nereden gelmiştir? Neden bu akımın sahipleri kendileri için bu ismi tercih etmişlerdir?

Başlangıç olarak belirtmeliyiz ki; kelimenin kökeni ve mutasavvıfların niçin bu ismi aldığı tam bir keşmekeştir. Mutasavvıflar dahi bu konuda hemfikir değildirler. Kelime hakkında farklı görüşleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Bu, *'safa'*dan gelmektedir. Türkçede safiyet olarak kullandığımız; temizlik, arılık, duruluk gibi anlamlara gelir.

'Sofilerin Allah'la muameleleri, temiz/safi/duru olduğundan böyle isimlendirildiler. Kelimenin aslı 'Safevi' idi. Dile ağır gelince 'Sufi' diye kullanıldı.' [11]

2. Bu, *'suf/yün'* kelimesinden gelmiştir. Bir zühd ve dünyaya değer vermeme alameti olarak, sufiler yün elbise giyerlerdi.

Kimisi de: *'Rüzgârın karşısında yün neyse, Allah'ın iradesine teslim olma yönünden de sufi öyledir. Teslimiyet ve rızasını ifade etmek için böyle kullanılmıştır'* demektedir.[12]

3. *'Beni Sufe'*ye nisbetle böyle söylenmiştir. Bunlar, Kâbe'nin yakınında bulunan, hacılara Allah için hizmet eden, ahlaki değerlere önem

---

11. *Kelabizi, Et-Taarruf li Mezhebi Ehli Tasavvuf', 1/21. Kitabın sahibi olan Ebu Bekr Muhammed bin İshak bin Yakub El-Kelabizi El-Buhari, en eski mutasavvıflardandır. 380 yılında vefat eden yazar, ilk nesil mutasavvıflara en yakın olan kişidir. Yine mutasavvıfların büyüklerinden Ebu'l Abbas Ahmed bin Zerruk, 'Kavaidu'l Tasavvuf' kitabında bu görüşü tercih eder. Ebu Nuaym El-Esbahani de 'Hilyetu'l Evliya ve Tabakatu'l Asfiya' da bu görüşü seçer.*

12. *Genelde araştırmacılar, dil yönünden ve hâlllerini ifade etme yönünden bu görüşü seçmişlerdir. Bkz. Mecmu Fetava, 10/368 ve sonrası.*

veren bir kabileydi. Sofiler hizmet ve zühdlerinde bunlara benzediğinden böyle isimlendirildiler.[13]

4. Başın ense tarafına nispetle bu isim verilmiştir. *'Sufeti'l kafa'* Arapça'da ense köküne ıtlak edilir. Kafanın en yumuşak kısmı burasıdır. Sufiler de gerek güzel ahlakları, gerekse de yumuşak tabiatlı ve muamelesi kolay insanlar olduğundan böyle denmiştir.

5. Sıfat kelimesinden türemiştir. Mutasavvıflar, dinen ve örfen sevilen ve övülen sıfatlarla sıfatlandıklarından onlara böyle denmiştir.

6. Suffa ashabına nispeten böyle denir. Çünkü Nebi'nin mescidinde misafir olarak kalan Suffa ashabı, yaşantı olarak tasavvuf ehlinin örneğidir. Dünyadan el çekme, şer'i ilimlerle uğraşma ve İslam'a hizmet etme yönünden sofiler, onlara benzemektedir.[14]

Mutasavvıflar dahi isimlerinin kaynağı hususunda ihtilaf içerisindedirler. Bu durum, tasavvuf kelimesinin İslami bir kavram olmamasından kaynaklanmaktadır.

7. *'Birinci saf'* anlamında bu isim kullanılmıştır. Cemaat namazlarında amelde öncü olanlar ilk safta yer alırlar. Sufiler de ibadetler konusunda hassasiyetleri nedeniyle bunlara benzetilmiştir.

8. Yunanca *'sophia'* kelimesinden türemiştir. Yunan filozofları, bu kelimeyi, düşünce ve amelde olgunluk ve kemali ifade eden *'hikmet'* için kullanmışlardır.[15]

Görüldüğü gibi mutasavvıflar dahi isimlerinin kaynağı hususunda ihtilaf içerisindedirler. Bu durum, tasavvuf kelimesinin İslami bir kavram olmamasından kaynaklanmaktadır. Elbette şunu inkâr etmiyoruz: *'Istılahlarda çekişme olmaz.'* Yani bir topluluğun bir kavrama özel bir anlam yükleyip onu kendi terminolojilerinde kullanmasında bir beis yoktur. Ancak bunun için iki kayıt zikretmek zaruridir:

Birincisi; kavramın içerdiği anlam itibariyle veya kullanım alanında İslam'ın öğretileriyle ters düşmemesi gerekir. Örneğin; *'Muhacir ve Ensar'* sahabenin kendileri için seçtikleri ve belli bir zümreye delalet eden bir kelimeydi. Allah ve Rasûlü, bu kavramı reddetmedikleri gibi, bu kavramı Kur'an ve Sünnet'te kullanarak meşruiyetini kabul etmişlerdir. Ancak bazı sahabeler, bu meşru kavramları İslam'ın yasakladığı asabiyet/ırkçılık için kullanınca, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem buna itiraz etmiştir. Bir tartışma esnasında, sahabeden biri: *'Ey Ensar topluluğu!'* diye bağırınca bir diğeri: *'Ey Muhacir topluluğu!'* diye bağırmıştır. Bu kavramlar, bir ırkı yüceltmek ve diğer kavimleri aşağılamak için kullanılmasa da, İslam'ın yasakladığı kardeş kavgasına aracı olarak kullanılmıştır. Bu durum karşısında Allah Rasûlü'nün tepkisi şöyle olmuştur:

"Ben aranızdayken cahiliye davası mı güdüyorsunuz? Bırakın onu; o, pisliktir." [16]

İbni Kayyım rahimehullah bu durumu şöyle ifade eder:

"Bir zarar doğurmadığı müddetçe ıstılahlarda çekişme olmaz." [17]

İkinci kayıtsa; Kaidenin İslam'a muhalif bir anlamı, lafız itibarıyla içermemesidir. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, zahiri İslam'a muhalif özel isimleri dahi değiştirmiş, daha güzel isimler koymuştur.

Allah Rasûlü, ismi *'Asiye/isyan eden'* olan bir bayanın ismini *'Bilakis sen Cemile'sin'* diyerek değiştirmiştir.[18]

Sahabeden Ebi Useyd, çocuğunu Peygambere getirdi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ismini

---

13. *Mecmu Fetava, 10/368 ve sonrası.*
Tasavvufa yönelik eleştiriler çoğaldığında hususen de tasavvufun İslam menşe'li olmadığı görüşü dillendirildiğinde bazı mutasavvıflar bu görüşe yapışmışlardır. Böylece Allah Rasûlü'nün ashabından kendilerine dayanak bulmuş ve kendilerini İslam'ın ilk yıllarına nispet etmişlerdir. Bu görüşle alakalı İbni Teymiye ve İbnu'l Cevzi'nin rahimehumullah eleştirileri olmuştur. Ashab-ı Suffa'nın mescidde yaşaması ve sahabelerin infaklarıyla yaşamaları, bir tercih değil, zarurettir. Bundan dolayı İslam'ın hizmetkârları olmuş, ilmi yayma, davetçilik ve cihad sahalarında en önde olmuşlardır. Müslümanlar fetihlerle beraber zengin olduklarında, bu zorunlu müessese ortadan kalkmıştır. Mutasavvıflar ise ömür boyu bu hâle devam etmektedirler. Bu durumda İslam'a ve Müslümanlara hizmet etmek bir yana, kendi nefisleriyle meşgul olurlar. Bkz. Telbisu'l İblis, 1/146.

14. *4, 5 ve 6. görüşler için; Bkz. Kavaidu'l Tasavvuf, s. 326.*

15. *Mutasavvıflar, bu görüşe karşı çıkarlar. 'Sufi ismi ilk kullanıldığında henüz Yunan felsefe kitapları Arapça'ya tercüme edilmemiş ve Müslüman bilginler bu kavramlarla tanışmamıştır' derler.*

16. *Müsned, 15223*

17. *Medaricu's Salikin, 3/306*

18. *Müslim, 2139*

sordu, aldığı cevaptan memnun olmayınca: *'Onu 'Münzir' olarak değiştir'* diye emir buyurdu.[19]

Zeyneb annemizin ismi *'El-Berr'* idi. *'İyilik'* anlamına gelen bu isim, İslam'ın nefisleri temize çıkarma ilkesiyle uyuşmadığından Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem*, bu ismi *'Zeyneb'* olarak değiştirdi.[20]

Tasavvuf terimi de, zikrettiğimiz bu kaideye dahildir. Bir kavmin, bunu ıstılah olarak alıp kendilerine ve meşreplerine kullanmalarında bir beis yoktur. Ancak mesele, bununla ne kastettikleri ve bu kavram altında neler yaptıklarıdır. Yazı serimizin ilerleyen sayfalarında görülecektir ki; bu kavramla kast edilen ve altında icra edilen fikrî ve amelî çalışmalar, İslam'dan çok uzaktır.

Tasavvuf Erbabının *'Tasavvuf'* Tanımları ve Aldatma:

Tasavvuf kelimesinin kökünde ihtilaf ettikleri gibi, bu kavramı tanımlarken de ihtilaf etmiştir, tasavvufçular. Onların büyük imamlarından Es-Sühreverdi, şöyle ifade eder durumu:

'Şeyhlerin, tasavvufun mahiyeti hakkında sözleri/tarifleri bin sözden fazladır.' [21]

'Risaletu'l Kuşeyriye' sahibi Abdulkerim bin Havzan Abdulmelik El-Kuşeyri'nin kitabından bazı tanımları aktaralım[22]:

*'Cüneyd'*e tasavvuftan soruldu:

'Allah'ın seni senden öldürmesi ve kendinde diriltmesidir' dedi.[23]

Muhammed bin Ali El-Kassab:

'Tasavvuf, güzel ahlakın güzel insanlarda ve güzel bir toplumda açığa çıkmasıdır' dedi.

Maruf El-Kerhi:

'Tasavvuf, hakka yapışmak ve insanların ellerinde olanlardan ümitsiz olmaktır' der.

Harraz:

'Yer gibi olmaktır. Yere her türlü pislik atılır, ancak ondan sadece güzel olan şeyler çıkar' der.

Sehl bin Abdullah:

'Sofi, kanını heder olmuş, malını da mübah görendir' der.[24]

Ruveym:

'Nefsi, Allah'ın iradesine bırakmaktır' der...'

Tasavvuf erbabı, tasavvufu tanımlarken çok güzel ifadeler kullanmış, nefis tezkiyesi ve ahlakı önemseyen her iyi niyetli insanın dikkatini çekmişlerdir. Zikredilen tanımların çoğu; Allah'a teslimiyet, dünyadan ve nefisten yüz çevirme, adanmışlık, sürekli ibadet ve güzel ahlaktan bahseder.

Ancak tasavvuf, bu değildir. Bu, bize anlattıklarıdır. Çünkü onların dini, iki kısımdır. Kendi

---

19. *Buhari, 6191; Müslim, 2149.*
20. *Buhari, 6192; Müslim, 2142.*
21. *Avarifu'l Mearif, s. 57.*
22. *Kitabında 'Tasavvuf babı' isimli bir bölüm açar ve elliden fazla tarif zikreder. Bkz. 2/243 ve sonrası.*
23. *Yani nefsini görmeyecek şekilde ondan vazgeçmen, sadece Allah'ı görmendir.*
24. *Yani nefisinden ve malından vazgeçmiş olandır.*

aralarında konuştukları ve dış dünyaya anlattıkları... Bu da onları güvensiz kılmakta ve söylediklerine temkinle yaklaşmayı gerektirmektedir. Şimdi, onların bizlere nasıl baktıklarını onlardan dinleyelim:

Cüneyd-i Bağdadi, Eş-Şibli'ye dedi ki:

'Biz bu ilmi muhkemleştirdik sonra da onu sirdablara/mağaralara gizledik. Sen ise geldin onu insanlara anlatıyorsun!'

Şibli dedi ki:

'Konuşan ben, duyan benim. Bu âlemde benden başkası mı vardır?' [25]

El-Kelabizi, bir başkasından şunları aktarır:

' 'Eğer o Rasûl, bizim adımıza birtakım sözler uydursaydı, onu elimizle yakalar, sonra da onun şah damarını keserdik' ayetlerinden kastedilen şudur: Rasûl, vecd hâlinde hissettiklerini rüsum ehline/şeriata tabi olanlara anlatsaydı böyle olurdu. Bu duruma Allah'ın şu sözü delalet eder: 'Allah, sana indirileni insanlara ulaştır, sana kendimizi tanıttığımızı ulaştır demez.' '

Gazali, Cüneyd'den şu cümleleri aktarır:

'Ünsiyet ehli; dua, münacat ve halvetlerinde öyle sözler söylerler ki avamdan biri işitse onu küfür zanneder.' [26]

Yine Gazali, Sehl bin Abdullah Et-Tüsteri'den aktarır:

'Âlimin üç ilmi vardır: Herkese anlattığı zahir ilimler, sadece ehline anlattığı batın ilimler, sadece onunla Allah arasında olan ve kimseye anlatamadığı özel ilim.'

Yine bazıları dedi ki:

'Rububiyetin sırrını ifşa etmek, küfürdür.'

Bazısı da:

'Rububiyetin sırrı vardır. İfşa edilirse Nübüvvet iptal olur. Nübüvvetin sırrı vardır. İfşa edilirse ilim iptal olur. Allah'ı tanıyan âlimlerin sırrı vardır. İfşa edilirse hükümler iptal olur.' [27]

Yine Cüneyd dedi ki:

'Kişiye, sadıklardan yetmiş kişi zındıklıkla şahitlik etmeden sadıklardan olmaz. Onlar, onun zahirine hükmederler. Çünkü sadık, zahirin hükmünü zahire, batının hükmünü batına göre veren, iki hâli birbirine karıştırmayandır. Onlar zahirine zındıklıkla hükmetseler de batınında sadıklardan olduğunu bilirler. Çünkü onlar, bu hâli kendi nefislerinde yaşarlar.'

İbni Arabi ise şöyle der:

'...İlmin ve keşfin bu kısmı, insanların çoğundan gizlenmelidir. Çünkü anlaşılması zor ve insanların onda telef olması yakındır... Bundan dolayı, Hasan-ı Basri bu konuları konuşacağında Ferkad El-Subhi ve Malik bin Dinar gibileri çağırır onlara anlatırdı. Kapısını diğer insanlara kapatırdı. Şayet gizlemek vacip olmasaydı böyle yapmazdı.' [28]

Yine Şarani şöyle der:

'Bundan dolayı Nebi, ashabına hakikati öğretmek istediğinde kapıları kapattırır ve: 'Aranızda yabancı var mı?' diye sorardı. Göstermiş oldu ki şeriat yolu açık olsa da kavmin yolu, gizlilik üzere kuruludur. Bundan dolayı bu yolun ehli, onları anlamalarından emin olunmayan insanlara anlatmamalıdır. Ta ki inkâr edip nefret etmesinler.' [29]

Hâl böyle olunca, tasavvuf ehline güvenmek mümkün değildir. Çünkü bize tasavvuf diye an-

Bu hâliyle, tasavvuf ve şeriat çelişkilidir. Birbirine zıttır ve bu zıtlık da iman-küfür seviyesindedir. İkisi de Allah'tansa bu, çelişki olup, bu dinin batıl olmasını gerektirmez mi? Allah'a sığınırız, bu kavmin safsatalarından.

25. *Et-Taarruf li Mezhebi Ehli Tasavvuf, 1/145-146.*
Bu sözdeki küfürden Allah'a sığınırız. Konuşan da aynı dinleyen de... Âlemde ondan başkası yokmuş! Diğeri de açıkça Allah'ın ayetlerini tahrif edip, Allah'ın hakkında delil indirmediği manalara yormakta, böylece batıl dinini Kur'an'a dayandırmaktadır.

26. *İhya Ulumu'd Din, 4/341*

27. *A.g.e, 1/100.*
Gazali bu sözler üzerine bazı yorumlar yapmıştır. Ancak, biz zahir ehlini ikna için midir, yoksa inandıklarını mı yazmıştır Allahualem.

28. *El-Keşf an Hakikat Sufiye, s. 54*

29. *A.g.e, s. 68*

lattıklarıyla, kendi aralarında konuştukları şeyler aynı değildir. Bir kavim düşünün ki, inandıklarının İslam olmadığını, şeriatın bu inancı zındıklık kabul edip onların ölümüne fetva vereceğini biliyor ve ikrar ediyor; İslam şeriatının mürtedlik olarak kabul ettiği şeyinse sırların sırrı, keşiflerin sonucu ve yüce makamların eseri olduğuna inanıyor...

Allah'ın şeriatı semadan indiyse bunların yaşadıklarının kaynağı nedir acaba? Öyle ya, Kur'an kendisinin hak olduğunu ispatlarken özellikle bir noktaya vurgu yapıyor.

"O Kur'an'ı düşünmezler mi? Şayet Allah'tan başkasının yanından gelmiş olsa, onda ihtilaflar/çelişkiler bulurlardı." [30]

Bu hâliyle, tasavvuf ve şeriat çelişkilidir. Birbirine zıttır ve bu zıtlık da iman-küfür seviyesindedir. İkisi de Allah'tansa bu, çelişki olup, bu dinin batıl olmasını gerektirmez mi? Allah'a sığınırız, bu kavmin safsatalarından. Bu yalanlarını meşrulaştırmak için, Nebi'ye iftira etmekten geri durmuyor ve onun da ashabına bazı sırları gizli verdiğini iddia edebiliyorlar. Gerçi Allah'a iftira edip dini; şeriat ve batın ilimleri diye ayıranların Nebi'ye iftira etmesi, gayet doğaldır.

Allah, Peygamberine şöyle demiyor mu:

"Ey Nebi, Rabbinden sana indirileni insanlara ulaştır. Şayet bunu yapmazsan risalet vazifesini yerine getirmiş olmazsın."

Eğer tasavvufçuların gizlediği şeyler, Nebi'ye indirilenler arasında olsa; Nebi'nin onu insanlara açıklaması gerekirdi. Açıklamadığına göre, Nebi'ye böyle şeyler indirilmemiştir. Bu noktada Aişe *radıyallahu anha* annemizin şu rivayetini hatırlatmakta fayda vardır:

"Her kim: 'Rasûlullah, Allah'ın kitabından bir şey gizledi' derse Allah'ın Rasûlüne büyük iftira atmış olur. Hâlbuki Allah: 'Ey Rasûl! Sana Rabbinden her indirileni tebliğ et. Şayet bunu yapmazsan, Allah'ın risaletini tebliğ etmiş olmazsın' buyurmaktadır." [31]

Tasavvufun Menşei

Tasavvufu yakından inceleyenler, onun menşei konusunda farklı görüşler ileri sürmüşlerdir. Tasavvuf kaynağı, usul ve metotları, uygulama ve esaslarıyla İslami midir, yoksa başka kültürlerden etkilenmiş midir? Özellikle İslam'a aykırı uygulamaları ve diğer batıl din ve felsefelerdeki mistisizmle olan benzerliği nedeniyle, bu konu tartışılmıştır. Bu konuda var olan farklı görüşlere baktığımızda şunu görürüz:

Bir sonraki yazı dizimizde bu konuyu anlatmaya çalışacağız...

Sözün sonu; *'Âlemlerin Rabbine hamd olsun.'*

30. 4/Nisa, 82

31. Müslim, 177

Ortadoğu'ya Sıçrayan Kan: Safevi İran

Sünni kesim için en büyük tehlike, Rafıziliğin temsilcisi olan İran'dır. Irak'ta Maliki hükümeti eliyle icra ettikleri, İran'ın ele geçirdiği yerlerdeki politikasını ve yapacaklarını anlamamıza ışık tutar. Bu anlamda Şii olmayan grupların kimliğinin, İran için önemi yoktur. Tasavvufçusu, Selefisi, akılcısı ya da kelamcısıyla Şii olmayan herkes, onlara göre düşmandır ve tasfiye edilmelidir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla...

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selam, O'nun Nebisine, pak ailesine ve seçkin ashabının üzerine olsun.

Osmanlı'nın yıkılışından bu yana Ortadoğu karışıklık, istihbarat oyunları ve kanla anılır oldu. Bu topraklarda sükûnet ve barış, iki savaş arası verilen molalarda ya da müzakere süreçlerinde mümkündür. *'Arap baharı'* diye isimlendirilen süreçle beraber, son yüzyılın en karışık ve sıkıntılı günleri yaşandı. Önümüzdeki yüzyılı etkileyecek, sıcak ve her gün değişen gelişmeler yaşanmaya devam ediyor. Etnik ve dinî nüfusun kitlesel olarak göçe zorlandığı, buna bağlı olarak güç dengelerinin değişmesi ya da bölgede daha önce asli aktör konumunda olmayan güçlerin süreci direkt etkileyecek ve yönlendirecek bir konum elde etmesi, bu gelişmelerin birkaçıdır.

Bunların yanında en dikkat çekici olanıysa, İran'ın süreçte aldığı pozisyon ve olaylara müdahalesiydi. Bu ayki yazımızın da konusunu oluşturacak olan bu gelişme, yaşanan sürecin ana mihverini oluşturmaktadır. İran ne istemektedir? Bütün bir İslam dünyasını ve özelde Sünni âlemi karşısına almayı nasıl göze almıştır? İran'ın bölgede bu kadar etkili olmasını sağlayan şey nedir? Devrimle beraber tüm dünyanın inandığı İran-Batı düşmanlığı, İran'ın vahdet çağrıları yalan mıydı? Ve daha birçok soru zihinleri meşgul etmekte, kalem erbabının köşelerini bu içerikte yazılar oluşturmaktadır.

'Tarihini bilmeyen insanlar, içinde bulundukları günü anlayamaz ve gelecek inşa edemezler' vecizesinden yola çıkarak İran'ın, İslamlaşma(!) sürecinden bu yana yaptıklarına bakmak gerekir.

İran, yani bir zamanlar dünyanın iki büyük gücünden biri olan Sasani İmparatorluğu, Ömer

radıyallahu anh döneminde bitirildi. Kadisiye Savaşı, onların Farisi varlıklarına son vermiş, önlerinde tertemiz bir sayfa açmıştı. İslam dinine davet edilmiş ve kurtuluş diniyle tanışmışlardı. Ancak onlar, hiçbir zaman bunu bir nimet olarak görmediler. İslam'la tanışmış olmaktan ziyade büyük imparatorluklarının yıkılmış olmasını dert edindiler. Zorunlu olarak kabul ettikleri İslam'ın öğretilerini, asli kaynaklarından öğrenmeye yanaşmadılar. Eski kültürlerini İslam altında yaşattılar ve genelde Araplara, özelde Ömer'e kinlerini canlı tuttular.

Ömer'i *radıyallahu anh* katleden Mecusi Ebu Lulu'nun türbesi, İran'ın Keşan vilayetinde bütün ihtişamıyla durmaktadır. Bir zamanlar baskılar sebebiyle kapatılan türbe, 2007 yılında İran Kültür Bakanlığı'nın restorasyon çalışmaları sonucunda tekrardan açılmıştır.

İslam'ı kabul ettikten sonra Şii akidesini seçtiler. Bu, onların ehli beyt sevgisinden ya da Ali'nin *radıyallahu anh* mazlumiyetine inanmalarından değildir. Öyle olsa Hüseyin'i *radıyallahu anh* yardımsız bırakıp Emeviler tarafından katledilmesine göz yummazlardı. Onların bu akideyi kabul etme nedenleri veya daha doğru bir ifadeyle, ortaya atma sebepleri; İslam ve İslam'ın şahıslarında müşahhaslaştığı sahabeye düşmanlıktır.

Kabul ettikleri akideye göz atıldığında, tüm akaid ilkeleri; Allah'a, Rasûlüne ve Kur'an'a eksiklik izafe etmekte, daha açık bir ifadeyle İslam'a zarar vermektedir. Elimizde bulunan Kur'an'ı tahrif edilmiş kabul eden, sahabenin çoğunluğunu tekfir eden ve imamların masum olduğuna inanan, Peygamberlerin vazifelerinde başarıya ulaşmadıkları, mutlak başarının ahir zamanda kendi imamlarının/beklenen Mehdi'nin gerçekleştireceğine itikad ederler.

Bu akideye göre;

Allah *subhanehu ve teâlâ*, açıkça halifeyi belirtmemiş ve İslam'ın asıllarına dair bir meseleyi kapalı bırakmıştır. Böylece ümmeti en önemli meselede karışıklık içinde bırakmıştır. Hakeza işleri ümmete en açık hâliyle bildirmekle mükellef olan Peygamber de *sallallahu aleyhi ve sellem* bu vazifeyi yerine getirmemiştir. Ki bazı Şii âlimleri, bunu açıkça dillendirmektedir. Bazısı Peygamberin tüm ada-

let kavramlarını tatbik edemediğini[1] kimi de ümmete açıkça Ali'yi *radıyallahu anh* tavsiye etmediği için hatalı olduğunu söylemektedir.[2]

İndirdiği Kur'an'ı muhafaza edememiştir. Kur'an'dan açık hükümler halife eliyle çıkarıldığında -ki onların iddiasına göre on bine yakın ayettir- Allah müdahalede bulunmamıştır.[3]

Yine risalete arkadaş ve yardımcı olarak seçtiği ashab da hain çıkmıştır. *'Ğadir hum'* olayında Ali'nin velayet ve hilafetini duymalarına rağmen, ona haset etmiş ve bunu gizlemişlerdir. Ali, hila-

---

1. *https://www.youtube.com/watch?v=ptXbzrs3QlU*
2. *https://www.youtube.com/watch?v=yNHOWmzTn8c*
3. *Bu akide, Şia'nın en temel kitaplarında mevcuttur. Başta Usul El-Kafi olmak üzere, Şia için asli kaynak kabul edilen kitaplarda elimizdeki Kur'an'ın eksik olduğuna dair onlarca rivayet vardır. Humeyni de 'Keşfu'l Esrar' adlı eserinde tahrif iddiasını yenilemiştir.*

لقد كان سهلاً عليهم أن يخرجوا هذه الآيات من القرآن، ويتناولوا الكتاب السماوي بالتحريف،
ويسدلوا الستار عن القرآن ويغيبوه عنt أعين العالمين). اه كشف الأسرار ص 411

Zannedildiği gibi bu, Şia'nın geçmişte kalan bazı sapkınlarının akidesi değildir. Günümüze kadar yaşayan ve Rafızi İran'ın savunduğu akidedir. Şia, bunun karşısında ne yapıyor:
a) İlk zamanlar, tercüme ettikleri kitaplardan bu rivayetleri ve Sünniler tarafından kabul görmeyecek diğer inançlarını çıkarıp tercüme ettiler. Humeyni'nin kitapları, buna örnek gösterilebilir.
b) Bazı araştırmacılar, bu rivayetleri kaynaklarıyla beraber izhar ettiklerinde onlara suikast düzenleyip susturmaya çalıştılar. İhsan İlahi Zahir isimli âlimin, Şia'nın asli kaynaklarını tarayarak derlediği kitaplar, dünyada infiale neden olunca, onu Cuma hutbesinde katlettiler.
c) Kitle iletişim araçlarının yayılmasıyla beraber, mızrak çuvala sığmamaya başladı ve tüm İslam âlemi, Şia'nın bu necis itikadından haberdar oldu. Bundan sonra farklı fraksiyonlar ortaya çıktı.
- Takiyyenin zamanının bittiği, hakkın açıkça söylenmesi gerektiğini söyleyenler: Şirazi ekolü ve onların temsilcisi Yasir Habib, buna örnek gösterilebilir. Özellikle İran'ın takiyye içerikli açıklamalarından sonra bizzat Humeyni'nin eserlerinden sahabe hakkında söylediklerini ifşa ederek Hamaney ve Nasrallah'ın yalan söylediğini ve fasık olduklarını ilan etti.
- Takiyyeye devam eden ve 'Hiçbir Müslüman, Kur'an'ın tahrif olduğunu söylemez 'minvalli açıklamalar yapanlar: İran'ın ve Hizbullah'ın resmi tutumu buna örnek gösterilebilir. Ancak bu rivayetlerin bu kitaplarda neden var olduğu, bu kitapların neden asli merciler kabul edilip ilmî havzalarda okutulduğuna dair nedense tek kelime etmiyorlar. Kur'an'ın tahrif edildiği iddiası küfürse, neden küfür içeren kitaplar İslam akaidi diye basılıp okutulur hususuna açıklık getiremiyorlar. Bazen de Ehli Sünnet'in yanında var olan neshin de aynı manaya geldiğini söyleyerek, şecaat arz edeyim derken sirkatin söylüyorlar.

fete gelince de başta Aişe annemiz olmak üzere Talha ve Zübeyr *radıyallahu anhum* ortaklığında ona komplo kurmuş ve savaş açmışlardır.

Bu, onların inandıkları akide ve bu akidenin gerekleridir. Şia'nın İslam dininden anladığı budur. Olaya bu zaviyeden bakınca şunun sorulması kaçınılmazdır: Yaradanıyla, Nebisiyle, kitabıyla ve en seçkinleriyle bu denli problemli olan bir dine, insan niye intisap eder ki? İşte Şia'nın İslam'la bağı budur. Ve bu nedenledir ki, ilk günden beri sadece ehli İslam'la savaşmış ve onların düşmanlarının yanında yer almışlardır. Tarihinde asli kâfir topluluklarla zorunluluk ve müdafaa dışında hiç savaşı olmayan Safevi/Rafızi İran'ın tüm mücadelesi, Sünnilerle olmuştur. İran'ın tarihine seri bir şekilde göz atıldığında, ilk olarak şu hadiseler göze çarpmaktadır:

- Haçlıları Kudüs'e musallat eden, Fatımi Şiilerdir. Selahaddin-i Eyyubi'nin, Nureddin Zengi'yle beraber Kudus'ü kurtarmak için kurdukları uzun soluklu plana, Fatımiler'e sızmakla başlamalarını doğru okumak gerekir. Selahaddin ve N. Zengi'nin, Fatımilerden ve Mısır'dan işe başlamaları; onların, Haçlı varlığı ve Kudüs'e musallat olmalarına dair doğru okuma yapmalarındandır.

- Tatarlar/Moğollar'ın İslam âlemine girmeleri ve Müslümanların halifesini öldürmelerine sebebiyet veren iki şahsiyet, Şii İbnu'l Alkami ve yardımcısı Abdulhamid b. Ebi-l Hadid'dir.

Dilde 'ne Sünnilik ne Şiilik, sadece İslami vahdet' sloganları olsa da, devrim sonrası yapılan icraatlar, bu söylemleri yalanlamıştır. İlk olarak anayasalarına 12.madde olarak şu hükmü eklediler: 'İran'ın resmi dini İslam'dır ve resmi mezhebi Caferi'dir. Bu prensip sonsuza kadar değişmeden kalacaktır.'

- Vatikan'a mektuplar yazarak Osmanlı'ya karşı birleşme ve savaş çağrısı yapanlar da Safevi İran'dır. Vatikan'ın resmi yazışmaları, bu tarz taleplerle doludur. Birçok tarihçinin tespitiyle, Osmanlı'nın Batı dünyasına başlattığı fetih hareketinin tüm Avrupa'ya yayılmamasının nedeni, Safevi İran'la yaşadığı sorunlardır. Osmanlı ne zaman Batı'ya yönelse, arkasından iş çeviren İran nedeniyle rahat hareket edememiş, orduları geri dönmek zorunda kalmıştır.

- Amerika'nın Afganistan'a başlattığı işgalin harekat planını Rafızi İran hazırlamıştır. Yöneticilerinden Hatemi, bunu açıkça dillendirmiş ve İran'ın yardımı olmadan NATO'nun başlattığı işgalin başarıya ulaşamayacağını ifade etmiştir.[4]

- ABD'nin Irak işgalinde, en yüce merci kabul edilen Sistani'nin *'İşgalcilere karşı savaşalım mı?'* sorusuna verdiği cevap, hâlâ akıllardadır.[5] Aynı Sistani'nin İslam Devleti'ne karşı yapılan savaşta tüm Şiileri savaşa çağırması da hatırlatılmalıdır. Nedense imamın olmaması, İD'yle savaşmaya engel olarak görülmemiştir.

- Çeçen zülmü karşısında *'Rusya'nın içişleri'* diyerek yüz çevirmesi, Çin'in Doğu Türkistan'da yaptığı zulümleri görmemezlikten gelmesi de eklenmelidir.

Bütün bunlara bakıldığında *'Bugün İran, 'Zamanın Yezidi'nin yanında, günümüz Kerbela'sı olan Suriye'de, mazlum Suriye halkına karşı ne arıyor?'* sorusu, cevabını bulmuş olur. İran, Suriye'de akidesinin gereğini yapmakta ve Sasani İmpartorluğu'nun intikamını, Sünnilerden almaktadır.

Bu durum, Tevhid ve Sünnet akidesine sahip olan insanlar açısından yeni değildir. Rafızi İran'ın akidesi ve ne hedeflediği, insanlara anlatıldığında; tepki gösteriyor ve bunun İslam Devrimi(!) karşısında bir ABD projesi olduğu anlatılıyordu. Oysa devrimle başlayan süreç, İran'ın neyi hedeflediğini ortaya koymuştur. Dilde *'ne Sünnilik, ne Şiilik, sadece İslami vahdet'* sloganları olsa da, devrim sonrası yapılan icraatlar, bu söylemleri yalanlamıştır. İlk olarak anayasalarına 12. madde olarak şu hükmü eklediler: *'İran'ın resmi dini İslam'dır ve resmi mezhebi Caferi'dir. Bu prensip sonsuza kadar değişmeden kalacaktır.'* Bu maddeyle, İslam âleminde oluşacak tepkileri dindirmek içinse maddeye şu yalanı eklediler: *'Hanefi, Şafii, Maliki, Hanbeli ve Zeydi gibi diğer mezheplere saygı duyulur ve onların takipçileri (mensupları) ibadetlerini yaparlarken kendi hukuklarına tabidirler. Bu mezhepler, dini eğitimi devam ettirmede, evlilik, boşanma, miras gibi kişisel işlerde ve bunlarla ilgili davaların mahkemelerde açılmasında resmi bir statüye sahiptirler. Bu mezheplerden birinin çoğunluğu oluşturduğu bir bölgede, yerel meclisini hukuksal sınırlar içinde çıkardıkları yerel düzenlemeler,*

---

4. *https://www.youtube.com/watch?v=yvgQBi5Z7Bg*
5. لا يوجد جهاد في زمان الغيبة والدفاع له مراتب لا يجوز تخطيها.

diğer mezheplerin mensuplarının haklarına zarar vermeden, kendi fıkıh mezheplerinin kurallarına uygun olarak çıkarılır.' Ancak maddenin ilk kısmı yürürlükteyken ikinci kısmı vakıada hiç görülemedi. Asli küfür ülkelerinde dahi insanlara cami veya mescid izni verilirken, İran'da sünnilerin ibadet edebileceği ve sünni bir imamın namaz kıldırdığı bir cami yoktur. Var olanlar da devrim sonrası, *'Vahdet taraftarı(!) Rafızi İran'* tarafından yerle bir edilmiştir.

Devrimin hemen sonrasında, beraber devrim yaptıkları Sünni âlimler hapsedilmiş ve İran zindanlarında katledilmişlerdir. Özellikle Sünni Kürtler, bunun için bir misal teşkil edebilir. 1977'de *'Mekteb-i Kur'an'* hareketini kuran Sünni Kürt Âlimler, devrim sürecinde aktif rol aldılar, Humeyni'nin Rafızi akidesini unutup ona tam destek verdiler. Devrim sonrasında verilen sözler unutuldu ve İslami olmaktan ziyade Şii bir sistem tesis edildi. Âlimler bunu dillendirdiklerinde ve verilen sözlerin yerine getirilmesini istediklerinde kimisi suikasta uğradı, kimi de zindanlara atıldı.

Devrim öncesinde Sünnilerin bazı eleştirileri için *'Bunlar Şia içinde aşırı gruplardır, biz de bunların yaptıklarını tasvip etmiyoruz'* diyerek cevaplayan takiyyeci Rafıziler, devrim sonrasında bu aşırılıkları devlet eliyle resmileştirdiler. İran'da çocuklara seçkin sahabelerin isimlerinin konması yasaktır ve resmi evraklara kaydedilmemektedir. Çünkü resmi isim defterinde sahabe isimleri yoktur!

Buradan şu sonuca ulaşabiliriz:

Bir topluluğu değerlendirirken, asli unsur akide olmalıdır. Rabbiyle münasebetinde problemli olan insanların, insanlar ve topluluklarla münasebetleri de problemli olacaktır. Hataları karşısında vahye dayalı bir tutumdan ziyade mezhepçi ve grupçu bir yaklaşıma sahip olanlar, İslam'ın özü olan sıdk ve samimiyetten yoksundurlar. Amaçları Allah'ın kelimesinin yüce olması değil, mezhep ve gruplarının isminin yücelmesidir. Bu da: *"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve sadıklarla beraber olun"* ayeti gereğince, Müslümanların dikkatli olması gereken bir durumdur.

Başkentlerin İran'la imtihanı:

Buna dair İran'da azınlıklardan sorumlu Cumhurbaşkanı yardımcısı Ali Yunusi'nin şu sözlerine bakalım:

'...'Bağdat, bizim başkentimizdir' dedi. İranlı öğrenciler ajansı İSNA'nın haberine göre, 'Büyük İranlı Kimliği Konferansı'nda konuşan Yunusi, İran kültür coğrafyasının, Çin sınırından Hint altkıtasına, Kuzey Kafkasya'dan Basra Körfezi'ne ulaşan coğrafyayı kapsadığını savundu. Kültür, medeniyet, din ve İranlılık ruhunun 'Büyük İran' coğrafyasına yayıldığını söyleyen Yunusi: 'Bu bölgede doğal bir birliktelik söz konusudur. Her ne kadar bazı farklılıklar, birleşmeyi engellese de, gerçekte İran coğrafyası, Çin sınırından bugünkü Afganistan ve Pakistan'a, Kuzey Kafkasya'dan Fars (Basra) Körfezi'ne kadar olan coğrafi alanda yer alır' değerlendirmesinde bulundu. İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun 'İran, dört ülkeyi yuttu' açıklamalarının bizzat Netanyahu'nun bölgedeki 'İran'ın büyük etkisini itiraf' anlamına geldiğini belirten Yunusi: 'Irak şu an sadece medeniyet etkimiz altında olan bir ülke değil. Kimlik, kültür merkezimiz ve başkentimizdir. Bu, dün olduğu

gibi bugün de böyle. Çünkü İran-Irak coğrafyası ve kültürünün birbirinden ayrılması mümkün değil. Biz ya birbirimizle savaşmalı veya bir olmalıyız' şeklinde kaydetti...'

Bu açıklamasında Yunusi, neyle övünüyor veya kimlere meydan okuyor:

Şüphesiz, ilk meydan okuduğu Türkiye'dir. Burada 1638-39 yıllarında Osmanlı'nın, Bağdat'ı İran'dan almasına vurgu vardır. İran'ın siyaseten Irak'ı kendinden bağımsız görmediğine ve bu toprakların, İran'ın hakkı olduğuna gönderme ve açık bir meydan okuma vardır.

İkinci olarak, İran'ın bunun dışında üç ülkede varlığına ve orada bulunan Şii hareketlerin, İran'ın yönlendirmesiyle hareket ettiği teyit edilmiştir. Irak, Suriye, Lübnan ve Yemen, bu ülkelerdir.

Lübnan'da İran;

İran, Lübnan'da bulunan Şiileri, Şii Emel hareketi çatısı altında Musa Sadr liderliğinde örgütledi. İran'a bağlı olarak çalışan bu yapının yaptıkları ve oluşan kötü algıyı yıkmak için hareketin ismi İslami Emel hareketi olarak değiştirildi. Ancak bu değişikliler pek faydalı olmadı. Çünkü Lübnan Şiileri'nin, İran'ın yönlendirmesiyle işlediği cürümler, isim değişikliğiyle örtülecek cinsten değildi.

İran, Lübnan'da bulunan Şiileri, Şii Emel hareketi çatısı altında Musa Sadr liderliğinde örgütledi. İran'a bağlı olarak çalışan bu yapının yaptıkları ve oluşan kötü algıyı yıkmak için hareketin ismi İslami Emel hareketi olarak değiştirildi.

1985'te Şii Emel hareketi, Lübnan'da bulunan Filistin kamplarına yönelik saldırılar başlattı. Tam bir ay süren bu saldırılar sonrasında üç bine yakın ölü, binlerce yaralı ve kullanılmaz hâle getirilen kamplar, geride kaldı. Sürekli *'ABD büyük, İsrail küçük şeytan'* diye slogan atan İran'ın, İsrail'e karşı kurulmuş direniş kamplarına neden saldırdığını izah etmek, mümkün değildir. Bu durum karşısında bazı duyarlı Şii âlimler, İran'ı ziyaret edip bu duruma müdahale etmelerini, en azından bir kınama yayınlamalarını talep etti. Maalesef İsrail düşmanı Humeyni, böyle bir kınama yayınlamaya yaklaşmadı. Humeyni'den sonra devrimin başına geçeceği düşünülen Ayetullah Muntazari, bunun şer'i açıdan caiz olmadığına dair bir fetva ve kınama yayınladı. Bu da gerekçeler arasında var olmakla beraber, başka gerekçeler de bahane edilerek görevinden azledildi. Vefat ettiği tarihe kadar da, İran rejimine muhalif olarak yaşadı.

İran'ın Ortadoğu'daki ordusu olan Hizbullah, Emel hareketinin devamı olarak doğdu. Hizbullah'ı kuran kadronun çoğu, aynı zamanda Emel'in yöneticisiydi. Bazı bölgelerde Emel örgütüyle çatışmak zorunda kaldı. Özellikle İran'dan aldığı maddi, askerî ve siyasi destekle kısa sürede bölgede en büyük Şii hareket hâlini aldı. İran'ın açıktan desteği ve Hizbullah yöneticilerine dinî yetkiler vermesiyle de tartışmasız bir örgüt hâline geldi.

Bu hareket, her şeyinde İran'a bağlı olarak hareket etmektedir. Hatırlanacağı gibi Lübnan Hizbullahı'nın Suriye'deki varlığına tepki gösterildiğinde, Nasrallah bunun kendi kararları olmadığını ve her şeyleriyle İran rehberliğine bağlı olduklarını dillendirmişti.

Suriye ve Irak'ta İran:

Devrimden bu yana, Suriye'nin İran'la ilişkileri her zaman olumlu olmuştur. Özellikle Irak-İran savaşında İran'a destek veren ender ülkelerden birinin Suriye olması, bu dostluğu iyice pekiştirmiştir. Aslında Hama katliamı, İran'ın gerçek yüzünü ortaya çıkarsa da, çoğu İslami kesim bunu anlamamakta direnmiştir. Sadece Hama'da elli bine yakın insan katledilip, kadınların namusları kirletildiğinde İran, Suriye'nin yanında yer almış ve kâfir Baas karşısında devrim yapmak isteyen kesimi, *'Batı ajanı'* olmakla suçlamıştır.

Kendi dinlerine göre bile kâfir kabul edilen Nusayrileri, aynı mezhepten olma hasebiyle kendi mezheplerinden olmayan mazlumlara tercih etmişlerdir. Elbette İran bunu, Rasûl'ün Hudeybiye Antlaşması'ndaki tavrına ve kendileriyle Suriye arasındaki birtakım anlaşmalara ve antlaşmaya bağlılığın farziyetine vurgu yaparak meşrulaştırmaya çalışmıştır. Ancak bir kavmi yardımsız bırakmak başka, onları ajanlıkla ve Batı adına hareket etmekle suçlamak başkadır.

Bugün İran'ın Suriye'deki varlığı da böyledir. İlginçtir ki Suriye'yi direnişin merkezi kabul eden İran, burada var olan savaşın, İslam ve Siyonizm arasında olduğunu iddia etmekte, direniş gruplarının ABD'nin projesi olduğuna vurgu yapmaktadır. Bununla beraber, Irak'ta ABD ile aynı safta durmakta ve onların projesinde onlara yardımcı olmaktadır. Bu yaman çelişkiyi izah etme gereği dahi duymamaktadır.

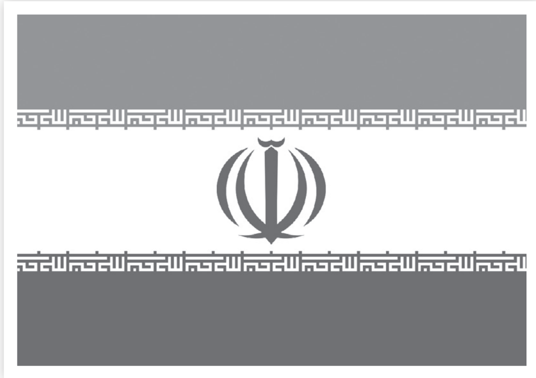
Daha ilginç olanıysa yukarıda işaret ettiğimiz gibi, Amerika'nın Irak işgalinde *'direnişin caiz olmadığına'* fetva veren ve bunu da Mehdi'nin olmayışına bağlayan Şia, Sünni cepheye karşı seferberlik ilan etmiş ve insanları savaşa çağırmıştır.

Başından bu yana Amerika'yla ortak hareket eden Şia, bunun karşılığı olarak Irak'ta yönetimi ele aldı. Maliki iktidarı döneminde, ülkeyi Şiileştirmek adına birçok adımlar atıldı. Bugün Irak'ta var olan fiilî durum, Maliki yani İran politikalarının ürünüdür.

Var olan karışıklık, İran için bir fırsata dönüşmüştür. Normal zamanda işgal olarak kabul edilecek girişimler, sıradan olaylar olarak algılanmakta ve İran her geçen gün Suriye ve Irak'taki işgal ağını genişletmektedir. Hizbullah ve İranlı askerler, Suriye'de Esad askerlerinden daha fazladır ve savaşı onlar yönetmektedir. Birçok direniş grubu, Esad askerleriyle savaşmadıklarını, savaşın daha çok İranlı askerler ve Hizbullah milisleriyle olduğunu beyan etmişlerdir.

Irak'ta ise geçen ay son olarak 30.000 asker sevk ettiğini, İran açıklamıştır. Bölgede bulunan Şii halkı, yaklaşan Sünni tehlikesine karşı uyarıp onları da silahlandıran İran, Irak'ı tam anlamıyla askerî olarak işgal etmiş durumdadır. Siyaseti elinde bulunduranın yeterli olmadığına inanan İran için Arap baharıyla başlayan ve her geçen gün daha karışık hâle gelen bu durum, bir işgal fırsatına dönmüştür.

İran'ın birçok cephede fiilî olarak savaş başlatmasını, onun sonu olarak gören analizciler, bir noktada yanılmaktadır. İran hiç beklemediği bir sürecin içerisine girip, zorunlu bazı girişimlerde bulunmamaktadır. Kendi kontrolünde ve zaten yapmayı hedeflediği bir süreci yakaladığına inanmakta ve önceden hazırlığı tamam olan bir süreci uygulamaya geçirmiş bulunmaktadır -Rabbimizden temennimiz Rafızi İran'ı necis akidesi ve hain siyasetiyle beraber tarih sayfasından silmesidir.- Haritadan bakıldığında Şiilerin ülkelerdeki varlık durumu, hilali andırdığından *'Şii Hilali'* diye isimlendirilen durum, muhalifler tarafından bir isimlendirmeden ibaret olsa da İran için çok daha fazlasını ifade etmektedir. Bu ülkelerin tümünde desteklediği, İran'da eğitip silahlandırdığı askerî örgütleri, siyasette onlar adına çalışan siyasetçileri ve Şii propaganda yapan din adamları mevcuttur. Tüm bu hazırlıklar, bugün fiilî olarak var olan durumun ön hazırlıklarıdır. Sadece İran'ın çok daha zor olacağını düşündüğü bu durum, Arap baharıyla beraber kolay hâle gelmiş ve parça parça olmaktan öte bir bütün olarak icraata konmuştur.

Yemen'de İran:

Yemen'de bulunan Şia'nın çoğunluğu, Zeydiler'den oluşmaktaydı. Zeydilik, genel olarak Ehli Sünnet'e en yakın ve Şiiler içerisinde en mutedil fırka olarak kabul edilmektedir. Yemen Şiileri, Rafızi İran'ı ve on iki imam akidesini aşırı bulmakta, özellikle sahabe tekfiri hususunda onlara tepki göstermektedir.

Ancak bu durum son otuz yılda ciddi bir değişim göstermiştir. Yemen'de en büyük Zeydi aşiretlerden olan Husiler'in lideri Bedruddin El-Husi, devrimden sonra İran'la irtibata geçmiş ve mezhep değiştirmiştir. Rafıziliği kabul eden Husiler, kısa zamanda Yemen'de büyüyüp güçlendiler. İlk başta *'Genç Müminler Hareketi'* olarak kurulan İran destekli bu oluşum, zamanla aşiret ismiyle anılıp *'Husiler'* diye isimlendirildiler. Bölgede bulunan diğer Zeydi gruplar ilk başta, mezhep değiştirdikleri için bu yapıya karşı gelse de, planlı yapılan propaganda çalışmaları ve aşiretlere sağlanan maddi desteklerle çoğu Zeydi grubu yanlarına aldılar. Bu arada Hüseyin Bedruddin El-Husi'nin oğlu Abdulkerim El-Husi, İran'da

ve Lübnan'da uzun süre kalmış, dinî, siyasi ve askerî eğitim alarak ülkesine dönmüştür. Hareketin lideri olan bu şahıs, özellikle Husiler'in silahlanması ve düzenli birlikler hâline gelmelerini sağlamışlardır. Şu an bölgede İran'ın silahlı gücü oldukları, taraflar tarafından kabul edilmekte ve açıkça dillendirilmektedir. Hamaney'in dışişleri danışmanı Ali Ekber Velayati, Hizbullah'ın Lübnan'da oynadığı rolü, Husiler'in Yemen'de oynayacaklarından ümitvar olduklarını açıkça dillendirmiştir. Ve şu anda Şam, Beyrut ve Bağdat, fiilî olarak işgal altında olduğu gibi, San'a da fiilî olarak Husiler'in işgali altındadır.

Burada asıl dikkat edilmesi gereken mesele şudur: Şii Husiler'e karşı mücadele eden ve yaklaşan tehlikenin farkında olan tek ciddi yapı, El-Kaide'ye bağlı olan Ensar Eş-Şeria hareketidir. Ancak Husiler San'a'ya doğru ilerlerken yollarına çıkacak direniş hattı, ABD'nin insansız uçak saldırılarıyla engellenmiş ve yol güzergâhında bulunan grupların direniş hattı kırılmıştır. Yani Irak'ta Şia'nın önünü açıp iktidara taşıyan ABD, Yemen'de de aynısını yapmış, başkenti ele geçirme operasyonunda yollarını havadan destekle temizlemiştir.

Şii Husiler'e karşı mücadele eden ve yaklaşan tehlikenin farkında olan tek ciddi yapı, El-Kaide'ye bağlı olan Ensar Eş-Şeria hareketidir. Ancak Husiler San'a'ya doğru ilerlerken yollarına çıkacak direniş hattı, ABD'nin insansız uçak saldırılarıyla engellenmiş ve yol güzergâhında bulunan grupların direniş hattı kırılmıştır.

İran, NATO'nun Afganistan işgaline verdiği desteğin karşılığını mı alıyor yoksa Sünni dünyaya reva gördükleriyle; Batı'dan: *'Biz dahi bunların İslam'a vereceği zararı veremeyiz'* düşüncesiyle mi yardım görüyor orasını bilemiyoruz. Tek hakikat, İran'ın karada var olduğu her yerde havadan büyük şeytanın desteğini aldığı ve idarenin kendisine teslim edildiğidir.

Sonuç olarak;

1. İran'ın İslam'ı kabul edişi mecburiyet gereği idi. İslam'a girdikten sonra kabul ettiği akide yani Şiilik, İslami olmadığı gibi tüm esaslarıyla yaratıcıya, dine ve din esaslarına eksiklik izafe etmektedir.

2. Akidevi olarak sıkıntılı olan gruplara bakış açısında, bu (akide sorunu) hiçbir zaman unutulmamalıdır. Rabbiyle münasebetlerinde problemli olanların, insani ilişkileri de problemlidir. Başka bir ifadeyle Rabbine verdiği sözü bozan ve İslam dışında bir yol seçenlerin, insanlara verdikleri sözler de bu ihanetten nasibini alacaktır.

3. İran'ın temel akide esaslarından biri *'Takiyye'*dir. Muhalif yani onlardan olmayanlara yalan söylemek, caizdir. Doğal olarak İran'ın söylemlerinde esas olan takiyyedir. Belli dönemlerde yaptıkları olumlu bazı açıklamalar ya da gösterdikleri tutumlara aldanılmamalıdır.

4. Sünni kesim için en büyük tehlike, Rafiziliğin temsilcisi olan İran'dır. Irak'ta Maliki hükümeti eliyle icra ettikleri, İran'ın ele geçirdiği yerlerdeki politikasını ve yapacaklarını anlamamıza ışık tutar. Bu anlamda Şii olmayan grupların kimliğinin, İran için önemi yoktur. Tasavvufçusu, Selefisi, akılcısı ya da kelamcısıyla Şii olmayan herkes, onlara göre düşmandır ve tasfiye edilmelidir. Hangi fikre sahip olursa olsun bilinmelidir ki, İran'ın siyasi ve ekonomik olarak genişlemesinin önündeki engel Türkiye, askerî gücünün genişlemesinin önündeki engel İslam Devleti ve Sünni direniş gruplarıdır. Bunların, İran'ın yayılımcı politikalarına ve sinsiliklerine karşı birbirleriyle uğraşmak yerine, ortak bir zeminde buluşmaya gayret etmeleri gerekmektedir. Batı destekli veya Suudi destekli grupları bir kenara koyarsak, Irak ve Suriye'de İran tehlikesine karşı ortak hareket etmek, bir zorunluluktur. Çünkü İran, tek bir yapının mücadele edebileceği ve Acem siyasetine karşı koyabileceği bir güç değildir. Grupların kendilerine güvenmeleri ve savaş azmi taşımaları başka bir şey, vakıadaki gerçekler, başka şeylerdir.

5. Uzun vadeli, disiplinli ve programlı çalışmanın faydası görülmeli, günübirlik çalışmalardan uzak durulmalıdır. İran'ın bugün elde ettikleri, bazılarının yanlış tespitiyle *'Ortadoğu'nun altın tepsi içinde İran'a sunulması'* değil, İran'ın plan ve programıyla işleyen bir süreçtir. Esefle belirtmeliyiz ki başta direniş grupları olmak üzere, sahada var olan İslami çalışmalarda bu derinlik ve geniş ufuk yoktur. Ya başkalarını taklit ve bir sürece eklemlenme ya da anlık duygularla hareket etme

söz konusudur. Bu eksikliklerden ders alınmalı ve ona göre hareket stratejisi belirlenmelidir.

6. İran'ın yayılımcı politikasına dikkat edilmelidir. Bugün kan gölüne çevirdiği coğrafyaların hemen hepsine aynı yöntem ve taktikle girmiş ve fırsatı bulduğunda gizli ajandasındaki faaliyetlere geçiş yapmıştır. Buna binaen İran'a yakın, onlara sempati duyan gruplarla mesafe korunmalı ve mümkün mertebe diyaloga geçerek fesat yaymalarına müsaade edilmemelidir. İran'ın çalışma sistemini şöyle ifade edebiliriz:

- İran'a İslam devriminden ötürü veya belli yazarların kitaplarının etkisinde kalarak sempati duyan grupları tespit etmek. Olmadığı yerlerde oluşmasını sağlamak.
- İlk etapta aşırı Rafızi görüşlerden uzak, sadece bazı tarihi vakıalar etrafında tartışan, amacı hakkın yanında yer almak olduğuna inandırılan bir müfredat.
- Zamanla tarihi olayların etrafında uç görüşler dillendirip, tabanın tepkisini ölçmek. Özellikle sahabe etrafında var olan altyapının zedelenmesini sağlamak. İlk adım olarak, onlar etrafında şüphe oluşturup devamında onları İslamdışılıkla yargılamak.
- İmamet anlayışının aşılanması ve bunun, ancak İran'la mümkün olduğuna dair propaganda.
- Bunların itikad esası olarak belirtilmesi ve bu itikada uymayan görüşlerin, ilk olarak sapıklıkla, ikinci olarak küfür ve dalaletle itham edilmesi.
- Çalışmayı yönlendirecek olanların, İran gezileri vesilesiyle ilgili birimlerle tanıştırılması ve içlerinden yönetici olabilecek olanların eğitilmesi.
- Maddi destek ve olanaklarla, yapının ismini ve popülaritesini artıracak faaliyetler yapmasını kolaylaştırmak.

Bu merhalelerin sezildiği gruplar tespit edilmeli ve gereken tedbir alınmalıdır. Bugün Ortadoğu'da var olan Rafızi vahşeti, hususen Irak'ta yaşananlar göz önünde bulundurulmalı ve bu yapıların ileride potansiyel suçları işlemek için İran tarafından desteklendikleri bilinmelidir. Burada kastımız, fiilî müdahale ya da kaba kuvvet değildir. Amacımız bu yapıların deşifre edilmesi, çalışamaz hâle gelecek şekilde topluma tanıtılmaları ve İslami yapıların bunlara karşı birbirlerini uyarmalarıdır.

Hususen Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğusunda bu tarz çalışmaların son dönemde arttığı gözlemlenmektedir. Masum İran sempatizanları olarak görülen veya çoğu yapı tarafından önemsenmeyen bu oluşumların ileride evrilecekleri hâl, bugün Ortadoğu'da mevcuttur. Aynı tecrübeleri tekrar tekrar yaşamak, akıl kârı değildir.

Özcan Yıldırım | ozcanyildirim@tevhiddergisi.com

Münafıkların Özellikleri: "Hiçbir Hayır Olmayan" Şer Kulisleri Oluştururlar

Bir tarafın meseleye vakıf olduğu, diğer tarafa kapalı, kısır ve perdeli olduğu yerde, zan söz konusudur. Buna dayanarak: 'Olaylar hakkında tecrübe ve bilgi yoksunluğu, kişileri kulis yapmaya iten en önemli faktördür'

Allah'a hamd, Rasûlüne salât ve selam olsun...

"Onların fısıldaşmalarının birçoğunda hayır yoktur. Ancak sadaka vermeyi, yahut iyiliği emretmeyi ve insanların arasını düzeltmeyi emreden başka. Kim Allah'ın rızasını arayarak böyle yaparsa; Biz, ona çok büyük bir ecir vereceğiz." [1]

Bir önceki sayımızda Kur'an'da *'necva'* kelimesinin kullanım alanlarına temas etmiştik. Sebebi de, söz konusu Nisa Suresi 114. ayetin nüzul sebebi üzerinden şer kulislerine dikkat çekmekti.

Hususen, bu ayet ışığında Müslümanların hareket alanlarını ilgilendiren bir meseleyi izah etmek yerinde olacaktır.

1. *4/Nisa, 114*

Kulis Nedir? Kulisten Neyi Kastediyoruz?

İslami cemaatlerin hareket ve hizmete yönelik birtakım karar ve uygulamalarda bulunması, kaçınılmazdır. Ortada bir yapılanma, cemaat söz konusu ise, insanlara fayda sağlayıp, zararı da uzaklaştıracak karar ve uygulamaların olması gerekir. **Çünkü cemaat, küfür ile hemhâl olmuş, kokuşmuş global dünyada insanların ellerinden tutup, ahiret saadetine götüren bir yapı olmalıdır.** Böyle olabilmesi için de içerisinde cemaat fertlerinin maslahatına olanı ortaya koyup, mefsedeti de engelleyici uygulama ve kararların olması gereklidir.

Kulisten kastettiğimiz ise, söz konusu bu kararları, yönetim dışında olan kimselerin kendi

fiskos meclisleri

aralarında fiskos meclisleri oluşturarak tenkit etmeleridir. Bir diğer ifade ile, cemaatin vermiş olduğu herhangi bir alandaki bir kararını doğru bulmayıp, alakasız kişilerle bunu eleştirmenin adı kulistir.

Buna şöyle bir örnek verelim. Bir cemaat, davet alanında mescid kurulması kararı alır. Bu cemaatin bazı fertleri de bu kararı doğru bulmaz. Kararı doğru bulmayanların kendi aralarında bunun sağlamasını ve kritiğini masaya yatırıp değerlendirmelerde bulunmaları, kulistir. Bu da içerisinde hiçbir hayrı barındırmayan şerden başka bir şey değildir.

Kulis Neden Kötüdür?

Kulis, bir yapıya karşı yapılacak en çirkin fiillerdendir. Kulis bir nevi, yapının gıybetini yapmaktır. Şeriat, bir şahsın dahi gıybetini zemmederken en ağır ifadeleri kullanırken, acaba cemaat dediğimiz bir yapının gıybeti, bunun yanında nasıldır? Ne gariptir ki, gıybet paranoyasına giren bir çok kimse, kendisinin de içerisinde bulunduğu bir yapının gıybetini çok rahat yapabilmektedir.

Şunu unutmamalıyız ki; İslami bir yapı, yönetimden ayrı düşünülemez. Yönetim ayrı bir vadide seyrederken, yapının içerisindeki fertlerin ayrı bir vadide olması imkânsızdır. Buna da zaten cemaat dememiz söz konusu değildir. İslami bir yapı, yönetimden ayrı hareket etmez. Cemaat yönetiminin aldığı karar, onların harcı gibi olmalıdır. Kendi harcından sıyrılıp da ayakta durmaya çalışan tuğla yığını ne ise, yönetimden bağımsız olan cemaat bireylerinin durumu da aynıdır.

Yani cemaat, bir hususta karar vermiş veya herhangi bir mesele etrafında bir uygulama hayata koymuş ise, bireylerin bunun kendi aralarında kritiğini yapmaları kadar çirkin bir husus olamaz.

Aslında burada fertlerin yaptığı, kendi bilgileri dahilinde olmayan bir mesele hakkında konuşmaktır. Bu konuşmalar açığa çıktığında da utanacakları bir pozisyona düşecekleri, bir gerçektir. Çünkü yönetim her bilgiyi gözler önüne sermez, sermemelidir.

Fertlerdeki bilginin kısır ve perdeli oluşu, kulisi tetikleyen meseledir. Cemaat bireyi, bir mesele hakkında bir zanna kapılabilir. Fakat cemaat yönetimi nezdinde durum çok farklı olabilir. Bunun nedeni de o mesele hakkında cemaat ferdindeki bilgi kısırlığı veya meselenin kendisine perdeli olmasından kaynaklanmaktadır.

Buna Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* hayatından örnek verelim:

"Bir adam, Peygamberin huzuruna gelmek için izin istedi. Peygamber: 'Ona izin veriniz. O, aşiretin ne kötü oğludur' yahut 'Aşiretin ne kötü kişisidir' buyurdu. O kimse yanına girince Peygamber, ona karşı yumuşak sözler söyledi. Aişe: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Onun için söylediğini söyledin. Sonra da ona yumuşak konuştun?' diyerek bunun sebebini sorunca Allah Rasûlü: 'Ey Aişe! Kıyamet günü Allah katında mevki bakımından insanların en şerlisi, kötülüğünden korunmak için insanların veda ettiği veya terk ettiği kimsedir' buyurdu." [2]

Burada dikkatlerimizi vereceğimiz mesele, Aişe'nin *radıyallahu anha* sorusu ve hayretidir. Aişe, gelen adam hakkında hiçbir şey bilmemektedir. Bu yöndeki bilgisi kısır ve perdeli olduğu için,

2. *Buhari, 6032; Müslim, 4693.*

Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* iki farklı davranışının birbirine zıt olduğunu zannetmekte ve sebebini Rasûlullah'a sormaktadır. Rasûlullah ise, konuya vakıf olan bilgisini ortaya koyup, meseleyi sonuçlandırıyor.

Bir tarafın meseleye vakıf olduğu, diğer tarafa kapalı, kısır ve perdeli olduğu yerde, zan söz konusudur. Buna dayanarak: ***'Olaylar hakkında tecrübe ve bilgi yoksunluğu, kişileri kulis yapmaya iten en önemli faktördür'*** diyebiliriz.

Buna sahadan bir örnek vermemiz yerinde olacaktır. Cemaat yönetimi bir fert ile yollarını ayırmak zorunda kaldı. Diğer bireyler tarafından da iyi ve saygı duyulan biri olduğundan ötürü, bireyler yönetimin yanlış yaptığını, bu kişinin çok faydalı olduğunu, hizmetinin çok geçtiğini vb. bilgilerle *'Cemaat, bireylerle çabuk yollarını ayırıyor'* gibi zanna kapıldılar. Buradaki zannın sebebi, söz konusu yolların ayrıldığı kişi hakkındaki bilginin kısıtlı olması veya cereyan eden meselelerin diğer bireylere perdeli olmasından kaynaklanmaktadır.

Karar veren mercinin bilgi ve tecrübesi önemlidir. Bu tip yerlerde de asıl olan; bir yapının yönetimine güven duyuluyorsa, orada yönetim ile aynı tavrı göstermek, yönetimden bağımsız hareket etmemektir.

Karar veren mercinin bilgi ve tecrübesi önemlidir. Bu tip yerlerde de asıl olan; bir yapının yönetimine güven duyuluyorsa, orada yönetim ile aynı tavrı göstermek, yönetimden bağımsız hareket etmemektir.

Kişinin Kulis Yapmasının Sebepleri:

1. Kötü Ahlak:

Kişi; bu durumu, kendi kötü ahlakından dolayı yapar. Kendi ahlak normlarını; çevresindeki hastalıklı, her mesele hakkında fikir babası olduğunu zannedip de zerre-i miskal ahlaki değerlere haiz olamayan kimselerden alan kişi, bunun bir sonucu olarak aynı ahlakın başka bir varyantını sergileyecektir. İnsanlarla çok fazla ikili ilişkilere girme, nefsin otokontrolünden uzak durma, Allah'ı az zikretme vb. sebepler, insanın var olan güzel ahlakını dahi yıkıma uğratır.

Kişi, edinmiş olduğu bu kötü ahlak ile de cemaatin kulisini yapabilmektedir. Özellikle samimi arkadaşların veya aynı hastalığa düçar olmuş insanlarla bunu yapar. Bu sebeple; okuduğu ahlak ve sulûka dair öğretileri boğazından aşağı indirememiş, ahlak edinimini şeriattan değil de hayır üzere zannettiği hastalıklı bireylerden alan kimselerin, kulis yapmalarından daha doğal bir şey yoktur. Çünkü her gün, birçok sayıda kişinin hürmetini çiğneyen bir kalbin, bir topluluğun hürmetini çiğnemesi, onun için muazzam bir cürüm sayılmayacaktır.

2. İçinin ve Dışının Bir Olmaması:

Bâtının zahir ile çakışması... İç ve dışın birbirine tezat göstermesi... Kalbin başka, dilin başka bir rol çizmesi... Kendisinde olmayan bir şey ile görünmeye çalışmak... Nasıl tanımlarsak tanımlayalım, açığa çıktığında insanı utandıracak olan tüm tanımlar buna uygundur.

Cemaat yönetimi karşısında iken verilen kararları kabullenmeden öte, *'işte böyle olması gerekir'* tasdikini yapan kimsenin, aynı durumu kendi nefsi veya kendi nefsinin aynaları ile otururken aynı davranışı göstermemesi buna bir misaldir.

Kişi bunu zahiren kabullenip, aynı zamanda içinde buna zıt bir doğrusu varsa önünde iki seçenek vardır:

1. Yanlış gördüğü hususu karşı tarafa bildirmek.

2. Yanlış gördüğünü içine atmak.[3]

İslami yapılanmalarda bulunan kimselerin dikkat etmesi gereken bir mesele de budur. İçin dışa muhalefeti, münafıkların özelliklerinden bir tanesidir. Allah *subhanehu ve teâlâ* onların bu kötü ahlakından bahsederken şöyle buyuruyor:

"(Sana) 'itaat ettik' derler. Yanından ayrılınca da onlardan bir bölümü, söylediklerinin tersini yaparak gecelerler. Allah, onların nasıl gecelediğini kaydediyor. Sen de onlardan yüz çevir ve Allah'a dayan. Vekil olarak Allah yeter." [4]

---

3. *Bu da zamanla buharın yoğunlaşıp da bir anda patlayan düdüklü tencere misali, günü gelince ya patlayacaktır; ya da onu kulis ortamları aramaya sevk edecek ve böylece içindeki buharı biraz olsun boşaltmaya çalışacaktır.*

4. *4/Nisa, 81*

3. Kişinin Kendi Doğrularının Olması:

Şeriat kaynaklı doğrular; Allah ve Rasûlünün kesin bir şekilde çizmiş olduğu hususlardır. Bunlar da Şari'nin emredip, yasakladıkları hususlardır. Namaz, oruç, zekat, iyiliği emretmek kötülükten sakındırmak, yalan söylememek vb. hususlardır.

Göreceli doğrular ise; kişiden kişiye değişen her bir bireyin kendi kabulleridir. Bunlar, kişiden kişiye farklılık arz ettiği için görecelidir. Bunlar da şeriatın dışında kalan, hayata ve hizmete dair olan her şeydir. Herkes kendi yetiştiği çevreye göre doğrularını belirler.

Şeriatın bizden istediği *'emire itaat'* işte tam buradadır. Yani şeriat *'emire namaz, zekat vb. hususlarda itaat edin'* dememektedir. Çünkü burası Allah ve Rasûlü ile sabit olmuş kesin doğrulardır. Buna muhalif olan emir veya yapıya da itaat söz konusu değildir.[5]

Fakat şeriat bize *'sizden olan emire itaat edin'* derken, herkesin doğrularının envaiçeşit olduğu göreceli olan yerleri kasteder. Çünkü her bir kişi, kendi doğru ve kabulleri doğrultusunda İslami bir yapının içerisinde faaliyet gösterse ve bunu herkes birbirine dayatmaya çalışsa, bunun adı İslami cemaat değil, olsa olsa *'kahvehane cemaati'* olur. Çünkü herkesin *'şöyle olmalı, böyle olması gerekir'*leri vardır.

Şeriat, göreceli doğrularda emire itaati istemesinin sebebi, cemaatin doğru bir sonucu olarak tek bir yerden, tek bir sözün çıkmasıdır.

Bunları tek bir cümlede özetleyecek olursak; şeriatın bize itaat diye emrettiği husus, şeriatın kesin emir ve nehiylerinin dışında olan göreceli doğrulardadır.

Cemaat bireylerinin, kendi yaşam biçimleri doğrultusunda oluşturdukları göreceli doğruları vardır. Kimisinin hassas olduğu meselede, başka bir kimse vurdumduymaz olabilir. Bazısının önemli gördüğü bir şeyi, bazısı önemsiz görebilir. Burada hiçbir problem yoktur. **Fakat problem olan, kişinin edindiği doğrularını cemaate eleştiri mahiyetinde kullanıp, cemaat yönetimine**

sunmaksızın başka kimselerle paylaşmasıdır. Yani ortada bir problem görmüş, bu da kendi kabullerine/doğrularına ters gelmiştir. Bunu da cemaat yönetimi ile paylaşmak yerine başkaları ile paylaşmıştır.

Aslında bu, basit gözüken; fakat başka bir yönden bakıldığında çirkin olan bir şeydir. Şöyle ki; bir kişi kardeşinde bir durum gördüğünde, bunu başkası ile konuşması, insanın o kişi ile arkadaşlığını dahi bitirmesine sebep olur. Çünkü bunun adının gıybet olduğunu bilir.

Bahsettiğimiz konu da bunun aynısı hatta daha da kötüsüdür. **Birileri ile İslami dava yoluna koyulacaksınız, o insanların buna ehil olduğuna inanacaksınız. (Ki ehil olmadığına inandığınız insanlarla çıkmak da ayrı bir hastalıktır.) Hem de yanlış bir şey gördüğünüzde bu hususu onlarla değil, başka kimselerle paylaşacaksınız... Hem rıza-i ilahi için bir davaya baş koyacak ve her şeyi göze alacaksınız, hem de kendi doğrularınız uğruna rotanızı rıza-i nefse doğru kıracaksınız... Bu da bir akıl tutulması olsa gerek!**

Bu sebeple diyebiliriz ki, kişinin kendi değişmez doğruları, onu kulis yapmaya iten en önemli sebeplerden biridir.

4. Merak:

Kişinin kendisine kapalı kalan meselelere merak sahibi olması da, onu kulis yapmaya iten sebeplerdendir. Bir cemaatin içerisinde merak sahibi olan kimsenin, cemaat yapısına vereceği muhtemel zararlar bir kenara, kişinin diğer bireylerin kendisine kapalı kalan meselelerini öğrenmeye çalışması da kulise zemin hazırlar.

Merak, zemmedilen hasletlerden birisidir. Bunun yanında, bir yapıda merak daha fazla zemmediliyor, bireyler terbiye edilmeye çalışılıyorsa,

5. *Bu konuda ayrıca Ebu Hanzala hocamızın, 'Allah'a Adanmış Gençlikler' kitabının 113 ve 114. sayfalarına bakılabilir. (Bkz. Allah'a Adanmış Gençlikler, Ebu Hanzala, Furkan Basım Yayın, s.113-114)*

insanın o yapıya zarar vermemesi için sürekli kendisini kontrol etmesi gerekir.

Cemaat yönetiminin herhangi bir mahremiyeti konusunda kendi benliğini zaptedemeyen kimse, zihnini cümlenin öğelerini bulmaya çalışan kimse gibi soru bombardımana tutarak çözmeye çalışacaktır. Bununla da kalmayacak, bu konuda zayıf olan kimselerden laf devşirmeye çalışacaktır. Çünkü zihnindeki merakı, sorumluluklarını dahi nakavt etmiştir. Artık tüm derdi, o meseleyi tüm çıplaklığı ile öğrenebilmek ve nefsini doyurmaktır.

Örneğin; cemaatin mahrem bir meselesi birkaç kişi tarafından bilinmektedir. Merak sahibi kimse, bu bilgiyi elde edebilmek adına cambazlığın en âlâsını göstererek, ortaya bir mesele atarak, meselenin uç taraflarına temas edecek sorular sorarak veya bir gündem oluşturarak laf almaya çalışır. Bir de bilgi sahibi kimse de buna dair bir kaç kırıntı biliyorsa, artık mesele nihayetine kavuşmuştur. O ortam bir anda cemaatin mahremlerinin çiğnendiği bir hâle dönüşmektedir.

Başka bir husus da şöyle olabiliyor. Bir kişinin, cemaat yönetimi ile sorunu oluyor. Bu kişi de kendisini biri ile dertleşmek zorunda hissediyor. Bunu ikinci bir şahsa hissettirince, bu ikinci şahıs merakından meseleyi ona açtırıp dinliyor. Adam tüm derdini sere serpe anlatırken, bizim süper cemaat bireyi kardeşimiz de ona kulak veriyor. Cemaat yönetimine iletmek kılıfıyla merak duygularını tatmin ediyor. Bunun da doğru olduğuna inanıyor. Bu durum da diğerinden farklı değildir. Bu durumun istisnaları olması, ayrı bir meseledir. Fakat burada kulis yapılmasındaki etkin rolü üstlenen, o kişiye merakla kulak verendir.

Hâlbuki içinde maraz olan kimse, her bir bireye gitse ve her bir birey de *'sorunun emir sahipleri ileyse bunu benimle değil, emir sahipleri ile konuş'* dese problem ortadan kalkacak, bu şahıs da kulis ortamlarını cemaat bünyesinde oluşturamayacaktır. Karşısına cemaat yönetimine karşı marazlı olarak gelip, kulis oluşturmaya çalışan kimseleri de emir sahiplerine bildirmek, cemaatin selameti ve ilerleyen satırlarda anlatacağımız sinsi planların da önüne geçecektir.

Bundan dolayı da bireyler, kendi meraklarını kontrol altına almalı ve bu konuda içerisinde bulunduğu yapıdan yardım talep etmelidirler.

5. Kişinin Kendisini İlgilendirmeyen İşlere Girişmesi

Bu da kişinin alanında olmayıp da sanki işe ehilmiş, karşısındakinin meselelerine vakıf bir şekilde nasihat edecek bir konumdaymış gibi davranmasıdır. Veya *'bu işte benim de bir fikrim var'* siyakıyla yapmasıdır.

Örneğin; cemaat bir bölgede davet çalışması başlattı. Bazı bireyler bunun doğru olmadığını aralarında kulis şeklinde konuşmaya başladı. Kendisini ilgilendirmeyen işlere sürekli palazlanan kimse de *'aslında bence de şöyle olmalıdır'* diyerek aynı şer kulisinin bir üyesi olur.

Cemaat bireyinin, kendisini ilgilendirmeyen meseleler hakkında 'fikir babası' olması, kendisine zarar verecek olan ahlaklardan biridir.

Cemaat bireyinin, kendisini ilgilendirmeyen meseleler hakkında *'fikir babası'* olması, kendisine zarar verecek olan ahlaklardan biridir.

Peki Kulis Nasıl Yapılır?

Kulisin yapılış şekillerine dair uzun mülahazalarımız söz konusu olabilir. Fakat burada sadece birkaç meseleye değinmek, İslami cemaatlerin dikkatini buraya çekmek yerinde olacaktır.

a. Kötü Niyet Olmaksızın, Ahlaki Bir Problem Olarak Yapılan Kulis:

Kişide eleştiri ahlakı kemikleşmiş ise, karşısındaki kim olursa olsun eleştirecektir. İlmî ehliyeti olmadığı hâlde ilmî bir meselede eleştirmek, hizmete dair tek bir tecrübesi olmadığı halde hizmeti eleştirmek, İslami çalışmada her işte kaytarıp da iş eleştirmeye gelince mangalda kül bırakmamak vb. örnekler verilebilir.

Bu tip kimseler eleştiri yaparken, bu konuda

sürekli acıkan nefislerini doyurmak adına yapmaktadırlar. **Tabi bu da çift yönlüdür: Bazen sadece kötü ahlaktan kaynaklıdır. Bazen de kişinin var olan yönetimin ehil olmadığını, dolayısıyla kendisinin daha iyi iş yapabileceğini ızhar etmesi ve bu yöndeki eleştirilerini kulis hâline getirmesidir.**

Tabi bunun da birtakım alametleri vardır. Konuyu uzatmamak için, bu bahsin Tevhid Dergisi'nin 8. sayısındaki[6] *'Kardeşimle Hasbihal'* yazısından okunmasını tavsiye ederim.

b. Kötü Niyetle Yapılan Eleştiri:

Var olan İslami cemaatler, her zaman tağutların hedefinde olmuştur. Bu hedef de, yapıyı çökertme isteklerini beraberinde getirecektir. Devletler, bir cemaati hedef seçmişlerse, önce onları önceki tağut babalarının sünneti olan baskı ve zor kullanarak dağıtmaya çalışacaktır. Fakat söz konusu cemaat, bunları baştan göze alıp yola çıkmış, bu yöndeki manevi tedbirlerini arttırmış ise, bu defa karşı tarafın sinsi hamleleri boy göstermeye başlar.

Devlet, İslami bir cemaatin yapısına sızmak ister. Sebebi de bazen cemaati tamamen dağıtmak olsa da, daha çok cemaatin içerisinde kaos çıkartmak, yapıyı köklerinden sarsmaktır. Burada da birçok akıl sahibinin yanında *'hadi canım sen de'* diye umursamadıkları yöntemlere başvururlar.

Bunlardan biri ve belki en önemlisi, otoriteyi eleştirilebilir hâle getirmektir. İçeride masumane görünen bu durum, aslında içeriye uzanmış sinsi ellerin habercisidir. Çünkü devlet, bir cemaati *'her türlü eleştirilebilir'* pozisyonuna sokmuş ise, zaten başka bir şey yapmasına gerek yoktur. Devlet, önce cemaat bireylerinin zihnindeki *'eleştirilmez'* tabusunu yıkar.

Burada bir konunun altını tekrar çizmekte fayda vardır. Bu yazdıklarımızdan kastımız, cemaat eleştirilmez demek değildir. Allah ve Rasûlü'nden başka herkes, eleştiriye açıktır. Allah'a hamd olsun ki bizler öyle bir yapının içerisindeyiz ki, yapı kendisine yönelik sürekli eleştiri ve öneri istiyor.

Eleştirilerden kastımız, emir sahiplerine yönlendirilmeyen, kulis hâlinde yapılan yıkıcı, haksız, bilgi ve tecrübe yoksunluğu ile yapılan eleştiridir. Yoksa emir sahiplerine bilgi ve tecrübeye dayalı öneriler ve eleştiriler yapılmalıdır. Fakat bu saydığımız hususlardan yoksun olmamalıdır; haksız ve yıkıcı olmamak, bilgi ve tecrübeye dayalı olmak. Bunlar bir cemaatin, bireylerin ortak akıl ürünü olduğunu gösterir. Fakat tecrübe şunu göstermiştir ki, tağuti sistemler cemaatlere eleştiri ahlakını sokarlar. Bu şekilde de en büyük yıpratmayı gerçekleştirirler, ki bu da bir cemaati kökten sarsmaya yeter.

Bunun en açık örneği; münafıkların, Rasûlullah'ın sallallahu aleyhi ve sellem cemaatinde yaptığı *'İfk'* fitnesidir. Münafıklar, **Rasûlullah'ın eşinin üzerinden ortaya bir iftira atmışlar ve Rasûlullah'ın cemaatinin yönetimini, açık eleştiri ile hedef hâline getirmişlerdir.** Burada yönetimi *'eleştirilebilir'* pozisyona sokan münafıklar, zaten en büyük gayelerine en sinsi yöntemle ulaşmışlardır:

6. Nisan/2012

Şer'i Kılıfla Yapılan Eleştiri!

Burada şer'i kılıf ile beraber sinsi planlarını işletmişlerdi. Burada bazı sahabelerin dahi, bu fitnenin içine düşmesini de göz önüne alırsak, bizlerin *'şer'i kılıfla'* yapılan haksız eleştiri ahlakına çok daha dikkatli olmamız gerekecektir.

Tüm bunlardan sonra diyebiliriz ki; İslami cemaatler, her eleştiriyi masumane kabul etmemeli, eleştiri ahlakını kendisinde bulunduran kimselere karşı dikkatli, müteyakkız olmalıdırlar. Çünkü İslami cemaatlerin, yapılarına sızmaya karşı alabilecekleri en önemli tedbir, bunu bilmeleridir.

Müslümanca Tavır Nasıl Olmalıdır?

Şeytanın, insana *'cemaate eleştiri'* yaptırırken, kötü ahlakını maşa olarak kullanmasının yanında bir de ona yaptığının şer'an bir sakıncası olmadığını fısıldar. Şeytanın fısıldadığını dahi anlamayan kişi de burada nefsinin dizginlerini şeytana verecektir. Hem de şu cümlelerle: ***'Allah ve Rasûlü'nden başka herkes eleştirilebilir!'***

Sözde bir yanlışlık yok. Fakat bunun tatbik edildiği mesele yanlış. *'Allah ve Rasûlü'nden başka herkes eleştirilebilir, yanlış yapabilir'* kaidesini, bir cemaat düstur edinmelidir. Zaten böyle olmayan bir cemaat de şer'i bir cemaat değil, nefislerini şeriatın önüne takdim eden zavallılardır.

Fakat problem olan kısım, bu söz konusu görülen yanlışı, yanlış yaptığını düşündüğümüz insanlara söylemeyip, alakasız insanlarla bunun muhabbetini yapmaktır. Allah'ın rızasını arayan kişi, yanlış yaptığını düşündüğü insanları ya uyarır ya da beğenmediği, yanlış yaptığına inandığı insanlarla beraber yürümez. Bu, kalbin en çirkin hâli olan nifak hastalığıdır.

Müslümanca tavır, zihne takılan hususları karşı tarafa söylemektir. Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem*, sahabe gelip; *'Ey Allah'ın Rasûlü! Bu senin mi kararın, yoksa Allah'ın mı emri?'* der. Bu, sahabenin ahlakıdır.

Fakat münafıkça tavır, nifak ahlakı; Uhud'a hem çıkıp, hem de *'Bu Muhammed bizi helak edecek'* demek veya savaş emrine suni, zahir itaatlerle uyup *'evde olsaydık öldürülmezdik'* demektir.

İki cenahtan acaba hangi pozisyondayız?

İki tavırdan hangisini sergiliyoruz?

Bedenimiz itaat ederken, kalbimiz kendi doğruları ile isyan mı ediyor?

'Hıtta' denildiğinde kafa sallayıp, arkamızı dönünce *'Hınta'* mı diyoruz?

Hangi örneğin peşinden koşuyoruz? Kendi benliklerini bir kenara atan sahabelerin mi? Yoksa sürekli içten pazarlıklı, ağzı çuval dolusu laf yapan, işe gelince şer'i bahaneleri bitmeyen İbni Ubeyy'lerin mi?

Bu sorular uzar gider, fakat insanın nefsindeki doğrular, bilgi ve tecrübe ile yoğrulmuş İslami hareketin önüne geçtikçe İbni Ubeyy'in amelî kalıntıları devam eder.

Sonuç olarak şunu da unutmamak gerekir ki; **Islah, sorunlu görülen meseleyi, sorunlu olan kişi ile konuşmaktır. İfsat ise, onu başkaları ile konuşmaktır.**

Allah'ım, bizleri sahabe ahlakı ile ahlaklandır. İçinde bulunduğumuz yapıyı da bu istikametten ayırma! Bu yöndeki kötü ahlaka sahip olan bireyleri ıslah et. Islah olmazlarsa bu Rabbani davet yolunda onları bizlere fitne kılma. Allahumme Âmin.

'Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun' duamız ile...

enesyelgun@tevhiddergisi.com
Enes Yelgün

Mekkeli Müşriklerin Allah İnancı

İşte tüm bunlara inanan toplumlara, Rabblerini yüceltmeleri için bir Peygamber gönderildi. Mekkeli müşriklerin içine düştüğü birçok şirki üzerinde barındıran, içinde yaşadığımız toplumun da aynı çağrıya muhatap olduğunu söylememek mümkün mü?

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam kendisinden sonra Nebi gelmeyecek olan Muhammed'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Alak Suresi'nin ilk ayetleri indikten sonra Allah Rasûlü'ne bir süre vahiy gelmedi. Bu sürecin uzaması, Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* daraltmıştı. Hira mağarasından döndüğü bir günde Cibril aleyhisselam bir kez daha Allah Rasûlü'ne geldi ve böylece 'Fetret dönemi' diye isimlendirdiğimiz süreç sonlanmış oldu. Allah *subhanehu ve teâlâ*, Peygamberine şu ayetleri vahyetti:

"Ey bürünüp sarınan (Rasûlüm)!

Kalk, ve (insanları) uyar.

Rabbini yücelt.

Elbiseni tertemiz tut.

Kötü şeyleri terk et.

Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma.

Ve Rabbin için artık sabret." [1]

1. 74/Müddessir, 1-7

Bu ayetler tek tek ele alındığında, aynı Alak Suresi'nde olduğu gibi, birçok malumatı ve dersi barındırmaktadır. Biz de inşallah ayetler üzerinde tek tek durarak, önemli noktaların altını çizmeye çalışacağız.

"Ey bürünüp sarınan (Rasûlüm)! Kalk, ve (insanları) uyar."

Peygamberler, Allah'ın subhanehu ve teâlâ, kullarına olan rahmetinin tecellilerinden sadece bir tanesidir. Rabbimiz, *'Kalû belâ'*da bizden söz almış, fıtratımıza tek olan ilaha yönelmeyi yerleştirmiş olmasına rağmen bizlere bir de uyarıcılar ve kitaplar göndermiştir.

Yeryüzündeki herhangi bir kişinin iman etmesi, Allah'ın mülküne herhangi bir katkı yapmadığı gibi, kâfir olanlar da O'nun zenginliğinden bir şey eksiltmez. Buna rağmen O, kullarına merhametinden ötürü Peygamberler göndermiştir.

Gönderilen bu Peygamberlerin en önemli özelliği ise, bizim gibi birer insan olmalarıdır. Onlar da yer ve içer, uyur ve gezerler. Üzülürler, sevinirler, sıkılırlar.

İşte Allah, insan olması hasebiyle daralan, sıkıntı içerisinde olan Peygamberine hitap ediyor ve onun son nefesine kadar devam edecek olan mücadelesinin startını veriyordu.

Zorluklar, sıkıntılar, farklı ruh hâlleri; bizi asli görevimizden asla saptırmamalıdır. Bu, Allah'ın, Peygamberine verdiği ilk buyruklardan çıkan en önemli sonuçtur.

Elbette, gelen bu emirle beraber Allah Rasûlü'nün aklında bazı sorular oluşacaktı.

'Uyarmalıyım ama; kime, ne ile ve nasıl yapacağım?'

İşte bu soruların hiçbirisini Allah subhanehu ve teâlâ cevapsız bırakmadı ve davetin sonuna kadar *'Yoldaki işaretler'* olarak kabul edilebilecek ayetleri peş peşe vahyetti.

"Rabbini yücelt."

Aslında davetin başında, ortasında ve sonunda; kısaca her anında olan şey, budur. İnsanlara *'Davet'* adı altında ulaştırdığımız her şeyi, Rabbimizi eksiklerinden tenzih etmek ve O'nu, kendini tanıttığı şekilde insanlara anlatmaktır. Rabbimizin yüceliğinden bahsettiğimiz zaman, geri kalan her şey küçülür ve değersizleşir.

İnsanoğlunun, Allah'ın subhanehu ve teâlâ bazı sıfatlarını alıp kendine veya başka varlıklara vermesine engel olmak; Rabbi yüceltmek demektir.

Burada şu noktanın altını çizmek gerekiyor. Peygambere sallallahu aleyhi ve sellem *"Rabbini yücelt"* emri geldiğinde var olan toplum, aslında Allah'ı yüceltiyor, O'nun birçok sıfatını kabul ediyorlardı. Ama Allah, hiçbir sıfatında ortak kabul etmez ve ortaklığı *'Şirk'* diye isimlendirir. O yüzden, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem bu emirle beraber, hemen Mekkeli müşriklerin *'Rabbi yüceltme'* konusundaki eksiklerini anlatmaya, onları tek olan Allah'a davet etmeye başladı.

Yeryüzündeki herhangi bir kişinin iman etmesi, Allah'ın mülküne herhangi bir katkı yapmadığı gibi, kâfir olanlar da O'nun zenginliğinden bir şey eksiltmez. Buna rağmen O, kullarına merhametinden ötürü Peygamberler göndermiştir.

Maalesef günümüzde de aynı sorunla karşılaşmaktayız. Yaşadığımız toplum, Mekkeli müşrikler gibi Allah'ın bazı sıfatlarını kabul ederken bazılarını da reddetmektedir. Allah'ın bazı sıfatlarını kendi şeyhlerine ve yöneticilerine vermelerine rağmen, kendilerini *'Müslüman'* olarak tanıtmaktan da geri durmazlar. Günümüzdeki bu sis perdesini aralamak için, aynı iddiada bulunan Mekkeli müşrikler ile günümüzdeki müşrikler arasında bir kıyaslama yapmak gerekmektedir. Bu kıyas için, Kur'an-ı Kerim birçok done içermektedir.

Mesela Mekkeli müşrikler, göğü ve yeri yaratanın, güneşi ve ayı kontrol edenin, Allah olduğuna inanıyorlardı.

"Andolsun ki onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı?' diye sorsan, mutlaka: 'Allah' derler. De ki: '(Öyleyse) övgü de yalnız Allah'a mahsustur.' Ama onların çoğu bilmezler." [2]

"Andolsun ki onlara: 'Gökleri ve yeri yaratan,

2. 31/Lokman, 25

güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir?' diye sorsan, mutlaka: 'Allah' derler. O halde nasıl (haktan) çevrilip döndürülüyorlar?" [3]

"Andolsun ki onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı?' diye sorsan, elbette: 'Allah'tır' derler. De ki: 'Öyleyse bana söyler misiniz? Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, O'nun verdiği zararı giderebilir mi? Yahut Allah, bana bir rahmet dilerse, onlar O'nun bu rahmetini önleyebilirler mi?' De ki: 'Bana Allah yeter. Tevekkül edenler, ancak O'na güvenip dayanırlar.' " [4]

"Andolsun ki, onlara: 'Gökleri ve yeri kim yarattı?' diye sorsan: 'Onları mutlak güç sahibi, her şeyi bilen Allah yarattı' derler." [5]

Dünya ve içindekilerin sahibinin Allah olduğuna inanıyorlardı:

"(Rasûlüm!) De ki: 'Eğer biliyorsanız (söyleyin bakalım), bu dünya ve onda bulunanlar kime aittir?' 'Allah'ındır' diyecekler, 'Öyleyse ders almaz mısınız?' de." [6]

Çok mühim meselelerde yeminlerini Allah adına ediyorlardı:

"Kendilerine bir uyarıcı (Peygamber) gelirse, herhangi bir milletten daha çok doğru yolda olacaklarına dair bütün güçleriyle Allah'a yemin etmişlerdi. Fakat onlara uyarıcı (Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem) gelince bu, onların haktan uzaklaşmalarından başka bir şeyi arttırmadı." [7]

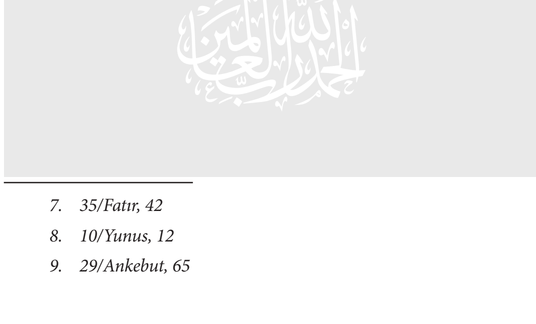
Özellikle zor zamanlarda direkt Allah'a yönelip dua ediyorlardı.

"İnsana bir zarar geldiği zaman, yan yatarak, oturarak veya ayakta durarak (o zararın giderilmesi için) bize dua eder; fakat biz ondan sıkıntısını kaldırınca, sanki kendisine dokunan bir sıkıntıdan ötürü bize dua etmemiş gibi geçip gider. İşte böylece haddi aşanlara yapmakta oldukları şeyler güzel gösterildi." [8]

"Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız O'na has kılarak (ihlasla) Allah'a yalvarırlar. Fakat onları salimen karaya çıkarınca, bir bakarsın ki, (Allah'a) ortak koşmaktadırlar." [9]

İşte tüm bunlara inanan toplumlara, Rabblerini yüceltmeleri için bir Peygamber gönderildi. Mekkeli müşriklerin içine düştüğü birçok şirki üzerinde barındıran, içinde yaşadığımız toplumun da aynı çağrıya muhatap olduğunu söylememek mümkün mü?

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

3. *29/Ankebut, 61*
4. *39/Zümer, 38*
5. *43/Zuhruf, 9*
6. *23/Müminun, 84-85*
7. *35/Fatır, 42*
8. *10/Yunus, 12*
9. *29/Ankebut, 65*

FERHAT CURA
ferhatcura@tevhiddergisi.com

Mürcie'nin Tarihsel Süreci

Mürcie'nin nasıl ortaya çıktığı ve gliştiğiyle alakalı iki farklı görüş vardır. İlk önce elimizden geldiği kadarıyla doğru olduğuna inandığımız şekilde süreci anlatacağız. Daha sonra da çeşitli saptırmalar ile oluşturulan, ikinci tarihsel sürecin eksiklerini ve yanlışlarını belirtmeye çalışacağız.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam kendisinden sonra Nebi gelmeyecek olan Muhammed'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Geçen yazımızda Mürcie'nin tanımını ve bir taifeyi tanıtırken dikkat edilmesi gereken noktaları anlatmıştık. Özelllikle Mürcie fırkası ile alakalı birçok tanım yapıldığını, herkesin kendi bakış açısı ile hareket ettiğini, ama bizim için asıl olanın Ehli Sünnet'in yaptığı tanım olduğunu söylemiştik.

Ehli Sünnet, Mürcie'yi *'Ameli imandan ayıran taife'* olarak tanımlamıştır.

Mürcie'nin Ortaya Çıkışı ve Gelişim Süreci

Mürcie'nin nasıl ortaya çıktığı ve gliştiğiyle alakalı iki farklı görüş vardır. İlk önce elimizden geldiği kadarıyla doğru olduğuna inandığımız şekilde süreci anlatacağız. Daha sonra da çeşitli saptırmalar ile oluşturulan, ikinci tarihsel sürecin eksiklerini ve yanlışlarını belirtmeye çalışacağız.

Mürcie, iki aşamadan müteşekkildir.

Mürcietü'l Ûlâ

'Birinci Mürcie' olarak adlandırdığımız bu zaman dilimi, İslam topraklarına bir daha kapanmayacak yaralar açan, Osman'ın *radıyallahu anh*

şehadetiyle başlayan süreci kapsamaktadır. Bu süreçte sahabeler birbirleriyle savaştılar ve birbirlerinin kanlarını döktüler. Düşmanlıklar çoğaldı, insanlar sınıflara ayrıldılar ve kendi aralarında *'Ali mi, Osman'ın kanının yerde kalmaması için özellikle ısrar edenler mi haklıdır?'* diye tartışmaya başladılar.

Bazı tarih kitaplarında geçtiği şekliyle, Muaviye, Ali'ye *radıyallahu anhum*: *'Osman'ın katillerini bul ve bize teslim et. Eğer bunu yapmazsan, senin de bu işte parmağın olduğuna inanacağız'* demeye başladı.

Ali *radıyallahu anh* ise, ortamın kargaşası dinmeden sağlıklı bir tahkikat yapılamayacağını söyledi ve zaman istedi. Ancak, kanla başlayan bu süreç aynı şekilde devam etti. Daha sonra, bu tarih aralığındaki failleri değerlendirenler, şu ikilemde kaldılar:

'Birbirlerine kılıç çeken bu taifeler, bizzat Allah'ın övdüğü ve tezkiye ettiği, Peygamberin dost tuttuğu kimseler, ama aynı zamanda en büyük günahlardan birisi olan katli gerçekleştirmiş ve birbirlerini öldürmüş kimseler. Bunları dost mu düşman mı edineceğiz?'

İşte tam bu noktada, *'Mürcietü'l Ûlâ'* dediğimiz aşamayı temsil eden düşünce ortaya çıktı:

'Bu kimselerin faziletleri nasla sabittir. Aynı şekilde amellerinin kötülüğü de nasla sabittir. Öyleyse bunları ne övelim ne yerelim. Ne dost tutalım ne de düşman edinelim. Hükümlerini Allah'a erteleyelim.'

Peki bizler, bu görüşe sahip taifenin *'Mürcie'* diye adlandırıldığını nereden çıkardık? Bu hususla alakalı birkaç eserden getireceğimiz nakiller, yapılan adlandırmanın doğruluğunu gösterecektir inşallah.

- Haricilere mensup bir kişi olan Salim'in, H. 72 yılında yazdığı *'Es-Sire'* isimli kitapta Mürcie fırkasından bahsetmektedir. Olaylardan yaklaşık 40 yıl kadar sonra yazılan bu kitapta şu ibarelere yer verilmektedir:

'Bilmediğimiz konularda konuşmayız. Ali'nin ve Muaviye'nin hükümlerini de Allah'a erteleriz.'

Salim, Mürcie'nin ortaya koyduğu bu düşüncenin delillerini de şöyle sıralamıştır:

"İnsanlardan bir kısım beyinsizler: 'Yönelmekte oldukları kıblelerinden onları çeviren nedir?' diyecekler. De ki: 'Doğu da batı da Allah'ındır. O, dilediğini doğru yola iletir.' " [1]

"Firavun: 'Öyle ise, önceki milletlerin hâli ne olacak?' dedi. Musa: 'Onlar hakkındaki bilgi, Rabbimin yanında bir kitapta bulunur. Rabbim, ne yanılır ne de unutur' dedi." [2]

Bu, itiraz edilecek herhangi bir şey kalmayınca bütün davetçilerin önlerine sürülen bir şüphedir. Duygusallıkla kendi tebasını kontrol altında tutmak isteyen tağutların silahlarındandır. Bu, her asırda var olan ve Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* Firavun'un dilinden haber verdiği bir gerçektir. Muhammed b. Abdulvahhab *rahimehullah*, Firavun'un bu şüphesine *'Firavun'un Hücceti'* adını takmıştır.

Mürcie'nin bu ayetlerden çıkardığı delil şudur; hem Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* umumi emrinden hem

1. 2/Bakara, 142
2. 20/Taha, 51-52

de O'nun Peygamberinin söyleminden anladığımız, geçmiş ümmetlerin günahlarının veya sevaplarının bizi ilgilendirmediği ve onların hesabını Allah'a bırakmanın gerekli olduğudur.

- Ali'nin *radıyallahu anh* torunlarından Hasan b. Muhammed b. Ali, *'Kitabu'l İrca'* isimli bir eser kaleme almış ve orada Mürcie'den bahsetmiştir. Kendisinin bulunduğu bir ortamda, insanlar Ali ve Muaviye *radıyallahu anhum* hakkında konuştuklarında o susmuş ve sonrasında da şöyle demiştir:

'Biz bu konuda konuşmayız, ne onları dost edinir ne de onlara düşmanlık besleriz, hükümlerini Allah'a erteleriz.'

Sonra da bu düşüncelerini kitaplaştırmıştır. En büyük tepkiyi ise, babası Muhammed'den *rahimehullah* almıştır. Babası, ona: *'Sen nasıl dedeni dost edinmezsin?'* diye direkt kızmış ve onu kınamıştır.

İbni Hacer *rahimehullah*, Mürcie'nin bu aşamasıyla alakalı şöyle demektedir: *'Bu aşamadaki düşünceye sahip olan Mürcie'nin, Ehli Sünnet'in ayıpladığı 'Amel, imandan değildir' görüşünü öne süren Mürcie ile bir alakası yoktur.'*

- Taberi *rahimehullah*, şu şekilde naklediyor: *'Sufyan b. Uyeyne'ye: 'İrca nedir?' diye soruldu, o da şöyle cevapladı: 'Muaviye ve Ali'nin emrini Allah'a erteleyen, onların hakkında konuşmayan, gelmiş geçmiş bir kavimdir. Günümüzde ise irca; 'İman, amelsiz sözdür' diyenlerdir. Onlarla beraber oturmayın, beraber yiyip içmeyin, onlarla namaz kılmayın, onların namazını kıldırmayın.'*

Taberi, bunu aktardıktan sonra Mürcie'nin bu iki bölüme de hamledileceğini, ama o zamanda ameli imandan ayıranlar için kullanılacağını söylemiştir.

Bu ibareler, bize sahabeler arasında yaşanan fitnelere bakış açısı sonrasında ortaya çıkan görüşün, Mürcie'nin ilk aşamasını oluşturduğunu göstermektedir. Asıl tehlike olan, Mürcie'nin ikinci aşamasıdır. İnşallah diğer yazımızda da o kısımdan bahsedeceğiz.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

muratmuslihan@tevhiddergisi.com

MURAT MÜSLİHAN

Zor Günlerin Adamı Sadık İnsan;

Rasûlullah'ın Vefatı Esnasında Gösterdiği Tavır

Ebu Bekir'in, Peygamberin vefatı esnasında gösterdiği tavır, gerçekten çok önemlidir. Onun gösterdiği tavır, ayakların kaymasına engel oldu. Onun tavrı, insanların kendilerine gelmesini sağladı. O da üzülmüştü elbet. Fakat bu üzüntü, Allah'ın rızasına aykırı davranmayı gerektirmezdi.

'Büyük olaylardan önce, onların yakın olduğunu gösteren birtakım alametler olur. Müslümanlar, hicretin sekizinci senesi Mekke'yi fethettiler. Dokuzuncu sene İslam'a giren ya da cizye vermeyi kabul eden kabilelerden heyetler geldi. Nebi tarafından yola çıkarılan zorluk ordusu, kalabalık Rum topluluğunu korkuttu ve Müslümanlarla savaştan kaçtılar. Arap yarımadası, İslam'a boyun eğdi. Tüm bunlar, Nebi'nin ve değerli sahabesinin tam yirmi yıl devam eden savaş ve mücadelesinin akabinde gerçekleşti. Tüm olaylar, Rasûlullah'ın görevini tamamladığına işaret ediyordu. O, risalet görevini yerine getirmiş, emaneti teslim etmiş, ümmeti için yapılması gereken her şeyi yapmış, tüm doğruları açıklamış ve insanlar, gecesi dahi gündüz gibi olan aydınlık bir yola girmişlerdi. Artık o yoldan, helak olandan başkası sapmazdı.' [1]

Gerçekleşen bu olaylardan ve inen bazı ayetlerden sonra Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ecelinin yakın olduğunu, yakında Rabbine kavuşacağını anlamış ve bunu bazen açık bazen de dolaylı olarak sahabesine bildirmiştir. Buna işaret eden bazı rivayetler şunlardır:

1. *Muhammed El-Mısri, Hayatu's Sahabe*

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Muaz'ı *radıyallahu anh*, Yemen'e gitmekle görevlendirince kendisiyle birlikte çıkarak ona tavsiyelerde bulunur. Bu esnada Muaz bineğinde, Rasûlullah da onun bineğinin yanında yürümektedir. Ona şöyle der: *"Ey Muaz, belki de seneye beni göremeyeceksin, umulur ki benim mescidime ve kabrime uğrarsın."* Rasûlullah'tan ayrılacağını duyan Muaz, duygulanarak ağlamaya başladı. Sonra Rasûlullah, yönünü Medine'ye çevirerek şöyle dedi: *"Kim olursa olsun, nerede olursa olsun bana en layık olanlar muttakilerdir."* [2]

O, her sene Ramazan ayının son on günü itikafa girerdi. Ömrünün son senesi bunu yirmi güne çıkardı.

Cibril, ondan Kur'an'ı her ramazan bir kere dinlerdi. Son sene bunu iki kez yaptı.

"Hicretin onuncu yılında hac için çıktığında şöyle demiştir: 'Hacda yapacaklarınızı benden öğrenin, belki de ben bu yıldan sonra bir daha sizi göremeyeceğim.' Sonra da insanlarla vedalaşmaya başladı." [3]

Ebu Said El-Hudri *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Nebi, bir konuşma yaparak şöyle dedi: 'Allah bir kulu dünyayı seçmek ile kendi katında olanı seçmek arasında serbest bıraktı ve o da Allah katında olanı seçti.' Bunu duyan Ebu Bekir ağladı. Rasûlullah dünya ile ahiret arasında tercih yapan kuldan bahsederken Ebu Bekir'in neden ağladığını anlamadık. Ancak tercih yapan kul Rasûlullah'tı ve bunu ilk önce anlayan Ebu Bekir, en bilgilimizdi."

Hastalığın Başlaması ve Ölümü

Aişe *radıyallahu anha* anlatıyor:

"Bir gün Nebi, Baki'den bir cenazeden döndüğünde ben baş ağrısı çekiyor ve 'Ah başım!' diyordum. Bana 'Asıl benim ah başım ey Aişe' dedi. Sonra da: 'Sen, benden önce ölsen, seni yıkasam, kefenlesem, namazını kılsam ve seni gömsem' dedi. Ben de: 'Vallahi bunu yaptıktan sonra dönüşünü ve benim evimde eşlerinden biriyle geceleyişini görür gibiyim!' dedim. Bunu üzerine Nebi gülümsedi ve sonra da ölümüyle sonuçlanan ağrıları başladı." [4]

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hastalandıktan sonra her geçen gün ağrıları artıyordu. Evinden çıkamıyor, cemaate namaz kıldıramıyordu. İnsanlara namaz kıldırması için Ebu Bekir'i *radıyallahu anh* görevlendirmişti.

Peygamber hastalandıktan sonra her geçen gün ağrıları artıyordu. Evinden çıkamıyor, cemaate namaz kıldıramıyordu. İnsanlara namaz kıldırması için Ebu Bekir'i görevlendirmişti.

Abdullah bin Zem'a *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Nebi'nin ölüm döşeğinde hastalığı şiddetlendiğinde, ben bir grup Müslümanla onun yanındaydım. Bilal, onu namaza çağırınca Rasûlullah: 'Birine söyleyin insanlara namaz kıldırsın' dedi. Abdullah bin Zem'a çıktığında Ömer'i insanlar arasında gördü. Ebu Bekir ise ortada yoktu. Ömer'e: 'Ey Ömer, kalk ve insanlara namaz kıldır' dedim. O da öne geçti ve tekbir aldı. Nebi, onun sesini işitince 'Ebu Bekir nerede?' diye sorarak 'Allah ve Müslümanlar bunu reddeder, Allah ve Müslümanlar bunu reddeder' dedikten sonra Ebu Bekir'e birini gönderdi. Ömer bu namazı kıldırdıktan sonra Ebu Bekir geldi ve artık namazları o kıldırdı." [5]

Aişe *radıyallahu anha* anlatıyor:

"Ben, Rasûlullah'ın arkasına yaslanıyorken Abdurrahman elinde bir misvakla yanıma geldi. Rasûlullah'ın misvaka baktığını gördüm ve onun misvak istediğini anladım. 'Sana getireyim mi?' diye sorunca, başıyla: 'Evet' anlamında işaret etti. Onu getirip dişlerini fırçalamaya başlayınca, sertliğinden rahatsız oldu. 'Sana onu yumuşatayım mı?' diye sorunca yine 'Evet' anlamında başıyla işaret etti. Bunun üzerine onu yumuşattım. Onu dişlerinin üzerinde gezindirdi. Ellerinin arasında, içerisinde su olan bir kap vardı. Ellerini ona sokup yüzüne sürmeye başladı. Bir taraftan da 'Rafiki'l-

2. İmam Ahmed
3. Müslim
4. İbni Mace
5. Ebu Davud

a'la'da, rafiki'l-a'la'da' diyordu. Sonunda ruhu alındı ve eli düştü." [6]

Ölümü Allah *subhanehu ve teâlâ* takdir etti ve yaşayan her canlı, ölümü tadacaktır. Canlı olup da ölümü tatmayacak kimse yoktur.

"Her canlı ölümü tadacaktır. Ve ancak kıyamet günü, yaptıklarınızın karşılığı size tastamam verilecektir." [7]

Peygamber de *sallallahu aleyhi ve sellem* her canlı gibi vefat etti. Onun hastalanması ve ardından ölmesi, onun beşer olduğunu gösterir. Allah'ın, Peygamberleri beşer olarak göndermesi ise bizim için büyük bir rahmettir. Çünkü Allah *subhanehu ve teâlâ* bizden Peygambere uymamızı istiyor. Eğer Peygamber beşer olmasaydı ona uymamız, onu örnek almamız ciddi anlamda sıkıntı olurdu.

"De ki: 'Ben de ancak sizin gibi bir insanım; ancak bana ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin ve Rabbine kullukta hiç ortak koşmasın." [8]

Peygamberin beşer olması ile ilgili iki grup sapıtmıştır:

Birinci grup, beşer biri Peygamber olamaz diyerek Peygambere iman etmeyenler. Bunlar Peygamberin beşeriyetini küçümseyerek; *'Senin gibi birinden Peygamber olmaz Peygamberin ya melek olması ya da kavmin liderlerinden biri olması gerekir'* derler. Kur'an-ı Kerim'den şu ayetler, bu düşüncedeki insanlara işaret eder:

"İnsanlara doğru yolu gösteren bir elçi geldiği zaman inanmalarına tek engel, onların şu sözleri olmuştur: 'Allah, elçi olarak bir beşer mi gönderir?' " [9]

"Bu; kendilerine Peygamberleri belgelerle geldiğinde: 'Bizi doğru yola bir insan mı eriştirecek?' diyerek inkâr edip gerçeğe yüz çevirmelerinden ötürüdür. Allah hiçbir şeye muhtaç olmadığını ortaya koymuştur. Allah müstağnidir, övülmeye layık olandır." [10]

Nuh'un *aleyhisselam* kavmi şöyle dedi:

"Bu, sadece sizin gibi bir beşerdir. Size üstün ve hâkim olmak istiyor. Eğer Allah (Peygamber göndermek) isteseydi, muhakkak ki melekler gönderirdi. Biz geçmişteki atalarımızdan böyle bir şey duymadık." [11]

Mekkeli müşrikler de, aynı sözleri Peygamberimiz için söyledi:

"Bu elçinin özelliği ne ki? O da yemek yiyor, o da sokaklarda geziyor! Ona bir melek indirilse de birlikte uyarıcılık yapsa olmaz mı?" [12]

"Rabblerinden kendilerine ne zaman yeni bir ihtar gelse, onlar bunu, hep alaya alarak, kalpleri oyuna, eğlenceye dalarak dinlemişlerdir. O zalimler şöyle fısıldaştılar: 'Bu (Muhammed), sizin gibi bir beşer olmaktan başka nedir ki! Siz şimdi gözünüz göre göre büyüye mi kapılıyorsunuz?' " [13]

Aslında bu düşünce, insanların Peygambere

6. *Buhari*
7. *3/Âl-i İmran, 185*
8. *18/Kehf, 110*
9. *17/İsra, 94*
10. *64/Teğabun, 6*
11. *23/Müminun, 24*
12. *25/Furkan, 7*
13. *21/Enbiya, 2-3*

uymamak için ortaya attığı bir düşüncedir. Ve kendi içeresinde çelişki bulundurmaktadır. Çünkü beşer olduğu için Peygambere tabi olmayın diyen insanlar, kendilerine tabi olunmasını isterler. Peki onlar beşer değiller midir?

Bunun günümüzdeki versiyonu ise şöyle olmaktadır; İnsanlara gelin şurada Allah'ın dinini anlatan, hayra çağıran bir davetçi var gidip ondan dinimizi öğrenelim dediğinizde size hemen şöyle derler: *'Hocaefendinin bir kerameti var mıdır? Salih zatlar onun kerametine şahitlik etmişler midir?'* Eğer gözle görünen bir kerameti yoksa onu dinlemeye gelmezler. Bunlara göre de dinlenilecek olan kişinin, normal insan olmaması gerekir.

İkinci grup; *'Peygamber beşer üstü bir varlık olması gerekir'* diyerek Peygamberi kutsayanlardır. Bunlara göre birinin Peygamber olabilmesi için beşerüstü özelliklere sahip olması gerekir, sıradan bir insan Peygamber olamaz. Ondan dolayı Peygamberi aşırı bir şekilde kutsar ve onda olmayan özellikleri varmış gibi gösterirler. Derler ki: *'Peygamberimizin dışkısı ve teri misk kokardı, o uyumazdı, o unutmazdı, o çok aşırı güçlüydü...'*

İnsanlara gelin şurada Allah'ın dinini anlatan, hayra çağıran bir davetçi var gidip ondan dinimizi öğrenelim dediğinizde size hemen şöyle derler: 'Hocaefendinin bir kerameti var mıdır? Salih zatlar onun kerametine şahitlik etmişler midir?' Eğer gözle görünen bir kerameti yoksa onu dinlemeye gelmezler. Bunlara göre de dinlenilecek olan kişinin, normal insan olmaması gerekir.

Aslında bu düşünce de, bir öncekinde olduğu gibi Peygamberi örnek almamak için ortaya atılan bir düşüncedir. Çünkü böyle özelliklere sahip bir Peygamberi örnek almak, ona uymak, onun yaptıklarını yapmaya çalışmak mümkün değildir. Zaten böyle iddia edenlere Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* bu din için yaptıklarından bahsettiğinizde, bizim de böyle olmamız gerektiğini söylediğinizde size hemen: *'O, Peygamberdir, biz onun gibi olamayız'* derler. Böylece neden böyle bir şey ortaya attıklarını ispat etmiş oluyorlar. Oysa sünnete baktığımızda beşer olan, anlattıklarının tam zıddına bir Peygamber görüyoruz.

Enes *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Rasûlullah tuvaleti için giderdi. Ben ve bizden bir çocukla beraber bir su kabıyla Rasûlullah'ı takip ederdim. İhtiyacını giderdiği vakit, su kabını ona verirdim. Rasûlullah da onunla istinca ederdi." [14]

İbni Mesud *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Rasûlullah namaz kıldı. Namazda (unutarak) ziyade veya noksanda bulundu. Kendisine: 'Ey Allah'ın Rasûlü! Namazda yeni bir durum mu hasıl oldu?' diye soruldu. 'Bunu niye sordunuz?' diye o da merak etti. 'Şöyle şöyle kıldınız' dediler. Rasûlullah hemen dizlerini bükerek kıbleye yöneldi ve iki kere sehiv secdesinde bulundu, sonra selam verdi ve yüzünü bize çevirerek: 'Şayet namazda yeni bir şey hasıl olsaydı ben size haber verirdim. Ancak ben bir beşerim, sizin unuttuğunuz gibi ben de unuturum. Öyleyse bir şey unutursam bana haber verin. Biriniz namazında şekke düşecek olursa doğruyu araştırsın ve onun üzerine, kalanı bina etsin, sonra da iki sehiv secdesi yapsın' dedi." [15]

Rasûlullah'ın teri misk koksaydı, sürekli gusül abdesti almazdı.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir keresinde ashabıyla birlikte sabah namazında uykuya kaldı ve namazı kaçırdı.

Ebu Bekir'in Tavrı

Aişe *radıyallahu anha* anlatıyor:

"Rasûlullah ölmüştü ve Ebu Bekir, Beni Haris'in evleri tarafında idi. Ömer kalkarak: 'Vallahi Rasûlullah ölmedi' dedi. Ardından şöyle dedi: 'Vallahi içimden öyle geliyor. Muhakkak Allah onu diriltecek ve o, birtakım kimselerin ellerini ve ayaklarını kesecek.' Bu esnada Ebu Bekir gelerek, Rasûlullah'ın yüzünü açtı ve onu öptü. Ardından şöyle dedi: 'Babam sana feda olsun; yaşamın da hoş ölümün de. Allah'a yemin olsun ki, Allah sana iki ölümü tattırmayacak.' Sonra çıktı ve: -Ömer'i kastederek- 'Ey yemin eden, ağır ol' dedi. Ebu Bekir konuşunca Ömer yerine oturdu. Ebu Bekir, Allah'a hamd ve senadan sonra şöyle dedi: 'Kim Muhammed'e kulluk ediyor idiyse, bilsin ki Muhammed öldü! Kim de Allah'a kulluk ediyorsa, bilsin ki Allah, El-Hayy olandır. Ve O, asla ölmez.' Sonra şu ayetleri okudu: 'Sen de öleceksin, onlar

14. *Buhari, Müslim*
15. *Buhari*

da ölecekler.' [16] *'Muhammed sadece bir elçidir. Ondan önce nice elçiler gelip geçmiştir. O ölecek ya da öldürülecek olsa gerisin geri dönecek misiniz? Kim gerisin geri dönerse bilsin ki, (böyle yapmakla) Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır.'* [17] *Bunun üzerine insanlar, feryat etmeksizin sessizce ağlamaya başladılar."* [18]

İbni Abbas *radıyallahu anh* şöyle der: *"Vallahi Ebu Bekir bu ayeti okuduğunda insanlar, onu Allah'ın indirdiğinden habersiz ve daha önce hiç duymamış da ilk defa ondan duyuyor gibiydiler. Onu duyan herkes, ayeti okumaya başladı."*

Ömer *radıyallahu anh* şöyle der: *"Vallahi Ebu Bekir'in ayeti okuduğunu işitir işitmez dehşete düştüm ve ayaklarım beni çekmedi, yere çöküp kaldım. Nebi'nin gerçekten öldüğünü anlamıştım."*

Dersler

Ebu Bekir'in *radıyallahu anh*, Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* vefatı esnasında gösterdiği tavırdan şu dersleri çıkarabiliriz:

Birinci ders:

Peygamberin vefatı, sahabe üzerinde çok olumsuz etki yapmıştı. Kimisi buna inanamadı, kimisi ise inanmak istemedi. Çünkü en sevdikleri, kendilerine Kitabı ve hikmeti öğreten, onları arındıran Peygamberleri yoktu artık. Artık yeryüzüne vahiy inmeyecek, Allah *subhanehu ve teâlâ* direkt onların hayatına vahiy ile müdahale etmeyecekti. Enes *radıyallahu anh* kendi durumlarını şu sözüyle özetliyor:

"Nebi'nin Medine'ye geldiği gün her taraf aydınlanmıştı, onun öldüğü gün ise her taraf karanlığa boğuldu. Ellerimiz, Nebi'den (onu gömme işinden) çekilir çekilmez, kalplerimizin eskisi gibi olmadığını fark ettik." [19]

Peygamberin vefatından sonra sahabeler üzülseler de kulluklarına kaldıkları yerden devam ettiler. Çünkü onlar, Peygambere değil Allah'a kulluk ediyorlardı. Kendilerine kulluk yaptıkları Allah ise sürekli hayattaydı. Hayat devam ettiği müddetçe kulluk da devam edecekti.

16. *39/Zümer, 30*
17. *3/Âl-i İmran, 144*
18. *Buhari*
19. *Tirmizi*

Kulluğunu ve hizmetlerini Allah için yapanlar; ne yaşarlarsa yaşasınlar, kendilerini üzen ne tür olay başlarına gelirse gelsin, en sevdiklerini bile kaybetseler, ölünceye kadar kulluklarına ve hizmetlerine devam ederler. Çünkü bu din, bu hareket, şahıslara bağlı değildir. Ebu Bekir *radıyallahu anh* şu sözüyle buna dikkat çekiyor: *"Kim Muhammed'e kulluk ediyor idiyse, bilsin ki Muhammed öldü! Kim de Allah'a kulluk ediyorsa, bilsin ki, Allah El-Hayy olandır. Ve O, asla ölmez..."*

"Muhammed sadece bir elçidir. Ondan önce nice elçiler gelip geçmiştir. O ölecek ya da öldürülecek olsa gerisin geri dönecek misiniz? Kim gerisin geri dönerse bilsin ki, (böyle yapmakla) Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır." [20]

Günümüzde de aynısı geçerlidir. Çok sevdiğimiz, saydığımız, bizleri yetiştiren insanlar olabilir. Günün birinde herhangi bir sebepten dolayı ya biz onlardan ayrılabiliriz ya da onlar bizden ayrılabilirler. Bu, asla yapmamız gerekenlerden geri durmamıza, sorumluluklarımızı terk etmemize sebebiyet vermemeli. Tabi bunun olmaması için kişinin sürekli ihlasını, yaptıklarını neden yaptığını kontrol etmesi gerekir. Aksi takdirde bu gibi durumlarda ciddi anlamda sıkıntı yaşanır.

Ayrıca burada şu da dikkatimizi çekiyor: Günümüzde özellikle tasavvuf ehli arasında bazı şahıslar ilah yerine konuluyor. Allah'a yapılması gereken ibadetler onlara yapılıyor. Fakat günün birinde kendilerine kulluk yaptıkları insanlar, hastalanıyor ve ölüyorlar. Peygamber bile olsa hiçbir insana kulluk yapılmaz. Kulluk; insanları yaratan, sürekli hayatta olan, diri olan, kendisine ne uyku ne de uyuklama gelmeyen âlemlerin Rabbi, ilahı olan Allah'a yapılır.

20. *3/Âl-i İmran, 144*

İkinci ders:

Herhangi üzücü bir olay ile karşılaşıldığında veya sevdiğimiz birini kaybettiğimizde üzülmek, ağlamak normaldir. Fakat bu üzüntü, Allah'ın rızasına aykırı davranmamıza sebebiyet vermemelidir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, oğlu İbrahim vefat ettiğinde üzülmüş ve şöyle demişti:

"Göz yaşarır, kalp mahzun olur. Allah'ın rızasına uygun olandan başka bir söz söyleyemeyiz. Ey İbrahim! Seni kaybetme yüzünden derin bir hüzün içindeyiz." [21]

Ebu Bekir'in *radıyallahu anh*, Peygamberin vefatı esnasında gösterdiği tavır, gerçekten çok önemlidir. Onun gösterdiği tavır, ayakların kaymasına engel oldu. Onun tavrı, insanların kendilerine gelmesini sağladı. O da üzülmüştü elbet. Fakat bu üzüntü, Allah'ın rızasına aykırı davranmayı gerektirmezdi.

İnsanlar ne yapacaklarını bilmezken, şaşkınlık içerisindeyken Ebu Bekir'in gelmesi ve konuşması ile kendilerine geldiler. Aslında yapılması gereken, gösterilmesi gereken tavır belliydi; fakat oluşan duygusal atmosferden dolayı bunu unutmuş, gaflete düşmüşlerdi. Birinin söz ve davranışları ile kendilerine örnek olması, yapmaları gerekenleri hatırlatması gerekiyordu. İşte o da Ebu Bekir'di. Sekinet ile bu durumu karşılamış, dik duruşu ile insanlara örnek olmuştu. Aynı tavrı hilafeti döneminde de ondan görüyoruz. Zekâtı vermeyenler, yalancı Peygambere tabi olanlar çıktığında Ebu Bekir *radıyallahu anh* öyle dik bir duruş sergiledi ki; bütün ümmeti çok büyük bir fitneden korumuş oldu.

Buradan şunu anlamamız gerekir; Bilgi, tek başına yeterli değildir. Bilgilerin tatbiki için, öncü insanların insanlara örnek olmaları gerekir. Öncü olan insanlar da avam gibi davranır, söz ve davranışları ile insanlara örnek olmazlar ise, insanların ayakları kayar ve Allah'ın rızasına aykırı davranışlarda bulunabilirler.[22]

21. *Buhari, Müslim*

22. *Konu içerisindeki rivayetlerin çoğu, Muhammed El-Mısri'nin Hayatu's Sahabe kitabından alıntı yapılmıştır.*

emreacar@tevhiddergisi.com

EMRE ACAR

Rahman'ın Arşının Altında Gölgelenenler;
İnfak Etmenin Önündeki Engeller

İnsanoğlu infakta bulunduğu zaman, malının ve parasının azaldığını düşünse de tam aksine maddiyatında ve maneviyatında artış olacaktır. Allah, kendisinin yolunda infakta bulunanlara kat kat, bire bin vereceğini vadetmiştir. Bundan daha büyük ticaret, daha büyük bir yatırım var mıdır?

Ebu Hureyre'den radıyallahu anh rivayetle Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Yedi sınıf insan var ki, Allah onları hiçbir gölgenin olmadığı günde (mahşer meydanında) kendi gölgesinde gölgelendirecektir. Adil imam/yönetici, Allah'a ibadetle yetişen genç, kalbi mescidlere bağlı olan adam, birbirlerini Allah için seven ve onun rızası için bir araya gelip onun için ayrılan iki adam, soylu ve güzel bir kadın kendisini zinaya davet ettiğinde: 'Ben Allah'tan korkarım' diyerek onu reddeden adam, sağ elinin haber verdiğinden sol elinin haberi olmayacak kadar gizlice sadaka veren kişi, bir de yalnız başına Allah'ı zikredip de gözleri yaşla dolan kimse." [1]

Rızkı ne bir saat ileri, ne de bir saat geri hareket etmeyecek düzeyde ecel ile eşdeğer kılan Allah'a hamd, rızık darlığı ile imtihan olunca haram kazanca ve Rabbine isyana yönelmeyen Rasûlullah'a ve ashabına salât ve selam olsun.

Değerli kardeşim! İnfak etmeye yöneldiğinde, şeytan senin yolunun üzerine oturur ve bu amelden seni alıkoymak ister. Bunun için türlü türlü vesveselere ve oyunlara başvurur. Burada, şeytanın infak amelinden uzaklaştırırkenki yaklaşımını ve tuzaklarını bilmelisin. Böylelikle kendini bu amel ile Allah'a kul olmaktan ve onun mükâfatından mahrum etmeyesin.

Şeytanın, infak etmekten alıkoymak için kurduğu tuzakları; Rabbimin izin verdiği kadarınca yazmaya çalışacağım. Rabbim bizleri hakka muvafık kılsın. Âmin.

1. Buhari, Müslim

1. Dünya Metaını Süslemek ve Allah Katındaki Nimetin Güzelliklerini Unutturmak

Şeytanın infak konusundaki vesvese ve komplolarının, insan üzerindeki tesiri oldukça fazladır. Çünkü altın, gümüş ve mal; insanın fıtri olarak sevdiği maddelerdir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet; insanlara süslü ve çekici kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer, Allah katındadır." [1]

Hepimiz biliriz ki insan, sevdiğinin kölesidir. Onu kaybetmekten ve ona zarar gelmesinden korkar. Şeytan infaktan alıkoyarken, insanın bu zafiyet noktasından yaklaşır ve onun üzerinden tuzaklar kurar. Dünya eğlencelerine dalmış ve onu kaybetmekten korkacak kadar iradesi zayıflamış olanlar, İblis'in bu tuzağına yem olacaktır.

Altına ve gümüşe olan sevgi, tabiidir/dünyevidir. İnsanoğlu bunlardan, nefsini ve neslini devam ettirmek için belli ölçüde kullanmalıdır. Fakat bunlara kul ve köle olmaması gerekir.

Altına ve gümüşe olan sevgi, tabiidir/dünyevidir. İnsanoğlu bunlardan, nefsini ve neslini devam ettirmek için belli ölçüde kullanmalıdır. Fakat bunlara kul ve köle olmaması gerekir. İnsan, bu sıkıntıya düşmemek için öncelikli olarak dünya metaına, hassaten de altına ve gümüşe olan sevgisini terbiye etmelidir. Ki Allah yolunda tasaddukta bulunabilsin.

Dünya metaına olan sevgi, üç şekilde terbiye edilebilir:

a. Dünya ve içindekilerin geçici olduğunu, Allah katındaki eşsiz nimetlerin baki olduğunu düşünmek;

Allah, Âl-i İmran suresinde; insanın fıtratındaki altına ve gümüşe olan bağlılığı zikrettikten sonra asıl bağlanılması, kendisine özlem duyulması ve tercih edilmesi gerekenin cennetteki nimetler olduğuna vurgu yapmıştır.

1. 3/Âl-i İmran, 14

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"(Rasûlüm) De ki: 'Size bunlardan daha iyisini bildireyim mi? Takva sahipleri için Rabbleri yanında, içlerinden ırmaklar akan, ebediyen kalacakları cennetler, tertemiz eşler ve (hepsinin üstünde) Allah'ın hoşnutluğu vardır. Allah, kullarını çok iyi bilendir." [2]

Evet kardeşim! Ebedî olanı terk edip fani olana yapışmak; kendisine faydası olmayan, var oldukça gövdeye zarar veren çürümüş bir organa tutunmak gibidir. Sen; neyin baki, neyin geçici, neyin aldatıcı ve neyin hakikat olduğunu düşünürsen, şeytanın bu tuzağını boşa çıkarmış olursun.

b. Dünya ve içindeki albenilerin insana Daru's-Selam'ı kaybettirdiğini ve Allah'ı gazaplandırdığını zihinde canlı tutmak;

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Ey iman edenler! (Biliniz ki) Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu, insanların mallarını haksız yollardan yerler ve (insanları) Allah yolundan engellerler. Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele! (Bu paralar) cehennem ateşinde onların alınları, yanları ve sırtları dağlanacağı gün (onlara denilir ki): 'İşte bu, kendiniz için biriktirdiğiniz servettir. Artık yığmakta olduğunuz şeylerin (azabını) tadın.' " [3]

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Dinarın kulu helak oldu/olsun. Dirhemin kulu helak oldu/olsun. Kendisine verildiğinde razı olur, verilmediğinde ise öfkelenir." [4]

c. Dünya malını biriktirmemek;

İnsanın elinin altında ne kadar dünya malı olursa, ona o kadar bağlanır ve ayağı çıplak çobanların binalarda yarıştığı gibi hırsla dünya-

2. 3/Âl-i İmran, 15
3. 9/Tevbe, 34-35
4. Buhari, Müslim

ya karşı yarışır. Kişi buna bir ölçü getirmez ise dünyaya tapmaya ve helak olmaya doğru gider. Çünkü insan nefsi doymaz ve arzuları bitmez. *'İnsanoğlunun gözünü ancak toprak doyurur'*, ataların söylediği gibi.

Bunun en güzel ölçüsü ise ihtiyaçtan fazlasını dünyaya değil, ahirete yatırım yapmaktır.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Allah'ın sana verdiğinden (O'nun yolunda harcayarak) ahiret yurdunu iste, ama dünyadan da nasibini unutma. Allah sana ihsan ettiği gibi sen de insanlara iyilik et. Yeryüzünde bozgunculuğu arzulama. Şüphesiz ki Allah, bozguncuları sevmez." [5]

Bu ayetin en güzel canlı örneği, sahabe-i kiramdır. Onlar, malını biriktirmez ve ihtiyacından fazlasını Allah yolunda harcarlardı. Böylelikle onları dünyaya bağlayacak bir vesile kalmaz, dünyadan soyutlanmış olurlardı.

Ebu Bekir, Ömer ve Osman'ı *radıyallahu anhum* düşünürsek, üçü de ümmetin zenginleridir. Siretlerini okuduğumuz zaman, öne çıkan vasıflarından bir tanesi dünyaya bağlanmamalarıdır. *'Nasıl, başarmışlar?'* diye sorduğumuzda; yukarıda belirttiğim gibi onların sevecekleri ve bağlanacakları malları yoktu.

Günümüze gelecek olursak; mal biriktirmek, araba, ev, para ile birbirlerine üstünlük sağlamak ve her şeyin en kalitelisini, son modelini almak yaygındır. Hâli böyle olan adamdan nasıl Allah yolunda harcama yapması istenebilir? Bu ahlaka sahip olanlar, nasıl ahireti kaybetme korkusu yaşasın? Bu kişilerin, canını al fakat malını alma. Bundan razıdırlar. Bu, nasıl dünyaya bağlanmaktır! Ki mal için can veriliyor.

Yazmış olduğum bu üç maddeyi uygulamaya özen gösterirsek, dünya içindeki altın, gümüş gibi aldatıcılara karşı beslediğimiz fıtri sevgiyi terbiye etmiş ve kontrol altına almış oluruz. Sevgimize hükmettikten sonra, sevdiğimiz dünya metaını rahatlıkla Allah yolunda infak edebiliriz.

2. İnfak Anında Fakirlikle Korkutmak

Değerli kardeşim! Şeytan, infak anında aklına getirdiği ilk vesvese; fakir kalma ve malın azalması korkusudur.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Şeytan, sizi fakirlik ile korkutur ve size çirkinliği ve hayâsızlığı emreder. Allah ise size kendi katından mağfiret ve bol nimet vadediyor. Şüphesiz Allah, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir." [6]

Fakirlik korkusu, genellikle Allah'ın lütfunun geniş olduğunu unutan ve istikbali dert edinen kişilerde olur. Bu korku ile yaşayan insanlar, çirkin ve hayâsız işlerde rızık kazanmaya başvurur. Ekonominin ilahlaştırıldığı ülkelere bakıldığında, insanların faize bulaşmaları, haram yolla kazanç sağlamaları ve insanların haklarına tecavüz etmelerinin sebebi; fakir yaşamdan korkmak, modern yaşamı arzulamaktır.

Rabbimizi bizlere en güzel tasvir eden, O'nun

5. 28/Kasas, 77

6. 2/Bakara, 268

sıfatlarıdır. Ve Allah'a kulluk, O'nun sıfatları ile yapılmalıdır. Allah, El-Ğaniyy/hiç kimseye muhtaç olmayandır. Allah, El-Vasi'dir/lütfu geniş olandır. Allah, dilediğine hesapsız rızık verendir. Kul, Allah'ın bu sıfatlarını bilip ve bununla yaşasa, şeytanın açlık, fakirlik tuzakları kendisine zarar vermeyecektir. Fakat Allah'ın sıfatlarından mahrum bir şekilde ona yönelenler, istikamette duramazlar.

İnsanoğlu infakta bulunduğu zaman, malının ve parasının azaldığını düşünse de tam aksine maddiyatında ve maneviyatında artış olacaktır. Allah, kendisinin yolunda infakta bulunanlara kat kat, bire bin vereceğini vadetmiştir. Bundan daha büyük ticaret, daha büyük bir yatırım var mıdır?

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Allah yolunda mallarını harcayanların örneği, yedi başak bitiren bir dane gibidir ki, her başakta yüz dane vardır. Allah dilediğine kat kat fazlasını verir. Allah'ın lütfu geniştir, O her şeyi bilir." [7]

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Allah'ın rızasını kazanmak ve ruhlarındaki cömertliği kuvvetlendirmek için mallarını hayra sarf edenlerin durumu, bir tepede kurulmuş güzel bir bahçeye benzer ki, üzerine bol yağmur yağmış da iki kat ürün vermiştir. Bol yağmur yağmasa bile bir çisinti düşer (de yine ürün verir.) Allah, yaptıklarınızı görmektedir." [8]

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"De ki: 'Rabbim, kullarından dilediğine bol rızık verir ve (dilediğinden de) kısar. Siz hayra ne harcarsanız, Allah onun yerine başkasını verir. O, rızık verenlerin en hayırlısıdır." [9]

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Sadaka, maldan hiçbir şey eksiltmez." [10]

Fakirlikten korkmayıp, malının komplesini veya büyük bir bölümünü Allah yolunda infak eden sahabeler vardır. Tarih sayfasında kıssaları ile meşhur olan Ebu Bekir ve Ömer'in *radıyallahu anhum* infaktaki yarışları bu konuda bizlere örnektir.

Ömer *radıyallahu anh* anlatır:

"Peygamber bir gün bizlere sadaka vermemizi emretti. O sıralarda mal bakımından oldukça zengindim. Kendi kendime: 'Ebu Bekir'i geçebilmem ancak bugün olabilir' dedim ve malımın yarısını getirdim. Peygamber: 'Aile efradına bir şey bıraktın mı?' diye sordu. 'Evet, bunun kadar da onlara bıraktım' cevabını verdim. Biraz sonra da Ebu Bekir geldi. Peygamber, ona da: 'Ey Ebu Bekir! Sen aile efradına ne bıraktn?' dedi. O da: 'Onlara Allah'ı ve Rasûlü'nü bıraktım' dedi. Bunun üzerine onu hiçbir zaman geçemeyeceğimi anladım." [11]

İnfakta yarış yapmak hayal olduğu gibi; ev kirası, faturalar, borçlar, çağımıza uyacak modaları takip ve bir de istikbalde lazım olacaklar... Bu endişeler, insanları Allah yolunda harcamaktan alıkoymaktır.

'Sahabenin yolu üzereyiz' diyen çağımız Müslümanlarının hâli ise, Ebu Bekir ve Ömer'in *radıyallahu anhum* hâline benzememektedir. İnfakta yarış yapmak hayal olduğu gibi; ev kirası, faturalar, borçlar, çağımıza uyacak modaları takip ve bir de istikbalde lazım olacaklar... Bu endişeler, insanları Allah yolunda harcamaktan alıkoymaktır. 21. yüzyılda biri çıkıp: *'Ebu Bekir gibi malımın tümünü Allah yolunda infak ediyorum. Aileme Allah ve Rasûlü'nü bırakıyorum'* dese, bu kişiyi deli görecek kadar infak yapmaktan yoksunuz.

3. Yapılan İnfakın Nereye Gittiğini Bilmeme Zannını Beslemek

Şeytanın, infak ederken yaklaştığı yönlerden bir tanesi de: *'Sen bunu infak ediyorsun ama bu infaklar nerede kullanılıyor? Kim kullanıyor?'* gibi habis vesveseler vermesidir. Kur'an ve Sünnet'te geçen hiçbir infak ayetinde, yaptığımız infakların nereye ve kime gittiğini bilme şartı söz konusu

7. 2/Bakara, 261
8. 2/Bakara, 265
9. 34/Sebe, 39
10. Müslim
11. Ebu Davud

değildir. Bizler zahirle muamele etmek zorundayız. Araştırmaya gitme gibi bir zorunluluk yoktur.

Burada şu ayrım yapılmalıdır; eğer infak edeceğimiz yerin veya şahsın İslam düşmanı olduğu ve masiyette, küfürde kullanacağı yakin üzere biliniyor ise yapılan bu infak, günahta ve düşmanlıkta yardımlaşmadır. Bu tür durumlarda infak yapmak haram olur. Çünkü, İslam'da takva üzerine yardımlaşma serbestken şer ve haddi aşmakta yardımlaşmak yasaklanmıştır.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"İyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah'ın cezası çok şiddetlidir." [12]

Evet kardeşim! Şeytan, yukarıda yazdığım ve benim bilmediğim farklı farklı şekillerde insanlara yaklaşarak, insanları infaktan alıkoymaya çalışır. Bu, onun görevi ve sünnetullahın cereyan etmesidir. Fakat ister infakta bulun istersen şeytana uy infakta bulunma, Allah'ın mallarımızı nerede harcadığımızı sorgulayacağı kesin ve hakikattir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Sonra andolsun ki o gün, nimetlerden hesaba çekileceksiniz." [13]

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Kıyamet gününde kişi, beş şeyin hesabını vermedikçe hiçbir yere adım atamaz. Ömrünü/vaktini nerede geçirdiği, gençliğini nasıl eskittiği, malını nereden kazandığı ve nereye harcadığı ve ilmiyle ne kadar amel ettiği." [14]

Allah; *'Malını nerede harcadın?'* diye sorguladığında nasıl cevap vereceğiz? Allah'ın huzurunda bahaneler zikredip verdiği nimetleri kendisinin yolunda infak etmediğimizi söyleme cesaretimiz var mı? Bil ki kardeşim! Allah'ın yolunun dışında tasaddukta bulunabileceğimiz başka hayırlı yol yoktur. Verdiğimizde bize kat kat veren başka kimse de yoktur. Vermediğimiz hâlde bizlere bu kadar nimet veriyorsa acaba infakta bulunduğumuzda nasıl bir karşılık verecektir? Bu yönünü tefekkür edip, bu düşünce ile yaşamalıyız.

Rabbim, bizlere kendi yolunda infak etmeyi kolaylaştırsın. Bizleri şeytanın tuzaklarına karşı başarılı kılsın. Allahumme Âmin.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbine hamd etmektir.

Bir sonraki sayıda kaldığımız yerden devam etme ümidi ile...

12. 5/Maide, 2
13. 102/Tekasür, 8
14. Tirmizi

Abdulkerim El-Hudayr

Hadis Şerhleri ve 'Umdetu'l Kâri' Üzerine Mülahazalar

Hafız İbni Hacer'in şerhinin ismi ise bilindiği üzere Fethu'l Bâri'dir. Bu da zaten çok meşhurdur. Âlimler buna çok önem vermişlerdir. İlk kez H. 1300 yılında Bulâk Matbaası'nda basılmıştır. Daha sonra Sıddık Hasan Han, Hindistan'da 30 cilt olarak basmıştır. Bu da çok güzel ve nadir bir baskıdır.

— İzin verirseniz bu bölümde Nebevi Sünnet'ten, yani Hadis'ten bahsedelim. İlim talebesi, önemli olan bu ilim konusunda kütüphanesini nasıl oluşturmalıdır?

Sünnet ilmi, ilim talebesinin önem vermesi gereken ilimlerden biridir. Çünkü Sünnet, Kur'an'ın açıklayıcısı ve tefsiridir. İlim talebesinin çabası, Nebi'den *sallallahu aleyhi ve sellem* sahih olarak gelenleri ezberlemeye, ilim ehlinin yanındaki güvenilir şerhleri inceleyerek anlamaya yönelik olmalıdır. Fakat şurası da var ki, şerhlerin hepsini bilmek mümkün değildir. Örneğin, İmam Buhari'nin Sahih'ini ele alsak, yüzlerce şerhi var. İlim talebesi bunlardan hangisine önem gösterecek? Bazısını bırakacak mı? Eskiden denilirdi ki: *'Kitap, faydadan yoksun değildir.'* İlim talebesinin imkânı varsa, ihtiyaç hâlinde başvurabilmesi için bu şerhlerin çoğunu, mümkün olduğunca almalıdır. Bu da matlup olandır. Fakat maddi imkânsızlıktan, yer darlığından veya bazı ilim talebeleri -bu alanın dışındaki bütün kitapları almak şöyle dursun- alması gereken bu şerhleri alamamaktan ötürü kendileri zorlanabilir. Şüphe yok ki bu kitapların hepsini elde etmek için şunu diyebiliriz ki; hepsini elde etmek mümkün değildir. Yani Fethu'l Bari, Umdetu'l Kâri ve bunun dışında kalan tüm şerhlerin hepsini almak mümkün değildir.

— Her bir kitabın ayrı bir yeri var değil mi?

Bu şerhlerden her bir kitabın diğerlerinde bulunmayan bir değeri vardır. Fakat öğrenci, bir şerhle sınırlandırmak istediğinde ve ona baktığında, ihtiyaç duyduğu her şeyi elde edemese de çoğunlukla hedefini gerçekleştirmiş olur. Örneğin, Sahih-i Buhari... İlim talebesinin öncelikle önem vermesi gereken kitaptır. Çünkü sünnet konusundaki kitapların en sahihidir. Hatta insanlığın yazdığı en sahih kitap olup, Allah'ın kitabından sonraki en sahih kitaptır. Pek çok defa şerh edilmiş olması ve yüzlerce şerhinin olmasında da gariplik yoktur.

Önceki oturumlarımızda Beydavi Tefsiri'nin yüz yirmiden fazla haşiyesinin olduğuna işaret etmiştik. Bu, bilinen tedvinlerdir. Bunlardan bazısı tamamlanmış, bazısı tamamlanmamış; bazısı

muhtasar, bazısı da uzundur. Bir de el yazması haşiyeleri de var ki, bunların hepsini tamamen bilmek mümkün değildir. Bunun örneği diğer tefsirlerde azdır. O halde Sahih-i Buhari'yi düşünün. Yüzlerce kez şerh edilmiştir. Bunlardan bilineni yüzden fazladır. Bunlar da yazımı tamamlanmış olanlardır. Bir de uzun ve kısa, tam ve eksik güzel şerhler olduğu gibi içerisinde hata olan şerhler vardır. Buradaki gayemiz de ilim talebesinin kendisinde olması gereken en önemli şerhleri seçmektir.

Bu şerhlerin başında El-Hattabi'nin şerhi gelir. İsmi; Ebu Süleyman Hamd b. Muhammed El-Busti'dir.

Şerhu'l-Hattabi diye mi isimlendiriliyor, yoksa bu kitabın ismi midir?

İsmi A'lamu'l Hadis'tir. Çünkü yazılan birçok nüshada bu şekildedir. İlim ehlinin yanında A'lamu's Sünen diye şöhret bulmuştur. Bunun mukabilinde de Sünen-i Ebu Davud'un şerhi hususunda Meâlimu's Sünen'i vardır. Bu kitap gerçekten çok kısadır. Tahkikli olarak dört cilt hâlinde basılmıştır. Fakat önceki baskılar basılsa bir cilde tekabül eder.

Bunun yanında Hafız İbni Receb'in *rahimehullah* şerhi vardır. İsmi de Fethu'l Bari'dir. İbni Receb; âdeti üzere sünneti, sünnet ile şerh ettiği gibi; sünneti, sahabe, tabiin ve bu ümmetin selefinin sözleri ile de şerh etmiştir. Söz konusu bu şerhte, selef-i salihinin bizzat kendisi vardır. Dayanağı da selefin sözleridir. Bu da İbni Receb'in bir özelliğidir.

— *Kitap da basıldı, değil mi?*

Kitap iki kez basılmıştır. Fakat kitap tamamlanmış değildir. İçerisinde çok eksik kalan yerler vardır. En çok da Cenaîz Kitabı'nda bulunmaktadır. Kitapta çok fazla eksik olan yerler var. Bu da iki yüzden fazla hadistir. Acaba kaybolan bu hadis şerhlerinin içerisinde selefin büyük ilminden neler vardır? Hafız İbni Receb, selefin ilmine, sözlerine önem vermiş, müteahhirin/son dönem âlimlerin sözlerini ve ıstılahlarını bir kenara bırakmıştır. Kim bu kitabı okursa, onun kırk hadis şerhini de okumuş ve bu kişinin kıymetini bilmiş olur.

Bu alanda bir de kendisinin *'Selef'in ilminin Halef'e olan üstünlüğü/fazileti'* isminde güzel bir risalesi vardır. İlim talebesinin bundan yoksun kalmaması gerekir. Gerçekten mükemmel bir kitaptır. Bu kitap iki defa basılmıştır: Birisi, Daru'l Ğuraba'nın baskısıdır. Genel itibariyle iyi bir baskıdır. İçerisinde konuşmalar, yorumlar, numaralandırmalar mevcut olup, iyi bir baskıdır. Ben hepsini okudum. Üzerine yapılan düşünceler de kolaydır.

İkinci baskısı ise, Şeyh Tarık İvadullah'tır. Kendisi seçkin ilim talebelerinden olup, mücevvidlerdendir.[1] Fakat bu kitap konusunda onu yayınlamaktan başka bir eseri olmamıştır. Şöyle ki, kitaba yaptığı tâ'liklerindeki ilminden bir şeyi sunarsak, ilim talebesi bundan faydalanmış olur. Çünkü rivayete ve hadisin illetlerine önem göstermiştir. Camiu'l Ulum ve'l Hikem ve Subulu's Selam'ın tashih edilip neşredilmesini önce yapmıştır. Düzeltmeleri ve talikleri de ilim talebesine faydalıdır. Bu da bildiğimiz ilmî seviyesi değildir. Kendisi ile karşılaştım ve yakından tanıdım. Kendisi son dönemde kitap neşretme ile ilgilenen seçkin kimselerdendir. Bu bir yana, sekiz ciltlik tahkikli olan ilk çıktığı için onu önemsemekteyim.

Bunun yanında El-Kirmani'nin şerhi vardır. İsmi de El-Kevakibu'd Derârî'dir. Bu şerh de uzun, güzel bir şerhtir. İçerisinde pek çok fayda barındırmaktadır. İçerisinde de bir çok nükte ve az bilinen şeyler var. Bunlardan bir kısmı da ravilerin hayatları ile alakalıdır. El-Kirmani, ravinin hayatından bahseder ve okuyucuyu kitaba karşı canlı tutmak için de ravi ile ilgili haberlerden de hiç duyulmamış haberleri anlatır. Fakat kitapta hatalar söz konusudur. Çünkü bu kitabın ilmini, kitaplardan aldığını söyler. Bilinmektedir ki; kendi ilmi, kitaplardan olan kimse; ilim ehli ile

1. Tecvid alanında mütehassıslaşmış kimse. -Çeviren-

yarışan kimsenin ilmi gibi değildir. Bu konuda, bazıları şu beyitleri söylemişlerdir:

'Ğamr, kitapların anlayış sahibini ilimlere ulaştıracağını zanneder,

Cahiller bilmez ki, onun içerisinde aklı hayrete düşüren sırlar vardır.

Eğer ilmi hocasız hedefler isen, sırat-ı müstakimden saparsın,

İşler sana karışık gelir, hâkimin ikizinden bile daha sapkın olursun.' [2]

El-Kevakibu'd Derârî, ilim talebesinin öncelikle okumaya başlaması gereken kitaplardan biridir. Çünkü talebeyi okumaya teşvik eder. Kitap, çok büyük de değildir.

— *El-Kevakibu'd Derârî, kaç cilt hâlinde basılmıştır?*

Yirmi beş parça hâlinde basılmıştır. Bu parçalar da çok küçüktür. Yani 12 cilttir. Yazıları büyük olup, okumaya çok uygundur. Bunun yanında kitap hakkında yanlış anlamalar da mevcuttur. Bu yanlış anlayış, bazen şerh edilen kitabın içerisinde bir reddiye hâline gelmiştir. Hatta İbni Hacer *rahimehullah*, bu konu hakkında: *'Bu, şerh edenin kitap[3] hakkındaki cehaletidir'* demiştir. Bazen de kendi anladığı şeyi haber verir. Böylece hatayı İmam Buhari'ye yükler. Bazen az da olsa İmam Buhari'ye karşı edebini bozar. Fakat bu durum çok azdır. Şarihler de bunu eleştirmişlerdir.

Yazıları büyük olup, okumaya çok uygundur. Bunun yanında kitap hakkında yanlış anlamalar da mevcuttur. Bu yanlış anlayış, bazen şerh edilen kitabın içerisinde bir reddiye hâline gelmiştir.

Şarihlerin hepsi bu kitaba dayanmış, çok istifade etmiş ve bir çok meseleyi de açmışlardır. Fakat eleştirmişlerdir. Bazısı buna tutucu davranmış, bazısı da insaflı davranmıştır. Her ne olursa olsun, kitap bahsettiğimiz hatalar olmasına ve bu hatalar da yayılmasına rağmen çok faydalıdır. Bu kitap üzerine yazılmış reddiye kitapları da elimizde mevcuttur. Çünkü kitap çok güzeldir. Fakat problem olan, yeni başlayan ilim talebesinin okumasıdır. Çünkü boş bir kalp, kendinde yer edecek hataları anlayamaz. Tüm bunlara rağmen dediğimiz gibi kitap çok güzel olup, okuyucuya da yardımcı olur.

— *En iyi baskısı nedir?*

El-Mısriyye baskısıdır. El-Mısriyye matbaası, birçok külliyatı çok güzel bir şekilde basmıştır. Bu kitabı da o şekilde basmıştır. Er-Râzi Tefsiri, Nevevi Şerhi vb. külliyatları basmışlardır. Fakat Taberi Tefsiri, İbni Kesir Tefsiri ve Fethu'l Bâri'yi bastıklarında daha başarılı olmuşlardır. Her halükârda bunlara önem vermeleridir. Şurası da var ki bu kitapların içerisinde -Allah'ın dilemesi ile- faydalar bulunmaktadır.

Bunun yanında El-Aynî Şerhi[4] vardır ki, bu da hadisleri düzenlemiştir. Kitap, Bedreddin El-Aynî'nindir. Yazar, İmam Buhari'nin hadislerini düzenlemiştir. Fakat her hadisi düzenleyerek şerh etmiştir. Önce hadisin konu ile alakası ile başlar, sonra ravileri, daha sonra lugat, daha sonra manalarını, sonra Beyan ve Bedî[5] yönlerinden açıklayıp, sorular da eklemiştir. Burada kastedilen de kitabın düzeni gerçekten benzersiz güzelliktedir. Bunlar sadece kitabın dörtte birlik kısmının ilkidir. Bir diğer kısmı, bundan daha azdır. Diğer geri kalan ise çok muhtasardır. Bu kitap genel olarak derli ve toplu olması yönüyle faydalıdır. Kitabın büyüklüğüne rağmen istediğini araştırmada yorulmazsın. Kitap Türkiye'de 11 büyük cilt halinde basılmıştır. Daha sonra El-Muniriyye Matbaası'nda 25 cilt olarak, El-Halebî Matbaası'nda da 20 cilt olarak basılmıştır. El-Muniriyye baskısı çok güzel olup, Türk baskısı da genel olarak iyidir. Fakat bu baskıda[6] çalışma yapmak için konulara girmek zordur. El-Muniriyye baskısında ise, konular ayrı

2. *Konuşmacı burada İbni Hazm'ın da ilmi, kitaplardan aldığı için ilim ehlinin tam anlamıyla gösterdiği edebin aynısını onlardan alamadığını söyleyip, eleştirel bir yaklaşımda bulunduğu için bu kısmı tercüme etmemeyi uygun gördük. -Çeviren-*

3. *Sahih-i Buhari*

4. *Umdetu'l Kâri*

5. ***Bedî İlmi:** Lafız (söz) ve mana ile ilgili bazı sanatlar ile sözün süslenmesini öğreten ilim dalıdır. **Beyan ilmi:** Kişiye maksadını farklı söz ve usullerle ifade edebilme imkânı kazandıran ilim dalıdır. Bu ilmin mevzuları: Mecaz (Sözcükleri kendi anlamı dışında kullanma sanatı), Kinaye (Bir sözü, gerçek manasına da gelebilecek şekilde, başka bir manada kullanma sanatı), Teşbih (Benzetme sanatı), İstiare (Kelimeyi hakiki manası ile mecaz manası arasında alaka ve benzerlik kurarak kullanma sanatı) gibi kısımlara ayrılır. -Çeviren-*

6. *Türk baskısında*

ayrıdır. Bölümleri ve yazıları genel olarak güzeldir. Baskıdaki düzenleri çok güzeldir.

Aynî Şerhi, eski şerhlere dayanmıştır. Mukaddime yazısı da İmam Nevevi'nin Buhari'ye yaptığı mukaddimeden alınmıştır. On bir veya on iki sayfası buradan alınmıştır. Tabi bu şerh de bir bölümdür. Sadece vahyin başlangıcı ve iman kitabına yapılmıştır. Bu bölüm, El-Muniriyye Matbaası'nda şu isimdeki kitaplarla beraber basılmıştır: Şerhu'l Buhari Li'n Nevevî, El-Kastallânî, Sadiku'n Li Bed'u'l Vahyi, El-İmânu Min Sahihi'l Buhari.

Aynî, bu mukaddimeyi Nevevi'nin *rahimehullah* şerhinden almıştır. Sonrasında da hadisleri şerh etmeye başlamıştır. Daha sonra şerhi de uzatmıştır. Hafız İbni Hacer'den *rahimehullah* çokça nakil yapmış fakat isimlendirmemiş, bilakis kapalı tutmuştur. Örneğin; *"Bazıları şöyle demiştir"* diyerek ardından yer yer çok fazla eleştirmiştir.

— *Aynı asırda mı yaşamışlardır?*

Evet, aynı dönemde yaşamışlardır. Hafız İbni Hacer'in şerhinden bir cilt bitirilse, Aynî'nin Hafız İbni Hacer hakkındaki ilmi ayıplanır. Aynî, ondan bir-iki sayfa nakledip ardından cevap vererek karşı çıkmaktadır. Aynı asırda yaşayan ikisinin arasında rekabet söz konusudur.

Yine bu alanda bir kitap bulunmaktadır. İsmi de *"Mübtekirâtu'l-le'Âlî ve'd-Dürer fi'l-Muhakemeti beyne'l Aynî ve İbni Hacer"* dir. Aynı şekilde İbni Hacer'in *'İntikâdu'l İ'tirad'* isimli kitabı olup orada kendi sözlerinden bahseder. Daha sonra Aynî'nin sözlerinden bahseder, üzerine eleştiri yaptıktan sonra hükmünü söyler. Aynî'nin ortaya çıkardığı sorunların, eleştirilerin çoğuna cevap verir.

'Mübtekirâtu'l le'Âlî ve'd-Dürer fi'l-Muhakemeti Beyne'l Aynî ve İbni Hacer' kitabı, iki şeyhin arasındaki birçok muhakemeyi insaf ile ele alır.

— *Bu kitap kimindir?*

El-Busîrî'nindir. Kendisi muasır bir kişidir. Fakat bu meselelerde İbni Hacer'in de, El-Busîrî'nin de değinmediği şeyler bulunmaktadır ki bunlar da iki şeyh arasında muhakeme gerektiren durumlardır. Buna da çok önem vermek gerekiyor. Bu hususlar hakkında bazı kitaplar bizde bulunmaktadır.

Şerhu'l Aynî hakkında şunu diyebiliriz ki: Üç şekilde üç kez basılmıştır. Burada ilim talebesinin faydalanabileceği baskıları kastediyorum. Bunlar da; Türkiye baskısı, El-Muniriyye baskısı, El-Halebiyye baskısıdır. Son dönem ticari matbaalarda basılan baskılara gelince; çağdaş matbaaların uzman komisyonlar tarafından tashihinin ve düzeltmelerinin yapılması gereken bu büyük kitapları basmayı üstlenmesi, birçok hata ve şüpheyi doğurmuştur. Bu yüzden elinde eski baskısı olan veya bu baskıların görüntüsü taranmış hâli bulunan kimse bunlara tutunsun. Özellikle büyük kitapların nüshalarını özenle toplayıp, bu nüshalar arasında da kıyas yapsın.

Hafız İbni Hacer'in şerhinin ismi ise bilindiği üzere Fethu'l Bâri'dir. Bu da zaten çok meşhurdur. Âlimler buna çok önem vermişlerdir. İlk kez H. 1300 yılında Bulâk Matbaası'nda basılmıştır. Daha sonra Sıddık Hasan Han, Hindistan'da 30 cilt olarak basmıştır. Bu da çok güzel ve nadir bir baskıdır. Ancak zor olduğundan ötürü hocaların etrafında faydalanılabilir. Sebebi de Farisî Hattı'nın bilinmeyip, alışılmadığı içindir. Fakat Arap diliyle yazılmıştır. Lakin Farisî Hattı, hocalardan herhangi birine kıyasla insana zor gelir. Daha sonraları El-Hayriyye Matbaası'nda bir çok defa basılmıştır. Bu da güzel bir baskıdır. Fakat Bulâk Matbaası gibi değildir. Çünkü Bulâk baskısı güzel olup, ilim talebesinin zor olmazsa edinmesi gereken baskıdır. Sonraları El-Behiyye Matbaası'nda basıldı. Daha sonra da Es-Selefiyye Matbaası'nda basıldı.

Özcan YILDIRIM,

Tevhid Dergisi için çevirmiştir.

Yiğit İnan | yigitinan@tevhiddergisi.com

Terbiye Edilmeyen Korkunun Zararları

Terbiye edilmeyen korku, davetçi Müslümana sadece daveti terk ettirmekle kalmayacaktır. Anlatılmayan ve yaşanmayan bir din, artık inanç olmaktan da uzaklaşacaktır. Sırf korkularına yenik düştüğü için, imanını bir kenara bırakacak ve bunu bilinçli bir şekilde değil, farkında olmadan yavaş yavaş yapacaktır.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam kendisinden sonra Nebi gelmeyecek olan Muhammed'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Allah *subhanehu ve teâlâ*, insanı yaratırken onun fıtratına bazı duygular yerleştirmiştir. Bu dugyulardan kimisi, insanı Allah'a kulluğa sevk ederken, kimisi de terbiye edilmesi ve hayra yönlendirilmesi ile insanın ahiretine fayda sağlar.

Bu yazımızda bahsedeceğimiz ve fıtratımıza yerleştirilmiş olan duygu, korkudur. Her insan, mutlaka bir şeylerden korkar. Bu, onun elinde değildir. İnsanın, dünyevi gözle bakıldığında çok cesur olması ya da uhrevi açıdan bakıldığında Allah'ın sevgili kullarından olması; bu gerçeği değiştirmez. Çok cesur olduğu bilinen ve söylenen kişilerin, basit şeylerden korktuğu; vakıa ile, Peygamberlerin, Allah'ın desteğine rağmen düşmanlarından korkmaları, nas ile sabittir.

Mesela Davud *aleyhisselam*, bizim için bu hususta bir örnek teşkil edebilir:

"(Ey Muhammed!) Sana davacıların haberi ulaştı mı? Mabedin duvarına tırmanıp, Davud'un yanına girmişlerdi de Davud, onlardan korkmuştu. 'Korkma! Biz birbirine hasım iki davacıyız, aramızda adaletle hükmet, haksızlık etme; bize doğru yolu göster' dediler." [1]

Yine Musa *aleyhisselam* da, Allah'a en yakın kullar olan Peygamberler zümresinden olmasına rağmen, o korkuyu yaşamıştır:

"Musa korka korka, (etrafı) gözetleyerek oradan

1. 38/Sa'd, 21-22

çıktı. 'Rabbim! Beni zalimler güruhundan kurtar' dedi." [2]

"Musa dedi ki: 'Rabbim! Ben, onlardan birini öldürmüştüm, beni öldürmelerinden korkuyorum." [3]

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, düşmanlarından endişe etmiş ve ashabından bazılarının kendisini korumasını temenni etmiştir...

Aişe *radıyallahu anha* anlatıyor:

"Rasûlullah Medine'ye hicret ettiği zaman bir gece düşman saldırısından endişe ettiği için uyuyamadı. Ve şöyle dedi: 'Keşke bu gece ashabımdan işini iyi bilen biri gelse de beni korusa.' Bu sırada bir silah gıcırtısı duyduk. Rasûlullah: 'Kim var orada?' diye sorunca gelen kişi şöyle dedi: 'Ben Sa'd bin Ebi Vakkas'ım, sizi korumak, burada nöbet tutmak üzere geldim.' Bunun üzerine Rasûlullah uykuya daldı." [4]

Bu Peygamberler, fıtratlarına yerleştirilen korku nedeniyle düşmanlarından çekindiler ve bunu bazen Rabblerine arz ettiler ve bazen de etraflarındaki insanlarla paylaştılar. Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* onları sekinete kavuşturacak özel veya genel buyruklar gelince de rahatladılar.

Özellikle Peygamberler üzerinden verdiğimiz bu örnekler, meselenin ehemmiyetini göstermesi açısından önemlidir. Korku, terbiye edilmeye muhtaç bir duygudur. Terbiye edilmediğinde hem dünyada hem de ahirette insanı zelil kılar.

Terbiye edilmemesinin sonuçlarını, İslam davasının farklı kulvarlarında hizmet eden Müslümanlar üzerinden örneklerle anlatmak, durumu daha iyi bir şekilde açıklığa kavuşturacaktır. Mesela tağuti bir rejimde insanları hakka çağıran bir davetçi düşünelim. Selefi olan Peygamberlerin ve onların sadık takipçilerinin başına gelen, bir gün muhakkak onun da başına gelecektir. Umursamama, alay etme, hakaret, işkence, sürgün vb. Davetçi bunlardan herhangi bir tanesi ile karşılaştığında ya da karşılaşanları gördüğünde, eğer korkuyu terbiye etmemiş ise geri adım atacaktır. Ve her geri adım; eğer şer, hayır ile defedilmezse başka bir geri adımı tetikleyecektir.

Terbiye edilmeyen korku, davetçi Müslümana sadece daveti terk ettirmekle kalmayacaktır. Anlatılmayan ve yaşanmayan bir din, artık inanç olmaktan da uzaklaşacaktır. Sırf korkularına yenik düştüğü için, imanını bir kenara bırakacak ve bunu bilinçli bir şekilde değil, farkında olmadan yavaş yavaş yapacaktır.

Böyle bir eğitimden geçmemiş, fıtratındaki duyguları hayra yönlendirmemiş Müslüman bir davetçi, tağutun zindanlarına düşmeye ramak kala acaba ne yapar? Kardeşlerine ve davasına zarar verecek ne tür fiillerde bulunur? Bunları düşünmek bile, insanı ürkütmektedir.

İmtihanlar, derece derecedir. Her musibet, üstesinden gelinince daha ağır bir musibetin kapısını aralar. Davetçi, saydığımız tüm bu imtihanlardan sonra, bulunduğu topraklarda canının tehlikeye düşmesi durumu ile karşılaşabilir. Maalesef günümüzde şehadet, sadece cihad topraklarına sıkıştırılmış bir kavramdır. Hâlbuki İslam'ın ilk şehitleri; cihadın farz kılınmadığı, davetin yapıl-

2. *28/Kasas, 21*
3. *28/Kasas, 33*
4. *Buhari*

makta olduğu zaman ve mekânda yani Mekke'de verilmiştir.

Müslüman davetçi, cihad topraklarında olmadığı gerekçesiyle ölüm ihtimalini kendisinden uzak görmemelidir. Ki yarın kâfirlerin, hayatına kastederek yaptıkları saldırılar, ona geri adım attırmasın. Terbiye edilmemiş korkularımız, her türlü imtihanı atlattıktan sonra son düzlükte bizi yarı yolda bırakmasın ya da yoldan saptırmasın.

Terbiye edilmemiş ya da hayra yönlendirilmemiş korku nedeniyle bir davetçinin düşebileceği durumları örneklerle anlatmaya çalıştık. Aynı hâl, ölümle kol kola gezen bir mücahid için de geçerlidir. Ölüm korkusu, onu cihad amelinden ya tamamen ya da kısmen uzaklaştırabilir. Bu hayata gözlerini yumduğunda ailesine ne olacağı endişesiyle cihad amelinden geri kalma, terbiye edilmemiş bir korkunun sonucudur.

Burada, tarihte benzerine çokça rastladığımız ama her seferinde yeni versiyonlarıyla karşılaştığımız bir durumun örneğini de vermeden geçemeyeceğiz. Bazı insanlar, farklı farklı sebepler ile cihad topraklarında saldırıların, bombalamaların en az olduğu ya da hiç olmadığı bölgeleri kendilerine mesken ediniyorlar. Özel bazı sebepler nedeniyle ya da emirlerinin direktifiyle hareket ettikleri için bu mıntıkalarda yaşayanlar hariç, geri kalanların niçin oralarda oldukları aşikârdır. Tabii ki, bunu söylemekten çekinseler de bu; korkularının ve ürkekliklerinin bir sonucudur. Ama asıl, olayın vehametini arttıran; bu zatların, kâfirlerin karşısında her an tutsak edilme ya da öldürülme ihtimaline karşı savunmasız bir şekilde duran ve o topraklarda dişini tırnağına takarak daveti insanlara ulaştırmaya çalışan kardeşlerinin *'Cihaddan kaçan ve oturan'* münafıklar zümresinden olduklarını ilan etmeleridir.

Allah ıslah etsin. Hâlbuki insanlar, dillerini tutmayı becerebilseler ne de büyük ecirler onları beklemekte.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Korkunun terbiye edilmesinin, kulluğun sadece amelî boyutuyla alakası yoktur. Aynı zamandan imanî boyutla da ilişkilidir. İman, kalpte olan bazı duyguların dengede olması ile kemale erer. İnsana ve dünya ahiret saadetini tattırır. Bu duygular; korku, sevgi ve recadır. Bunların herhangi bir tanesinin diğerinden fazla ya da az olması, imanı direkt etkileyen faktörlerdendir.

Mesela insan, korkuyu en üst seviyede yaşarken recanın kırıntıları bile yoksa Harici olması kaçınılmazdır. Çünkü sadece korkarak Allah'a kulluk yapılmaz. Tam tersini de örnek olarak verebiliriz. Reca duygusu tavan yapmış ama korku yerlerde sürünüyorsa bu kişinin imanı kökten gitmiş demektir. Çünkü korku olmayan bir kalp, Allah'a isyanda sınır tanımaz.

İşte bu yüzden, hem kalpteki denge hem de kulluktaki istikrar için, korku terbiye edilmeli ve hayra yönlendirilmelidir.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Murabıtlar Devleti

Bu dava, kişiden gerektiğinde anne ve babasını terk etmeyi, eşini ve çocuğunu terk etmeyi, hatta canını bile terk etmeyi istiyordu. İşte bunlara sabredecek ve üstlenecek insanları bulup eğitmeliydi, bunun sıradan insanların işi olmadığını çok iyi biliyordu.

Abdullah bin Yasin Dava Adamı Yetiştiriyor

Abdullah bin Yasin, bir plan ve program çerçevesinde çalışmıştır. Murabıtlar Devleti'ni kurmadan önce takip ettiği merhaleleri; tanıtma, oluşturma ve uygulama şeklinde ifade edebiliriz. Tanıtma aşamasında insanlara doğru İslam inancını öğretmeyi hedefledi. Daha işin başında iken, yani sahih İslam inancı daha yeni anlatılmaya başlanmışken, Cudale kabilesinin menfaatleri ile çatışmaya başladı ve Abdullah bin Yasin'i öldürmek için plan kurdular. Artık davet tıkanmıştı, yeni çareler bulmak lazımdı. İşte böyle bir kaos, bunalım ve öldürülme tehlikesi durumu hâkimdi. Bu durum, Abdullah bin Yasin'i daha da kamçılamış, saklanmamış, *'banane'* dememiş, davayı bırakıp bir köşeye çekilmemiş, bilakis davayı daha iyi yürütecek bir mek'an aramaya itmişti. Sonunda, Emir Yahya bin İbrahim, Senegal Irmağı yakınlarında bir yer seçti. Ve böylece Abdullah bin Yasin, belirlenen hedefler doğrultusunda çalışma yapabileceği bir yere kavuşmuş oldu.

Abdullah bin Yasin'in başladığı eğitime, öncelikle tertip ve bir düzen sağlamakla başladı. Eğitim bölgesinde en üst düzeyde düzen sağlandı, kendisine gelen öğrencileri almada son derece dikkatli ve titiz davrandı. Kendisine gelen her öğrenciyi kabul etmiyor ve onlarda bazı özellikler arıyordu. Abdullah bin Yasin, ribatına gelen insanlardan, daha önceden sahip oldukları cahiliye düşüncelerinden, itikadi ve ahlaki sapmalarından arınmalarını, İslam'a aykırı olan eski

örf ve âdetlerini terk etmelerini, art niyetsiz bir kalple, temiz bir gönülle İslam'a girmelerini istiyordu. Davetçilerde aradığı diğer bir özellik ise Allah'ın hükmünü uygulama konusunda, hem kendi yaşantılarında hem de çalışma alanında işi önemsemekti. Abdullah bin Yasin, şunu çok iyi biliyordu ki; bu dinin öğretileri çok ağırdı.

Allah *subhanehu ve teâlâ* bir ayet-i kerimede şöyle buyurur:

"Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara sunduk; onu yüklenmekten kaçındılar, sorumluluğundan korktular. Pek zalim ve cahil olan insan, onu yüklendi." [1]

Bu dava, kişiden gerektiğinde anne ve babasını terk etmeyi, eşini ve çocuğunu terk etmeyi, hatta canını bile terk etmeyi istiyordu. İşte bunlara sabredecek ve üstlenecek insanları bulup eğitmeliydi, bunun sıradan insanların işi olmadığını çok iyi biliyordu.

Çirkinliklere çok fazla bulaşmamış iyi kalpli, güçlü, zorluklar karşısında dayanma gücü yüksek insanlar seçilip alınmaktaydı. Eğitim bölgesine alınanlar, bir deneme sürecine tabi olurlardı. Deneme sürecini de başarıyla geçiren kişiler, eğitim alanına alınmaktaydı. Bu şartlar oluştuktan sonra, Abdullah bin Yasin bu kişilere ders vermeyi kabul ediyordu. Öğrenim görmeye hak kazananlar; Kur'an-ı Kerim, sünnet, tefsir, hadis ve ahkâm dersleri almaktaydılar.

Abdullah bin Yasin'in, İslam'a davet ve tebliğ aşamasında, temel hedeflerinden birisi de Mülessimin'in kültüründe, kalplerinde ve düşüncelerinde yer etmiş olan küfür, inkâr ve hurafe unsurlarını ortadan kaldırmak ve bunların, İslam'a sızmasını engellemek suretiyle halkın İslam inancını korumaktı.

Abdullah bin Yasin'in bu merhaledeki çalışmalarını Kur'an ve Sünnet'in ruhuna uygun olduğunu söylememiz mümkündür.

"Nitekim kendi aranızdan, size ayetlerimizi okuyan, sizi her kötülükten arındıran, size kitap ve hikmeti öğreten, ayrca bilmediklerinizi de öğreten bir Peygamber gönderdik." [2]

Abdullah bin Yasin davetinde, bu ayetten hareketle belli kurallar ve sınırlar çerçevesinde hareket etmiştir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* bütün Peygamberleri de sorumlu tuttuğu, Allah'ın vahyettiği esasları insanlara ulaştırmak, insanların nefislerinin kötülüklerden ve fücurdan arındırılıp terbiye edilmesi, yerine hayır ve bereketlerle geliştirilmesi, insanlara faydalı ilimlerin öğretilmesi. Faydalı ilimlerden kasıt; Kur'an-ı Kerim ve hikmet (Sünnet) ilimleridir. Bunun dayanağı, yüce Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* şu buyruğudur: *"... size kitabı ve hikmeti öğreten..."*

Eğitim bölgesine alınanlar, bir deneme sürecine tabi olurlardı. Deneme sürecini de başarıyla geçiren kişiler, eğitim alanına alınmaktaydı. Bu şartlar oluştuktan sonra, Abdullah bin Yasin bu kişilere ders vermeyi kabul ediyordu.

Abdullah bin Yasin, insanların sapıklıktan hakka yönlendirmeye gayret etti. Allah'ın *"...bilmediğiniz şeyleri sizlere öğreten..."* ayetinden ilham alarak insanları cahiliyenin, zulumatın kör karanlğından Kur'an ve Sünnet'in nuruna, aydınlığına çıkarmak için gayret etti. Onlara, bulundukları zaman dilimi içerisinde yapmaları gerekenleri gösterdi, gelecekte gitmeleri gereken en doğru yolu bildirmeye gayret etti.

Abdullah bin Yasin'in ribatında öğrencilerine verdiği eğitimin meyvelerini, onların üzerinde ömür boyu görmek mümkündür. İbni Yasin, kendisine bağlananları daha oluşum döneminde iken zikir, Allah'a tevekkül ve eziyetlere sabır konularında eğitmişti. Onlara Allah için nefsi eğitmeyi, yormayı öğretiyordu ki, yarınlarda zorluk ve meşakkatlerle karşılaşıldığında sarsılmayıp dimdik ayakta durmayı ve sabırlı davranmayı başarabileceklerdi. Bu eğitimin faidesini, Ebu Bekir bin Ömer ve Yusuf bin Taşfin'in mücadele sahasındaki başarılarından görmekteyiz.

Abdullah bin Yasin özelde kendi bağlılarına, genelde de topluluklara İslam dininin temel ilke ve kurallarını, Rabbimizin hükümlerini, istedi-

1. 33/Ahzab, 72

2. 2/Bakara, 151

ği ahlak şeklini tanıtmaya ve tebliğe devam etti. Aynı zamanda İslam'a aykırı kötü âdetlere, örflere ve hurafelere karşı cesaretle ve kararlılıkla mücadele etti. İslam'ın belirlediği ölçülere uygun olmayan kişileri, yeni kurmuş olduğu cemaatten uzaklaştırma konusunda hiçbir tereddüt duymuyor, bunu yaparken de hayâ edilmesi ya da utanılması gereken bir konu olarak görmüyordu. Abdullah bin Yasin'in eğittiği bu toplumun ileriki safhalarda yaşantılarına baktığımızda, yaşantılarının her alanında Kur'an'a ve Sünnet'e bağlılığı görmekteyiz. Hatta devletin kuruluşu sürecinde ortaya çıkan eğitim ve öğretimi bir sonraki merhale olan cihad ve siyaset çalışmalarının tamamında da bunu görmek mümkündür. Abdullah bin Yasin, cemaatlerine katılmak isteyenleri, aradığı ölçütlere uygun olması şartıyla ribatına kabul etmekteydi.

Abdullah bin Yasin, cemaatini kurduktan sonra yeni katılmak isteyenlere aşırı sınırlandırma yapmadı, onları bir öncekiler gibi fazla sıkmadı, yaptıkları işi severek ve görev bilinci ile yapmalarını sağladı. Kendi bağlılarına son derece şefkat ve merhametle yaklaştı. Bu da oradaki davetçi sayısının son derece artmasına sebep olmuştu. Hatta onları idare etmek çok zor oluyor bazen de aksaklıklara sebebiyet veriyordu, çok kısa sürede bu davetçilerin sayısı iki bine ulaştı.

Dikkat edilirse Abdullah bin Yasin, davet çalışmasına iki aşama belirleyerekten işe başlamıştır:

1. Aşama: Nüve (çekirdek) kadro oluşturmak. Kuracağı cemaatin temelini, işte bu çekirdek kadro oluşturacaktı.

2. Aşama: Sağlam bir şekilde kurulan temel üzerine inşa edilecek binayı tesis etmek, yani süslemek.

Birinci aşamada, Abdullah bin Yasin'in cemaat fertlerinde aradığı özellikler şöyledir: Cahiliyesinde çok fazla çirkinliklere bulaşmamış, iyi kalpli, güçlü, zorluklar karşısında dayanma gücü yüksek insanlar. Abdullah bin Yasin, daha önceden sahip oldukları cahiliye düşüncelerinden, itikadi ve ahlaki sapmalarından arınmalarını, İslam'a aykırı olan eski örf ve âdetlerini terk etmelerini, art niyetsiz bir kalple, temiz bir gönülle İslam'a girmelerini onlardan istiyordu. Davetçilerde aradığı diğer bir özellik ise Allah'ın hükmünü uygulama konusunda, hem kendi yaşantılarında hem de

çalışma alanında işi önemsemektir. Yeni kurmuş olduğu cemaatten uzaklaştırma konusunda hiçbir tereddüt duymuyor, bunu yaparken de hayâ edilmesi ya da utanılması gereken bir konu olarak görmüyordu. Kısacası bu birinci aşamada, işi çok sıkı tutup zorluklar karşısında sarsılmayıp sabretmeleri için gereken eğitimi vermişti. Çünkü bu grup, Nüve idi, çekirdek kadro idi.

İkinci aşamada takip ettiği metot, biraz daha farklı idi. Cemaatini kurduktan sonra, yeni katılmak isteyenlere aşırı sınırlandırma yapmadı, onları bir öncekiler gibi fazla sıkmadı. Çünkü bu aşama, İslam davetini daha çok insana ulaştırma aşaması idi. Burada ise aradığı ölçüler; insanları küfür, şirk, bidat ve hurafelerden arındırmak ve cihad için yeterli sayıya ulaşmaktı.

Abdullah bin Yasin'in gayretli çalışmasının meyvesi: Allah *subhanehu ve teâlâ*, Abdullah bin Yasin'e üç öğrenci nasip etti. Bunların her biri, hocaları gibi hem ilim ehli hem de liderlik vasıflarına sahipti. Abdullah bin Yasin, bunları öyle güzel yetiştirdi ki Murabıtlar, bu şahsiyetlerle altın çağını yaşamıştır. Bunlar, sırasıyla Yahya Bin Ömer, Ebu Bekir Bin Ömer ve Yusuf bin Taşfin'dir.

Cemaatten Devlete Sancısız Geçiş

Başlıktan da anlaşılacağı üzere, Abdullah bin Yasin kurduğu cemaatini sağlam temellere oturtmuş, birlikte çalışabileceği, güvenebileceği, emanetin teslim edilebileceği kişileri tespit etmiş, eğitmiş, ve yeteri sayıya ulaşınca da uygulama aşamasına geçmiştir. Zulüm, baskı ve zorlamayla kendi menfaatlarine uygun, dinî hurafelerle insanlara hükmeden Zenate Devleti'ni ortadan kaldırarak büyük bir başarı elde etmiştir. Tereddüt etmeksizin dinin hükümlerini uygulamıştır.

Uygulama Merhalesi; Abdullah bin Yasin,

Mülessimin'den olan ve küfür, şirk, hurafe ve bidatlerle yaşantılarını sürdüren Senhace kabilelerini İslam'a davet ederken, insanlara hem söylemleri, hem de yaşantısıyla güzel bir örneklik teşkil etti. Fıtrata uygun, güzel, temiz bir yaşantı sundu. İslam'ı tanıtma (tebliğ) aşamasını başarılı bir şekilde tamamladıktan sonra oluşum yani cemaatini kurma aşamasına geçti. Bu aşamada cemaatini sağlam temel ve ilkelerle oturtmuş, maddi ve manevi hazırlıkları tamamlamış, bir sonraki aşama için yeterli sayıya da ulaşmıştır. Bunun ardından da uygulama merhalesine başladı. Bu aşamada, Zenate Devleti gibi zulüm, baskı ve zorlamayla kendi menfaatlarine uygun dinî hurafelerle insanlara hükmeden ve bu yapılanlara razı olan, Allah'ın emirlerine saygı göstermeyen inkârcı toplumlarla mücadele etti. İslam dininin öğretilerine uygun olmayan küfür, şirk, hurafe ve bidatleri ortadan kaldırdı ve bunu cihad düşüncesiyle yaptı.

Abdullah bin Yasin, fethettikleri yerlerde Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* hükümlerini hemen tatbik ederdi. Daha sonra fethettikleri bölgelere, naipler ve emirler tayin ederdi, bu emir ve naipler, kesinlikle dışarıdan ısmarlama insanlardan olmayıp, bizzat kendi yetiştirdiği adamlarından seçerdi. Örneğin; Yahya bin Ömer, Ebu Bekir bin Ömer ve Yusuf bin Taşfin bunlardandır. Ayrıca Yusuf bin Taşfin liderliğindeki Murabıtlar'da da bu durumu görmekteyiz. Yusuf bin Taşfin, Endülüs'ü Murabıtlar Deveti'ne bağladıktan sonra Mağrib'e dönmeden önce oğlu Ali'ye, Endülüs'te yapılması gerekenleri anlattı. Buna göre bütün idarecileri, yargıçları, şehirlerin ve kalelerin yöneticilerini Lemtune kabilesine mensup Murabıtlar'dan seçmesini istemiştir.

Abdullah bin Yasin, fethettikleri yerlerde Allah'ın hükümlerini hemen tatbik ederdi. Daha sonra fethettikleri bölgelere, naipler ve emirler tayin ederdi, bu emir ve naipler, kesinlikle dışarıdan ısmarlama insanlardan olmayıp, bizzat kendi yetiştirdiği adamlarından seçerdi.

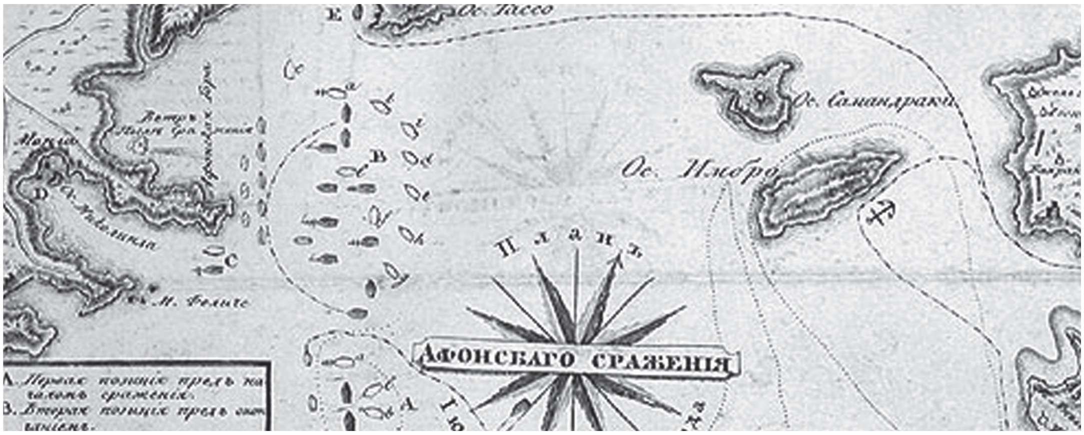
Planlı Çalışma ve Teşkilat

Murabıtlar Devleti'ni dikkatli okuyup tahlil ettiğimizde, Abdullah bin Yasin'in düzenli, planlı, programlı ve teşkilatlı bir şekilde hareket ettiğini görmekteyiz. Mülessimin içinde şirk, küfür, hurafe, zulüm ve baskının arttığını bilmesine rağmen hiç acele etmeyip, cihad çağrısının yapılmasından önce gerekli olan maddi ve manevi hazırlıklar yapılmış, *'Ehli Hal ve'l Akd'* oluşturulmuş, ehil insanlar tespit edildikten sonra cihad ilan edilmiştir. Ve bu inançlı mücahidler, çok yoğun bir cihad isteği taşıyorlardı. Kendisine itaat edecekleri çok değerli bir liderleri vardı. Ayrıca âlimlerden ve fakihlerden oluşan bir şura heyetinin de olması ve bilinmesi, bu mücahidlerin mücadele sahasında şevklerinin artmasına sebep olmuştur.

Abdullah bin Yasin, Zenata kabilesini yenilgiye uğrattıktan sonra Scilmase'ye girdi. Bölgedeki toplumlarda İslam'a aykırı inanç ve ahlakı izale etmek için yoğun bir çalışma içerisine girdi. Sonrasında yetiştirdiği öğrecilerden birisini, idari işleri sürdürmek üzere orada görevlendirdi. İhtiyatı da elden bırakmayıp, gelebilecek olası saldırılara karşı koyabilmek için büyük bir ordu kurup hazırda tuttu, ardından da Sahra'ya geri döndü. İbni Yasin'in düzenli plan ve program çerçevesinde çalıştığını, hayatının her alanında görmek mümkündür. Bir bölgeyi fethettiğinde orayı kendi hâline bırakmıyor, bilakis kendi yetiştirdiği emin ve ehil birini bölgede idareci olarak bırakıyordu.

Abdullah bin Yasin ilk olarak, oluşturma aşamasının sağlıklı bir şekilde sürdürülüp bir sonraki aşamaya planlı bir şekilde geçilmesi için mücadele etti. Bu süreç; inanç, fıkıh, aktif mücadele, düzen ve eğitim alanlarını kapsamıştır. Abdullah bin Yasin bu aşamada, farklı kabilelere davet heyetleri göndermeye başladı. Amacı, insanları İslam'a yönlendirmekti. Yaptığı bu tebliğ çalışması, çok kısa sürede meyvesini vermiş, Senhace kabilesinin çok sayıda önde geleni, bu sağlam daveti kabul etmiş ve onun etrafında toplanmıştı.

Murabıtlar'ın başarısı, Allah'ın kendilerine yardımı ile gerçekleşmiştir. Diğer yandan toplumu idare görevini âlimlerin, fakihlerin ve danışma kurulunun yürütmesi, başarının bir diğer sebebidir. Danışma kurulu, *'Ehli Hal ve'l Akd'* olarak görev yapmaktaydı. Belirtilen alanlarda vazifelendirilen kişiler yaptıkları işin ehliydiler. İnce hesaplar yapıyorlardı. Fetvaları dengeliydi. Savaşlara çıkmadan önce bütün ayrıntılarıyla gerkli planlamaları yapıyorlardı.

Abdullah bin Yasin'in devlet kurmadan önce birçok aşamadan geçtiğini rahatlıkla görebiliriz. Bazı aşamalarda zorlanmış, ilerleme sağlamak son derece yıpratıcı olmuş; bazı aşamalardan da kendisine tabi olan samimi Müslümanların yardımıyla kolaylıkla geçilmiştir. Abdullah bin Yasin ve Emir Yahya bin İbrahim birlikte birçok mücadeleye katılmış ve birçok plan yapmışlar. Ancak kendi aralarında yapılan hiçbir konuşmayı, kendisine emir gelmedikçe başkasına aktarmamış, sır tutmasını bilmiştir.

Abdullah bin Yasin'in düzenli, titiz ve dikkatli yaşantısını Senegal Irmağı yakınlarında başlatmış olduğu eğitim alanında öğrencilerinin fazlaca artmış olduğu, kontrlünde zorlanıldığı zamanlarda uyguladığı metottan anlamak mümkündür. Cemaatini tahripçilerin ve fitnecilerin kötü amaçlarından korumak maksadıyla, kendisine başvuranları eğitim alanına hemen almayıp, birtakım şartlar belirlemiştir. Çirkinliklere bulaşmamış, iyi kalpli, güçlü, zorluklar karşısında dayanma gücü yüksek insanlar seçilip alınmıştır. Devlet aşamasına geçince de aynı titizliği gösterip fethettiği yerlere kendi yetiştirdiği, emin olduğu kişileri idareci olarak seçmesi de onun titizliğinin bir sonucuydu.

Abdullah bin Yasin'in Allah'ın dinine davet düşüncesinin en önemli dönemlerini ifade etmiş olduk. Kendisi İslam'ın tanıtımı (tebliği) en iyi şekilde yapmış, davet yükünü taşıyacak insanları seçip cemaatini kurmuş, devlet aşamasına da sancısız bir şekilde geçmiştir. Sonrasında bu aşamada mücadele etmiş, önceki aşamalarda olduğu gibi bu mücadele aşamasında da büyük başarılar elde etmiştir. Mücadele merhalesinde, savaş meydanında kendisine yakışır bir şekilde savaşıp sonunda, o çok arzuladığı şehadete kavuşmuş oldu.

Abdullah bin Yasin'in ardından, görevi Ebu Bekir bin Ömer üstlenmiştir. Ebu Bekir bin Ömer de Abdullah bin Yasin'in önceden belirlemiş olduğu planları aynısıyla uygulamıştır.

Ebu Bekir bin Ömer, Mağrib'de fetih çalışmalarını sürdürürken, ordunun yarısını, amcasının oğlu Yusuf bin Taşfin'e verdi. Kendisinde kalan askerlerle güneye yöneldi. Davet, cihad ve ıslah çalışmalarını sürdürdü. Şehit olana kadar fetihlerine devam etti. Onun ardından siyasi ve dini önderlik vazifesini Yusuf bin Taşfin üstlenmiş oldu. O da mücadele aşamasını bitirip gelişme dönemini başlatmıştır. Böylece Murabıtlar'da hem dinî hem de siyasi önderlik, bir şahısta birleştirilmiş oldu.

mahi@tevhiddergisi.com

Mahi

Uhud Savaşı

Ben ve arkadaşlarım da bu savaşta çarpıştığımız için ganimetlerde hak sahibiydik. Ancak okçuları beklemeliydik. Rasûl, onlara: 'Yerinizden asla ayrılmayın' demişti. Dünya malı, Peygamberimin sözüne itaatten daha sevimli olamazdı. Bulunduğumuz yerde beklemeye devam ettik.

Bedir dönüşünde çok yorgun düşmüştük. Ben ve arkadaşlarım birkaç gün mescitte buluşamadık. Hatta ben gece boyunca uyumayıp Rasûl'ü izlediğim için o gün ikindi namazına kadar uyumuştum. Aslında yataktan çıkmamamın bir başka sebebi de vardı. Annemden korkuyordum. Ondan izinsiz evden çıkmıştım. Günlerdir de benden hiçbir haber alamamış, korkmuştu. Beni görünce kızmaya pek fırsatı olmamıştı. Bedir'in mutluluğu onu da sarmıştı. Eminim bunun acısını çıkaracaktı.

Bu arada kendimi size tanıtmayı unuttum. Benim adım Rafi. Annem , üvey babam ve iki kız kardeşimle küçük bir evde kalıyorum. Babam Mekke'de Peygamber'e ilk inanan kölelerdenmiş. Daru'l Erkam'da gizlice onunla buluşur, İslam'ı onun ağzından dinlerlermiş. Bu ev çok gizliymiş. Müşriklerden hiç kimse bu evi bilmiyormuş.

Peygamberin açık daveti başlayınca müşrikler müminlere eziyet etmeye başlamış. En çok da köleler zarar görmüş bu durumdan. Ama annemin anlattığına göre yapılan ağır işkencelere rağmen

kimse dininden dönmemiş. Babam bu eziyetlere dayanamayarak şehid olmuş. Onun şehadeti ile hep gurur duydum. Fakat ne kadar güçlü görünmeye çalışsam da onu çok özlüyorum.

Müslümanlar hicret etmeye başlayınca annem de bizi alarak kaçmış Mekke'den. Akrabalarımız bırakmak istiyorlarmış bizi. Annemi, sen git oğlumuzun emanetlerini bırak, diyerek tehdit ediyorlarmış. Annem de bir gece gizlice Medine'ye hicret edenlerin peşine takılmış.

Medine… Ne güzel bir şehir... Tertemiz havası, sıra sıra hurma bahçeleri, iyiliksever insanları… Burayı ailecek çok sevdik. Medinelilere ensar deniliyordu. Yardımcı demek ensar. Ama gerçekten o kadar yardımsever ki bu insanlar, bize karşılıksız bir ev verdiler. Tek katlı, bahçeli. İhtiyacımız olan eşyaları da verdiler. Anneme bir de iş buldular. Sonra da bir eş… Ne iyi insanlar…

Çocukları bile iyi Medine'nin. Hiç yabancılık çekmedim. Sokağa çıkar çıkmaz benim yaşımda olan tüm çocuklar etrafımı sardı. Hemen tanışıp kaynaştık. Oyunlar oynamaya başladık. Boyum epey bir kısa olduğu için bana küçük muhacir diyorlardı. Haberim yok, meşhur bile olmuşum. İslam'ın ilk şehidlerinden olan adamın oğlu diye beni birbirlerine tanıtıyorlardı. Çok kısa sürede can ciğer arkadaşlar olduk. Bizi birbirimize bu kadar yaklaştıran şey, aynı inancı paylaşıyor olmamızdı.

❁ ❁ ❁ ❁

Bedir zaferinden kısa bir süre sonra Peygamberimiz ufak seriyeler düzenledi. Bu arada önemli istihbaratlar da almıyor değildi. Peygamber'in amcası Abbas, Mekke'de müşriklerle beraber kalmıştı. Orada olan biten ne varsa hiç vakit kaybetmeden Peygamber'e bildiriyordu. Bedir yenilgisini hazmedemeyen müşrikler, Mekke'ye döner dönmez hazırlıklara girişmişlerdi. Nihayet bir yılın sonunda üç bin kişilik bir ordu hazırlamış, Medine'ye doğru yola çıkmışlardı. Abbas bu bilgiyi de çok kısa sürede Rasûlullah'a bildirmişti.

Rasûlullah ashabıyla mescitte istişare etti. Allah'a ne kadar hamd etsem azdır. Ben ve arkadaşlarım da o sırada mescitteydik. Tüm konuşulanlara şahitlik ettik.

Rasûlullah: *'Savunma savaşı yapalım. Biz savaşırken kadın ve çocuklar da çatıların üstünden müşrikleri taşlarlar.'* dedi. Buna o kadar sevindik ki, artık bize de cihad yolu açılmıştı.

Çarşıdan aldığım zırhımla tek katlı evimizin çatısındaydım. Annemin kurutulmuş etleri koyduğu bez torbalarına kum doldurarak kendime barikat hazırladım. Önceden hazırladığım taş cephanemi de güzelce dizdim. Son hazırlıklarımı da yaptıktan sonra artık müşriklere karşı çetin bir savaşa hazırdım. Boyum o kadar kısaydı ki zırhın sadece başlığını giymem yeterli olmuştu. Bu hâlimle bile müşrikleri ürkütebilirdim. Kesik baş… Vaaaaaay… Evet, evet. Belki ileride bir efsane dahi olabilirdim. Ayak sesleri geliyor. O da ne, bir fısıltı var… İyi dinlemeliyim, belki de bir düşman olabilirdi…

— Şşşşt ne yapıyorsun Rafi? Yine ayaküstü hayal dünyasına daldın. Kendi kendine ne konuşuyorsun öyle?

— Eee... Ne..ne hayal mi? Zırhım… Cephanem… Çatı…

— Ya ne zırhı ne cephanesi abicim? Mescitteyiz hâlâ. Biz neyin derdindeyiz sen neyin?

— Niye ne oldu ki?

— Uyuklarsan ayaküstü duymazsın tabi. Rasûl'e yalvardı genç sahabiler. Saldırı savaşı yapalım diye. Uhud eteklerinde olacak çatışma. Yani şehirde değil…

— Hadi ya… Ne de heveslenmiştim. Taş atarak müşrikleri helak edecektim.

— Ordu hazırlanıyor. Haydi biz de arkalarından gidelim.

— Yine mi?

— Evet, neden olmasın?

Medine'de seferberlik ilan edildi. Her yer savaşçı askerlerle doluydu. Rasûl'ün evi ve şehrin giriş noktalarında ani baskınlar için nöbet tutuluyordu. Müslümanların birliği tam bin kişi idi. Biz küçükleri de sayarsanız bin beş. Ama ben ve iki arkadaşım yine çürüğe ayrıldık. Adaşım Rafi ok atmakta mahirdi. Rasûl onu birliğe kattı. Semure de ben onu güreşte yeniyorum deyince, Rasûl: *"Hadi görelim gücünü."* dedi. Gerçekten de Rafi'yi iki dakikada tuş etti. Onların arkalarından bakakaldık. İş başa düşmüştü. Yine kendi imkanlarımızla savaşa katılacaktık.

İman ordusu yola çıktı. Uhud yakınlarına doğru ilerlediler. Biz de uygun bir takip mesafesindeydik. O da ne? Büyük bir grup bize doğru yaklaşıyordu. Korkuya kapıldık. Ardına saklanacağımız ne bir ağaç ne de bir kayalık vardı.

İman ordusu yola çıktı. Uhud yakınlarına doğru ilerlediler. Biz de uygun bir takip mesafesindeydik. O da ne ? Büyük bir grup bize doğru yaklaşıyordu. Korkuya kapıldık. Ardına saklanacağımız ne bir ağaç ne de bir kayalık vardı. Ulu orta sahradaydık. Gittikçe yaklaşıyordu kalabalık. Üç yüz kişi kadardı. Yavaş yavaş yüzlerini seçebiliyordum. Aman Allah'ım! Bu Abdullah bin Übeyy bin Selül idi. Münafıkların lideri. Demek Rasûl'ü ve iman ordusunu yüzüstü bırakmışlardı. Hızla şehre yaklaşıyorlardı. Yüzlerinde bir keyif vardı. Orduyu terk edişleriyle Müslümanların direncini kıracaklarını sanıyorlardı.

Yüzümüze dahi bakmadan yanımızdan geçip gittiler. Biz daha da hızlandık. Orduya yetişmeliydik. Üç kişi, üç yüz çürük çarık münafığa bedel olabilirdik.

Nihayet iman ordusu göründü, Uhud dağını arkalarına alacak şekilde konuşlanmışlardı. Elli kadar okçuyu dağa yerleştiriyordu Rasûl. Sesi gürdü. Duyuyorduk:

— *'Okçular! Bizi koruyun. Savaşı kazansak da kaybetsek de yerinizden ayrılmayın. Ganimeti bölüşsek ya da ölsek, bedenimizi kuşlar kapsa yine tepeyi terk etmeyin.'* diyordu.

Anlaşılan okçuların görevi çok mühimdi. İslam ordusunu arkadan koruyacaklardı.

İki topluluk birbirlerine yaklaşmıştı. Rasûl ashabını savaşa teşvik etti. Onların cesaret ve kahramanlık ruhunu coşturdu. Belli ki savaşa dakikalar kalmıştı. Dağın eteklerine tırmandık. Büyükçe bir kayanın ardına saklandık. Artık savaşı canlı izleyebilirdik. Beslenme çantamızdaki yiyecekleri önümüze koyduk. Birkaç lokma atıştırdıktan sonra cephaneliğimizi hazırladık. Buraya kadar gelmişken attığımız taş ile bir müşrikin gözünü dahi çıkarsak kârdır diye düşünüyorduk. Ama itiraf edeyim, ben ve arkadaşlarım bu sefer biraz korkuyorduk.

Talha bin Ebi Talha çıktı ortaya. Azılı bir müşrik. Şov yapıyor resmen. Gücüne çok güveniyor. Var mı aranızdan bana karşı koyacak, diye bağırıyor. Acaba kim çıkacak?

— Allahu ekber. Zübeyir.

— Evet görüyorum. Nasıl aslan gibi sıçradı gördün mü Hubeyb?

— Ayyyyy ben bakamıyorum Rafi. Ne yapıyor?

— Ne yapacak, kılıcıyla adamın başını gövdesinden ayırıyor. Allahu ekber. Ve savaş başladı.

Uhud dağı titriyor, yer gök inliyordu. Müslü-

manlar Zübeyr'in hamlesiyle coşkun bir sel gibi müşrikleri önlerine katmış, sürüklüyorlardı. Hep bir ağızdan bağırıyorlardı:

— Emmet, emmet…(Kureyş helak oldu)

Savaş iyice kızışmıştı. Müşrikler dağın ardından geçmek için birkaç hamle yapsa da atılan oklar ve tabi bizim taşlarımız sayesinde geri püskürtüldüler. Attığım onlarca taştan sadece ikisini isabet ettirmiş olsam da ilk deneyimim olduğu için yine de başarılı sayılırdım. Müşriklerin sancağı çok el değiştirmiş, sonunda yere düşmüştü. Ve artık hiç kaldıran olmamıştı. Sancağın yerde olması diğerlerinin de cesaretini kırmış, intikam duygularını dahi unutturmuştu. Silahını bırakan kaçmaya başlamıştı bile. Savaşın bu kadar kolay olacağını ve kazanılacağını tahmin dahi edemezdik. Hepimiz şaşırmıştık. Oysa daha yeni ısınmıştık. Artık ıskalamıyor hemen hemen her taşı isabet ettiriyordum.

Müslümanlar onları kovalamaya başladı, bir yandan da yerdeki ganimetleri topluyorlardı. Müşrikler arkalarına dahi bakmıyorlardı. Bu manzara Müslümanları daha da rahatlatmıştı. Artık kovalamaktan vazgeçip ganimetleri toplamaya yoğunlaştılar. Ben ve arkadaşlarım da bu savaşta çarpıştığımız için ganimetlerde hak sahibiydik. Ancak okçuları beklemeliydik. Rasûl onlara yerinizden asla ayrılmayın demişti. Dünya malı, Peygamberimin sözüne itaatten daha sevimli olamazdı. Bulunduğumuz yerde beklemeye devam ettik. Arkadaşım beni dürterek:

Hey heyyy bakın. Bazı okçular aşağıya iniyor.

Ne, hayıır olamaz. Rasûl'ün kesin emri var. Nereye gidiyorlar?

Nereye olacak ganimet toplamaya.

Hadi biz de gidelim Rafi…

Hayır asla olmaz. Siz gidin. Ben canım Peygamberime itaatsizlik yapamam.

Aman iyi tamam. Eli boş döneceğiz, bize bir şey kalmayacak…

Peygambere itaat edenlerden olma şerefi kalır bize de arkadaşım, dedim ve beklemeye başladık.

Peygamber'in sahabisi nasıl olur da onun sözünü dinlemezlerdi? Buna hem şaşırdık hem de üzüldük doğrusu. O da ne ?

— Aman Allah'ım müşrikler…Atlarıyla arkadan saldırıya geçiyorlar. Haydi arkadaşlar taşlayalıııım…

Halid bin Velid komutasındaki müşrik bir grup sanki bu anı bekliyordu. Mal toplayan Müslümanları gafil avlamışlardı. Kılıçlarını oraya buraya savuruyor, atlarının ayakları altında Müslümanların bedenlerini eziyorlardı. Kaçan müşrikler de tekrar geri dönünce Müslümanlar arasında büyük bir bozgun oldu. Kaçışanlar, müşriklerin arasına karışanlar, birbirini vuranlar… Subhanallah... Ne acı bir manzaraydı. Elimizdeki taşları bırakmış sadece ağlıyor ve Allah'tan yardım istiyorduk… Hele Nebi'nin öldüğünü söyleyen ses Uhud dağında yankılanınca kılıcıyla çarpışanlar da savaştan el çektiler. Artık hiçbir şey duymuyordum. Kulağımda o ses yankılanıyordu sadece… Nebi öldü… Nebi öldü…

Başka bir sesle irkildik her birimiz:

Nebi öldüyse siz niye yaşayacaksınız, diyordu… Enes bin Nadr amca idi bu sesin sahibi… Öyle bir daldı ki müşriklerin arasına, şehid oluncaya kadar çarpıştı. Biz de yeniden taşlamaya başladık müşrikleri. Doğru ya, canım Peygamberim bu yolda hayatını verdiyse biz niye vermeyelim!

Tam da bu arada, dağın eteğinde Peygamberi gördüm sanki. Etrafında dokuz kişi vardı. Gözlerimi iyice ovuşturdum. Yanlış görüyor olmalıydım. Rasûl ölmüştü çünkü. Arkadaşlarıma söyledim. Evet yanılmamıştım, canım Peygamberimdi o. Müşrikler onu fark etmişti, ölümüne saldırıyorlardı. Onu koruyanlardan yedisi şehid olmuştu. Peygamberi müdafaa ederken ölmek… Ne büyük şeref… Talha bin Ubeydullah ile Sad

bin Ebi Vakkas amca kalmıştı canım Peygamberimin yanında. Biz de boş durmuyorduk tabi… Yönümüzü o tarafa çevirdik. Peygamber müdafaasıydı bizim işimiz şimdi. Tekbir getirerek taşlıyorduk müşrikleri. Talha amca öyle savaşıyordu ki parmaklarını kaybetti. Bu gün Talha'nın günüydü. Tek başına Uhud'un destanını yazdı o… Canı her birimizin canından daha kıymetli Rasûl'ü korumuştu çünkü. O gün Rasûl'ü koruyan beyaz elbiseli, hiç tanımadığımız iki adam daha vardı. Yıllar sonra bu iki kişinin Cebrail ve Mikail *aleyhisselam* olduğunu öğrenecektim… İnsan suretinde de olsa namlı iki meleği görme şerefine de erişmiştim.

Müslümanların karşı koyacak gücü kalmadı. Dağa doğru çekildiler. Müşriklerin hücumu biraz daha sürdü. Sonra nedendir bilinmez toplanıp gittiler.

Kısa bir süre Müslümanlar arkalarından bakakaldılar. Bozgunun şokunu atamadılar. Yerde onlarca şehid vardı. Peygamberin amcası Hamza, ilk öğretmen Musab bu şehidlerden ikisiydi.

Peygamberin dişi kırılmış, miğferi yüzüne batmıştı. Tedavisi yapıldıktan sonra şehidler arasında dolaşmaya başladı. Hemen kabirler açılarak defnedildi pak bedenler. Bir kabre iki ya da üç kişi konuluyordu. Kur'an ezberi çok olanı öne geçiriyordu Rasûl. O gün kur'an ayetlerini ezberleme kararı aldım.

Allah'a hamd olsun yıllar sonra bu hedefime de ulaştım. Ezberimi yaparken Uhud savaşının ardından inen ayetler beni çok etkilemişti. Çünkü yenilginin sebebi, geçmişte işlenen günahlardır buyurmuştu Allah. Demek ki günahlarımızın bizi ne zaman ve nerede helake uğratacağı belli değildi.

O gün Müminlerden tam yetmiş şehid vardı. Kafirler ise yirmi iki ölü bırakmıştı. Medine, şehidlerine günlerce ağladı…

D Vitamini ve Güneş

Kemik ve diş gelişimi üzerindeki etkilerinden dolayı özellikle bebeklerde ve büyüme çağındaki çocuklarda D Vitamini ihtiyacını karşılamak, çok önemlidir. Sindirim sistemi için faydalıdır, bağırsakların düzenli çalışmasını sağlar. Cilt, pankreas ve kaslar için de yararları vardır. Tiroid fonksiyonları ve kan pıhtılaşmasının düzenlenmesi için gereklidir. Sinir sisteminin, bağışıklığın ve bazı hormonların düzenlenmesinde görev alır.

Kulu Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* Furkan'ı hak ile gönderen Allah'ın adıyla başlar ve *"Bana şükredin, sakın nimetlerime nankörlük etmeyin."* [1] diye buyuran, bize burada yazma nimetini veren âlemlerin Rabbi Allah'a *subhanehu ve teâlâ* binlerce kez hamd-u sena, evvel-ahir bütün salât-u selamlar da Allah Rasûlü Muhammed Mustafa'nın *sallallahu aleyhi ve sellem*, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

D vitamini; vücutta birçok sistem üzerinde aktif etkisi olan, eksikliğinde birçok hastalığın görüldüğü ve bundan dolayı da artık vitamin olarak değil, daha çok vücut için mutlak maddelerden olan bir hormon olarak adlandırılmaya başlanmıştır. D vitamini gıdalarla çok az miktarda alınabilir, %90'ı güneş ışınlarının deriye etkisiyle oluşur.

Maalesef bir lekeymiş gibi insanlar kendilerine vitamin eksikliğini yakıştırmazlar, gittiği doktor meslektaşlarımız da bu eksikliği çoğu zaman düşünmediğinden dolayı gözardı edilir. Elimizdeki verilerde toplumun %90'ında D vitamini yetersizliği tespit edilmiştir. Bu durum tüm önlemlere rağmen dünyada sık görülen bir sağlık sorunudur. Bu ise vücut dengesini bozarak yüzlerce hastalığa karşı vücudu açık hâle getirir. D vitamini; gıdalardan çok az bir miktarda alınır, bunlar balık, doğal süt ve yoğurttur. Balık yeme kültürü genelde fazla olmadığı için ve doğal süt, yoğurt bulmak zor olduğundan, az miktarda bile alınamıyor. Batı ülkelerinden bazılarında eksikliğe önlem amacıyla ürünler vitamin D ile zenginleştirilmiş olarak piyasaya sürülmektedir.

Neredeyse tüm doku ve organlar çalışması sırasında aktif D vitaminini tüketir. Önceleri sadece kemiklerin kullandığı zannedilirdi. Ancak

1. 2/Bakara, 152

günümüzde tüm dokularda VDR[2] bulunduğu tespit edilmiştir. 2000 civarında gen, normal işleyişi için (tüm genlerimizin %10'u) D vitaminine ihtiyaç duyar. D vitamini ihtiyacınız karşılanmıyorsa, sürekli hastalıklarla mücadele etmek zorundasınız. D vitamininin tüm doku ve hücrelerde önemli görevleri olduğu yeni yeni anlaşılmaktadır.

Güneş ve Sebep Olduğu Hastalıklar

Coğrafi konumu nedeniyle güneşin bu topraklara etkisi dünyadaki birçok ülkeye nazaran daha fazla olmasına rağmen toplumun %90'ında D vitamini eksikliği bulunmaktadır. Bunun böyle olmasında birçok faktör rol almaktadır. Bunun da en önemli sebepleri güneşten eskisi kadar yararlanamamamız ve güneşin sandığımız kadar masum olmaması...

Güneş her ne kadar insanoğlunun vazgeçilmezi olsa da bilinenin aksine güneş tıp dünyasının çaresiz kaldığı bir çok duruma sebep olabilmektedir. Bunun temelinde yatan sebep ise insanoğlunun kendi elleriyle dünyayı ifsad etmesi; kentsel ve endüstriyel hava kirliliğidir.

Kaynağı Güneş olan Ultraviyole (UV) ışınları; UV-A , UV-B ve UV-C olarak 3'e ayrılırlar. Günümüzde güneş ışınlarına yani ultaraviyole (UV) radyasyonuna maruz kalmanın, hücre DNA'sını bozarak ve bağışıklık sistemini baskılayarak başta deri kanserleri olmakla beraber birçok hastalığa neden olduğu yapılan çalışmalar sonucu kanıtlanmıştır.

Hikmeti ilahi olarak ozon tabakasından UV-C'nin tamamına yakını, UV-B'nin ise %80-90'ı yeryüzüne geçememektedir. Ancak 1970'li yılların başlarında insan yapımı olan bazı kimyasalların atmosferin tabakalarından stratosferde ozon gazının parçalanmasına neden olması, atmosferin bu faydasını engellemeye başlamıştır. Bu durum, ozon tabakasına ciddi zararlar vermiş, UV ışınlarının dünyaya gittikçe daha çok ulaşmasına ve hâliyle varolan zararlarının kat kat artmasına neden olmuş; bu da neden olduğu tehlikeleri arttırmıştır.

Deri; güneş ışınlarına bilinçsiz maruziyetten dolayı suyunu kaybeder, bu da cildin elastikiyetini bozar, sonucunda da kırışıklık, yaşlanma, cildin renginde değişiklik, pigment bozukluğu denilen çillenme, deri renklerinde bozulma oluşur, bunların hepsi deri hastalıklarına ve ölümcül sonuçlar doğuran melanoma/deri kanserine adeta davetiye çıkarır.

Deri; güneş ışınlarına bilinçsiz maruziyetten dolayı suyunu kaybeder, bu da cildin elastikiyetini bozar, sonucunda da kırışıklık, yaşlanma, cildin renginde değişiklik, pigment bozukluğu denilen çillenme, deri renklerinde bozulma oluşur.

Melanom, son yıllarda dünyada giderek artıyor. Yılda yüzde 4.3'lük bir artışla bütün kanser türleri arasında en hızlı artan kanser türü olma yolunda ilerlemektedir.

Asırlar önce Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* UV ışınlarının zararlarına dikkatleri çekmiştir.

Cafer b. Muhammed, babasından, o da dedesinden *radıyallahu anhum* Rasûlullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurduğunu nakleder:

"Ey Ali! Güneş'i karşına alıp oturma! Zira Güneş'in karşısında oturmak hastalıktır. Onu arkana alman (sana temas etmesinden kaçınman) ise şifadır." [3]

Aişe annemiz *radıyallahu anha* şöyle nakletti:

"Güneşte su ısıttım, abdest alması için onu Rasûlullah'a getirdim, şöyle buyurdu: 'Ey Aişe! Böyle yapma! Çünkü böyle bir su insanların beyaz hastalığına sebebiyet verir.' " [4]

İmam Şafii'de *rahimehullah* direkt güneş ışınlarına maruz kalarak ısıtılmış su ile abdest almayı mekruh görmüştür.[5]

Güneşin bilinçsiz maruziyeti, derinin yapısına zarar verdiğinden D vitamini sentezindeki yolak bozulur. Güneşte kalma süresi ne kadar uzarsa,

2. *Vitamin D reseptörleri*

3. *İbni Hacer el-Askalani, Metalibu'l Aliye.*
4. *Taberani, El-Mu'cemu'l Evsat*
5. *El-Umm*

D vitamini üretimi de o kadar düşüyor.

Buradan anlaşılıyor ki; güneşten sağlıklı bir şekilde yararlanmak, güneşe çok maruz kalmakla ilgili değildir. Güneş ışınlarından bilinçli bir şekilde faydalanılması D vitaminini en üst düzeye çıkarırken, fazlası ise seviyesini artırmayıp zamanla da üretimini azaltmaktadır.

Güneş ışınlarından UV-B diye adlandırılan ışın, vitamin D'nin en önemli kaynağı olduğundan dolayı tamamen zararlı etkiler taşımazlar. Vitamin D'nin sağlık üzerinde olumlu etkilerinin olabilmesi için vücutta yeteri kadar bulunması gerekmektedir. Bu, bize güneşten tamamen kaçınmamız gerektiğini değil güneşten bilinçli yararlanmamız gerektiğini gösteriyor.

D vitamini eksikliğini önlemek için güneşten bilinçli istifade etmek, D vitamini içeren gıdaları tüketmek ve gerekli durumlarda ilaç takviyesi çok önemlidir.

Vitamin D'nin Etkisi ve Eksikliğinin Sebep Olduğu Hastalıklar

D vitamini vücutta; besinlerden alınan kalsiyum ve fosforun emilimini düzenleyerek kemiklerin ve dişlerin güçlenmesini sağlar. Kemik ve diş gelişimi üzerindeki etkilerinden dolayı özellikle bebeklerde ve büyüme çağındaki çocuklarda D Vitamini ihtiyacını karşılamak çok önemlidir. Sindirim sistemi için faydalıdır, bağırsakların düzenli çalışmasını sağlar. Cilt, pankreas ve kaslar için de yararları vardır. Tiroit fonksiyonları ve kan pıhtılaşmasının düzenlenmesi için gereklidir. Sinir sisteminin, bağışıklığın ve bazı hormonların düzenlenmesinde görev alır. Ayrıca hastalık etkeni mikroorganizmaların yok edilmesi, insan psikolojisi üzerine etkileri ve bazı deri hastalıklarında da faydalı etkileri vardır.

Yeni çalışmalarla D vitamininin ciddi eksikliğinde ayrıca; nörolojik bir hastalık olan MS[6], romatizmal eklem iltihabı, tip 1 diyabet, bunama, kan kanseri ve kolorektal/bağırsak kanseri dahil belirli kanser türleri gibi, bağışıklık sistemiyle bağlantılı hastalıklara yatkınlığa yol açtığına dair bazı bulgular elde edildi.

Eksikliği; Kemiklerde mineralizasyonu bozarak; kemik ağrılarına ve ileri yaşlarda sık görülen kemik erimesine[7] sebep olur, bazı kanserlere yakalanma riskini arttırıyor, kanserli hücrelerin daha hızlı yayılmasına neden oluyor. Hipertansiyon, kalp yetmezliği, kalp krizi, beyin felçleri, parkinson ve alzheimer hastalıklarının görülmesinde ciddi rol almaktadır.

Çocukluk döneminden itibaren D vitamini eksikliğinin olması; astım, sinüzit ve alerjik hastalıklar, epilepsi[8] ve otizm gibi birçok hastalıkla ilişkilendirilmiştir.

Tüm bunlar bize vitamin D'nin vücutta kompleks bir mekanizmaya sahip olduğunu gösterir. Bu derece önemli ve sık görülen bir durumu göz ardı etmek gibi bir lüksümüzün olmadığını belirtmek istiyorum. Herhangi bir hastalığımızın olmadığını düşünmemiz veya var olan bir hastalığımızı D vitaminiyle ilişkilendirememememiz, D vitaminine ihtiyacımızın olmadığı anlamına gelmez.

---

6. *Multipl skleroz*
7. *Osteoporoz*
8. *Sara*

D Vitaminin bulunduğu gıdalar:

- Yağlı balıklarda (somon, karides, uskumru, ton balığı)
- Sakatat (özellikle karaciğer)
- Yumurta sarısı
- Patates
- Tereyağı
- Peynir, süt ve süt ürünleri
- Mantar
- Kakao

D vitamini takviyesi alması gerekli olanlar:

- 50 yaş üzeri kişiler
- Hamileler
- Sürekli kemik ve kas ağrısı şikayeti olanlar
- Düzenli olarak güneş ışınlarından istifade edemeyenler
- Bağırsaklardan yağ emilimi bozuk hastalar
- Karaciğer/Böbrek hastalığı olanlar
- Mide ameliyatı olanlar
- Osteoporozlu (kemik erimesi) olanlar
- D Vitamini kan düzeyleri 30ng/mL altında olan herkes.

Öneriler

Güneş ışınlarından saat 10:00-15:00 arasında kaçınılmalı ve bu saat aralığı dışındaki saatlerde ise arada cam gibi herhangi bir engel olmadan yüz ve el-ayak sırtından 15 dakika direkt almak yeterlidir. Ancak Vitamin D kan düzeyi yetersiz olan bireyler, replasman (yerine koyma) tedavisi almadan sadece önerilerle kan düzeylerini normal aralığa getirmeleri beklenemez.

Güneş ışınlarından saat 10:00-15:00 arasında kaçınılmalı ve bu saat aralığı dışındaki saatlerde ise arada cam gibi herhangi bir engel olmadan yüz ve el-ayak sırtından 15 dakika direkt almak yeterlidir.

Kan testiyle kandaki değerlerine bakıldığında; 25(OH)D3 düzeyi,

20 ng/mL'den düşük ise D vitamini eksikliği,

20 ile 30 ng/mL arasında ise D vitamini yetersizliği,

30 ng/mL'den yüksek ise yeterli düzey (tercih edilen aralık 50-80 ng/mL) ve

150 ng/mL'den yüksek ise D vitamini intoksikasyonu (zehirlenmesi) olarak kabul edilmektedir.

Vitamin D kan düzeyi eksikliği ve yetersizliğinde, mutlaka ilaç olarak alınması gerekir. D vitamini ilacı koyun yününden doğal yollarla elde edilen bir ilaç olması hasebiyle bilinen klasik ilaçlardan farklı olarak daha rahat kullanılabilir. Birkaç farklı tedavi uygulanmaktadır.

D vitamini kan düzeyi 30 ng/mL'den düşük ise önce replasman (yerine koyma) tedavisi başlanmalıdır. Replase edildikten sonra idame tedavisine geçilir. Belirli dönemlerde (yılda bir kere gibi) düzenli olarak alınan dozajın gözden geçirilmesi için kan düzeyi ölçümü yapılmalı, kan düzeyinin 50-80 ng/mL olacak şekilde doz ayarlamasına ihtiyaç duyulabilir.

Replasman (Yerine koyma) tedavisi:

D vitamini deposunun doldurulması;

Her hekimin uyguladığı tedavi farklılık gösterebiliyor, tavsiye edilen; erişkin biri için Devit3 ampulundan 1 tane kırıp bir parça ekmek üzerine veya yoğurda tamamen döktükten sonra ekmek veya yoğurt yenir, bu işlem 8 hafta boyunca haftada bir yapılır. 1 ampul 300.000 ünite/ml'dir.[9]

İdame tedavisi (Günlük tedavi):

---

9. *İlk dozu hangi gün aldıysanız sonraki haftalarda alacağınız dozlarıda aynı gün almaya özen gösterin, alamayıp atlattığınız dozları üst üste kesinlikle almayınız.*

Eksikliğini giderebilmek için replasman tedavisinden sonra idame tedaviye geçilir.

Günlük erişkinde 3000-6000 ünite arasında D vitamini alınmasını öneren kaynaklar vardır. Yaş, kilo, ten rengi, kronik hastalıklar, kullanılan bazı ilaçlar, gibi nedenlerden dolayı kişiler arasında dozaj farklılığı görülür. Diyabet, kalp damar hastalığı, romatizmal hastalıklar, otoimmün, enfeksiyon, kanser vb. bağışıklık sistemini etkileyen kronik hastalıklarda vücut D vitaminine daha çok ihtiyaç duyar. Pahalı Aktif D vitamini preparatları ancak D vitaminine dirençli raşitizm ve D vitamini aktivasyonu yapamayan bazı karaciğer, böbrek hastalıklarında kullanılmalıdır. Ayrıca, vitamin D reseptör duyarlılığı da kişiler arasında farklıdır. Bu nedenle zaman zaman D vitamini ve kan kalsiyum düzeyi kontrol edilmelidir.

İdame tedavisi, her gün damla ile veya depo şeklinde alınabilir.

a. Günlük damla şeklinde alınması; Eczanelerde bulunan D vitamini damlasının, 3 damlasında 400 ünite D vitamini bulunmaktadır.

Çocuklarda 1 yaşına kadar 400 ünite (3 damla),

1-3 yaş arası 1.000 ünite (8 damla),

Replasmanıyla normal düzeylere erişildikten sonra bu düzeyi sürdürebilmek için erişkinlerin günde 5.000 ünite, çocukların ise kabaca her 12 kilosu için 1.000 ünite alması gerekmektedir.

Daha pratik ve elverişli olması isteniyorsa, bir vitamin D damla şişesi içerisine 1 ampul D vitamini kırıp katılır, o zaman güçlendirilmiş olur ve 1 damla 1000 ünite içermiş olacaktır.

b. Her ne kadar idame tedavi de depo olarak alınması yeterli olsa da, idame tedavisinin en iyi alım şekli günlük damladır. Böylece kendinizi daha zinde hissedersiniz.

Ama rutin alınan tedavilerin sürekliliğinin korunamaması dezavantajının olması, günlük damla yerine idame tedavisini de depo hâlinde almamız tedaviyi daha çok uygulanabilir kılar.

İdame tedavisini depo yöntemi olan Devit3 ampulu yukarıda anlattığımız şekilde 2 ayda bir kırıp içebilirsiniz.

12 -25 kg. arasında olanlar 6 ayda bir 1 ampul,

25-38 kg. arasında olanlar 4 ayda bir 1 ampul,

38-50 kg. arasında olanlar 3 ayda bir 1 ampul,

50 kg. dan büyük olanlar 2 ayda bir 1 ampul D vitamini içebilirler.

25 kg.'ın altındaki çocuklara D vitamininin günlük damla olarak verilmesi tercih edilir. Her kilo için 100 ünite uygundur. Kabaca kaç ünite kaç damlaya tekabül ettiğini şu şekilde hesaplayabiliriz; 3 damlada 400 ünite, 4 damlada 500 ünite olduğu kabul edilebilir.

Toksik dozlara (zehirlenmeye) bu vermiş olduğumuz dozlarda ulaşmak çok zordur. Çok fazla alımlarda ulaşılır. Kanda D vitamini üst sınırı 120ng/mL kabul edilmektedir. D vitamini kalsiyumu da aktifleştirir, bundan dolayı ek olarak kalsiyum takviyesine gerekmez, takviyesi sakıncalı da olabilir.

Ampirik tedavi (çocuk ve erişkinde): Kan düzeyi ölçülmesi ve takibine gerek duyulmadan

yapılan tedavidir. Çünkü bu tedavide dozaj, yükleme dozajından daha düşük tutulur. Çocuklarda günlük 1000 ünite (D vit damladan günde 8 damla), erişkinlerde 3000 ünite (24 damla) alınır. Damlalar bir seferde veya bölünerek alınabilir.

Vitamin D takviyesi alanlar, başka D vitamini içeren ilaçları almamaya veya dozunun toksik etki oluşturma ihtimalini göz önünde bulundurarak hekime danışmayı ihmal etmemelidir. Ampirik tedaviye başlamadan önce var olan eksikliğin giderilmesi için önce depoların doldurulması gerekir.

Tedavinin kısa vadede görülen olumlu etkileri;

Vücutta kemik-kas ağrıları

Yorgunluk

Gribal enfeksiyonlara sık yakalanmak

Stres-Depresyon

Uyku bozuklukları, Horlama

Öğrenme ve algı güçlüğü

Metabolizmanın yavaş olması ve bir türlü fazla kiloların verilememesi

Açıklanamayan vücut kaşıntıları, gibi rahatsızlıkların D vitamini tedavisinden sonra 2-4 ay gibi bir sürede iyileştikleri çok sık görülmektedir.

Sonuç

D vitamini eksikliğinde özellikle vücutta bölgesel veya genel kas güçsüzlüğü ve ağrı olur. D vitamini açısından risk faktörü taşıyanlar, devamlı yorgunluk ve vücudunda yaygın ağrısı olanlar kanda D Vitamini düzeyini ölçtürüp gerekli durumlarda replasman ve idame tedavi almaları gerekir.

D vitamini eksikliği çok sık görülmektedir. Dünyada en az bir milyar insan, Türkiye'de ise her 10 insanın 9'unda bu durum vardır. Özellikle çocuklar, yaşlılar ve hamileler gibi risk gruplarında mutlaka takviye gerekmektedir. Güneşten faydalanma durumu günün şartlarından dolayı sınırlı olan Müslüman bayanların, evden çıkamayacak durumda olan yaşlı ya da hastaların ve yeni doğan bebeklerin, hassaten ilim talebelerinin, gerekirse hekim kontrolünde takviyesi, güneşten bilinçli bir şekilde arada cam gibi herhangi bir engel olmadan balkondan veya açık pencereden bile olsa güneşten faydalanmaları ve D vitamini içeren gıdaları tüketmeleri gerekir.

Davamızın sonu alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

veyselturk@tevhiddergisi.com

Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları

Ebu Hanzala

Kitap: Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları

Yazar: Ebu HANZALA

Yayınevi: Furkan Basım Yayınevi

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. O'na hamd eder. O'ndan yardım dilerim. Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*, O'nun kulu ve Rasûlüdür.

"Ey iman edenler! Allah'tan, O'na yaraşır şekilde korkun ve ancak Müslümanlar olarak can verin." [1]

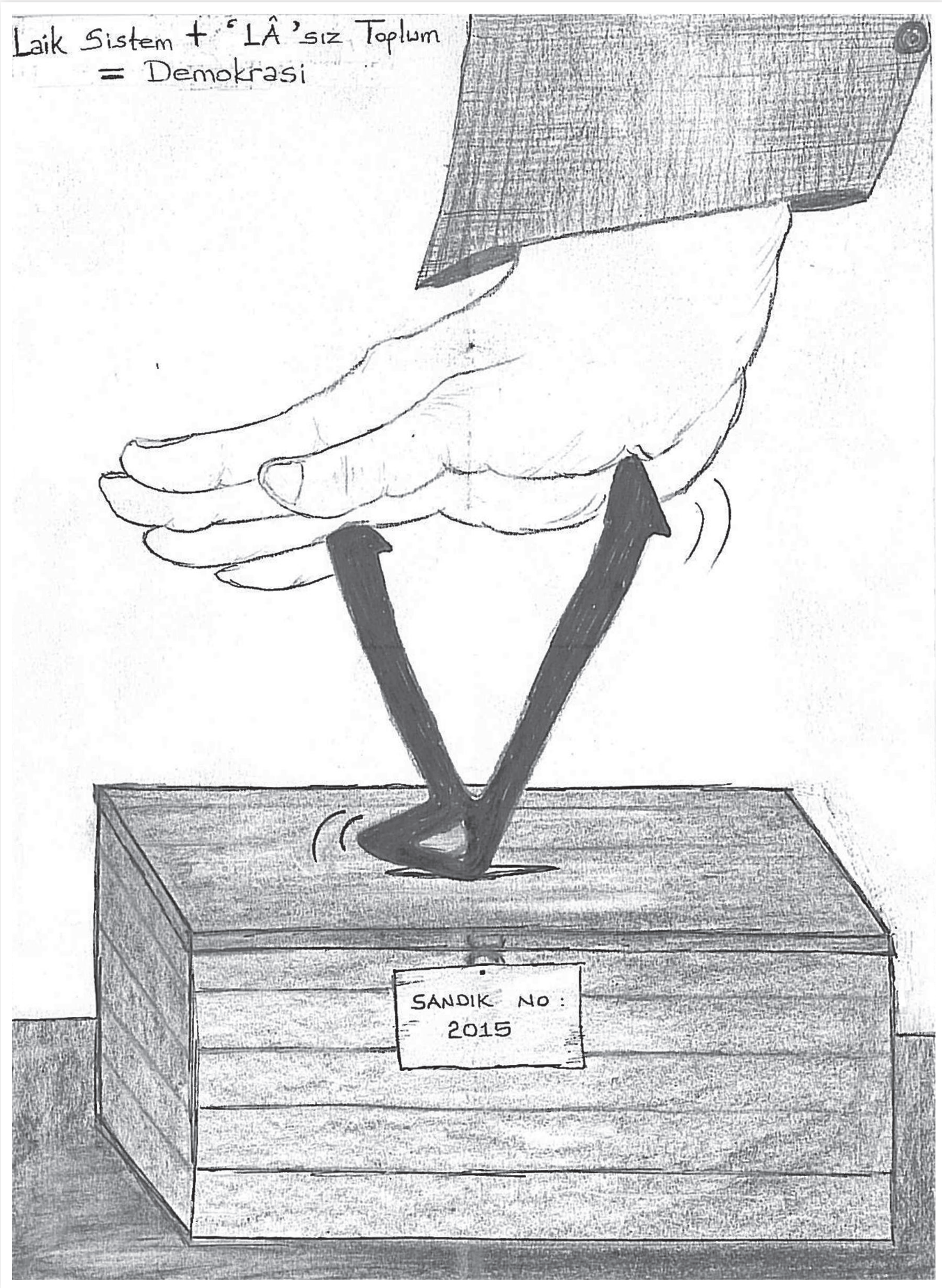
Bu ay, *'Sorumluluk Serisi'*nin ikinci kitabı olan *'Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları'* isimli eseri tanıtacağız. Geçen sayımızda belirttiğimiz gibi *'Sorumluluk Serisi'* tevhiddersleri.com'da yayınlanan ve Ebu Hanzala Hoca tarafından yapılan şerhin yazı formatına dökülüp, derlenmiş hâlidir.

Kitabımız, bugün ümmetin ihtiyaç duyduğu, kendisinin yokluğu ile birçok mefsedetin ortaya çıktığı, varlığı hâlinde ise birçok problemi çözecek olan emirlik müessesi ve emire karşı bireylerin sorumluluklarından bahsetmektedir.

Müslümanların malumudur ki İslam coğrafyası, en çok kan ve gözyaşının olduğu beldelerdir. İnsanların; can, mal, nesil ve ırz emniyetlerinin hiçe sayıldığı beldeler, bu beldelerdir. Yine bütün Müslümanlar, şunu da bilmektedir; Bizim problemimiz sayısal çoğunluk, güç, teknoloji vs. değil, birlikte hareket edememe, yani vahdettir. Tarihin hiçbir döneminde emirsiz vahdet olmamıştır. Allah Rasûlü, üç kişinin yolculuk hâlinde dahi emirsiz hareket etmemelerini emretmişken, kâfirlerin Müslümanlara karşı tek güç olduğu bir dönemde, onca Müslüman emirsiz nasıl bir araya gelir? Müslümanların bir araya gelememesi, hep ihtilaflı ve göreceli meselelerden dolayıdır. Emir, bu tür problemleri ortadan kaldıran ve Müslümanlar arasında vahdeti sağlayan bir otoritedir. İslam'ın gayesi, insanlara dünya hayatında huzur ve güven ortamı sağlamak ve bu ortam sağlandıktan sonra yegane otorite olan Allah'a kulluk ile ahirette de ebedî mutluluğa ulaştırmaktır. Ve tüm bunlar, bir emirin varlığı ile mümkün olabilir. Bugün Müslümanların bir emire olan ihtiyacı o kadar önemlidir ki, dünyalık hiçbir güç ve teknoloji, bu ihtiyacı gideremez. Gerek yaşadığımız coğrafyada, gerek dünyanın çeşitli beldelerinde çok azınlıkta olan Müslümanların bir emir etrafında birleştiklerinde Allah'ın izni ile ne tür çalışmalar yaptıkları Müslümanların malumudur. Onun içindir ki bu yüce dinin sahibi *"Allah'a, Rasûlüne ve sizden olan emir sahiplerine itaat edin"* buyurmaktadır. Eğer, Allah'ın bu emrinin gereğini yerine getirirseniz, nice az toplulukların çok topluluklara galip geldiğine tarihin şahitlik ettiği gibi sizler de şahitlik edeceksiniz.

Davamızın sonu, Allah'a hamd etmektir.

1. 3/Âl-i İmran, 102

Laik Sistem + 'LÂ'sız Toplum
= Demokrasi
SANDIK NO :
2015

Ebu
HANZALA
HOCA
TÜM RASÛLLERİN ORTAK DAVETİ
EBU HANZALA
İhtilaf Fıkhı
Ebu HANZALA
DİNİN DOĞRU ANLAŞILMASINDA 4 TEMEL KAİDE
(Kavaidu'l Erba' Şerhi)
EBU HANZALA
GÜNCEL İTİKAD MESELELERİ
SORUMLULUK SERİSİ
MÜSLÜMANLARIN ALLAH'A KARŞI SORUMLULUKLARI
اتقوا الله حق تقاته
EBU HANZALA
Sorumluluk Serisi
Müslümanların Allah'a Karşı Sorumlulukları
AKAİD DERSLERİ
Ebu Hanzala
Sorumluluk Serisi - 2
Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları
SORUMLULUK SERİSİ
MÜSLÜMANLARIN EMİRLERİNE KARŞI SORUMLULUKLARI
واولي الأمر منكم
EBU HANZALA
ALLAH'A ADANMIŞ GENÇLİKLER
EBU HANZALA
SORUMLULUK SERİSİ
MÜSLÜMANLARIN BİRBİRLERİNE KARŞI SORUMLULUKLARI
إنما المؤمنون إخوة
EBU HANZALA
Sorumluluk Serisi - 3
Müslümanların Birbirlerine Karşı Sorumlulukları
TAĞUTLARA KULLUĞUN MODERN MABEDLERİ
KOMİSYON